

TRONDHEIM KOMMUNE
Tråanten tjælte

Årsberetning
2024

Innhold

En kommune i omstilling.....	3
1. Økonomi.....	4
2. Klimabudsjettet.....	22
3. Byrådsleders avdeling.....	27
4. Oppvekst og utdanning.....	32
5. Helse og omsorg.....	39
6. Miljø, næring og samferdsel.....	44
7. Kultur, idrett og friluftsliv.....	48
8. Byutvikling.....	60
9. Sosiale tjenester.....	68
10. Finans.....	77

En kommune i omstilling

2024 var året da Trondheim kommune tok steget over i parlamentarisk styringsmodell. Det var også et omstillingens år, preget av en vanskelig økonomisk situasjon som førte til at mye av arbeidet i 2024 handlet om krevende omstillingsprosesser.

Da det blågrønne byrådet tiltrådte i juni 2024 viste den økonomiske prognosen at kommunen styrte mot et merforbruk på 324 millioner kroner. Etter et år med til dels tunge omstillingsprosesser, nødvendige økonomiske tiltak og en tilleggsbevilling i forbindelse med behandlingen av nasjonalbudsjettet, endte kommunen med et positivt årsresultat.

Dette har vært mulig takket være flinke ansatte som går på jobb i Trondheim kommune hver dag for å levere gode tjenester til innbyggerne. Tillitsvalgte og ledere på alle nivå har tatt del i arbeidet og bidratt til å få oss dit vi er i dag. Byrådets mål er å fortsette den jobben som var påbegynt for å gi økt økonomisk handlingsrom til å prioritere de brukernære tjenestene.

I 2025 vil bystyret måtte ta stilling til en rekke økonomiske veivalg som peker ut hvor kommunen skal bruke sitt økonomiske handlingsrom. Vi legger bak oss et 2024 der en rekke viktige saker har vært oppe til politisk behandling, deriblant:

- Avklaring av skolestruktur på Tiller
- Fritt brukervalg
- Revidering av temaplan Stein Saks Papir
- Kommuneplanens arealdel
- Reglementer for innføring av parlamentarisme
- Tiltredelsen av byrådet Hauge
- Brundalsforbindelsen
- Innføring av områdesikring på skoler og barnehager
- En styrking av budsjettene til bo- og aktivitetstilbudet

Årsberetningen er kommunens lovpålagte rapportering over økonomi og aktiviteter i 2024. Handlings- og økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024 er styrende både for hvordan kommunen skal bruke midlene og hvilke tiltak kommunen skal gjennomføre. I tekstene i budsjettet for 2024 er det lagt inn premisser for kommunen. I årsberetningen rapporterer vi på økonomiske avvik, måloppnåelse og hva vi ennå ikke har fått til.

Kristian Dahlberg Hauge
Byrådsleder

1. Økonomi

1.1. Innledning

I dette kapitlet redegjør Byråd for finans for regnskapet i 2024 og avvik mellom opprinnelig vedtatt budsjett og revidert budsjett etter bystyrets behandling av 2. økonomirapport.

Årsresultat og netto driftsresultat

Trondheim kommune hadde et netto driftsresultat på 658 millioner kroner, som tilsvarte 3,2 prosent av driftsinntektene. Driftsresultatet ble 445 millioner kroner bedre enn i revidert budsjett for 2024, som i det vesentlige skyldes at budsjettet for avkastning for kraftfondet ikke var justert. Regnskapet viser at Trondheim kommune fikk en svikt i skatteinntektene sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett. Grunnen til at netto driftsresultat allikevel ble positivt for Trondheim kommunen i 2024 var i all hovedsak at avkastningen fra kraftfondet ble om lag 220 millioner kroner høyere enn budsjettet og ekstra rammetilskudd fra staten utbetalt på slutten av året på 173 millioner kroner.

Trondheim kommune hadde med seg et negativt årsresultat fra 2023 til 2024. I 2023 og ved inngangen til 2024 hadde en rekke tjenesteområder i Trondheim kommune merforbruk. Kommunen har i 2024 gjennomført en rekke tiltak for å tilpasse driftsutgiftene til budsjettet. Inntektene i 2024 ble høyere enn budsjettet og samtidig økte ikke kommunens kostnader tilsvarende. De økte inntektene i 2024 bidro dermed til det positive årsresultatet, men det viste også at kommunen har lyktes med omstillingen på en rekke områder. I tråd med Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner avsetter Trondheim kommune bunnlinjen på 105 millioner kroner på disposisjonsfondet. Selv om årsresultatet på 105 millioner kroner settes av på disposisjonsfond, er disposisjonsfondet 100 millioner kroner lavere enn ved inngangen av året.

Driftsregnskapet

I 2024 hadde Trondheim kommune 20,4 milliarder kroner i driftsinntekter. Driftsutgiftene eksklusive avskrivninger var på 19,0 milliarder kroner, mens netto finansutgifter var på 817 millioner kroner. Postene og avvikene i årsregnskapet er forklart i tabellen under.

Tabell 1.1 Økonomisk oversikt etter art 2024. Tall i millioner kroner.

	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Vedtatt budsjett 2024	Avvik
Driftsinntekter					
Rammetilskudd	-4 893	-5 253	-5 039	-5 189	214
Inntekts- og formuesskatt	-8 151	-8 356	-8 512	-8 462	-156
Eiendomsskatt	-908	-924	-927	-937	-3
Andre skatteinntekter	-1	-1	0	0	1
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-713	-866	-861	-726	5
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 218	-2 231	-1 847	-1 895	384
Brukerbetalinger	-683	-691	-640	-629	51
Salgs- og leieinntekter	-1 907	-2 110	-2 074	-2 054	36
Sum driftsinntekter	-19 472	-20 431	-19 901	-19 892	530
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	8 874	9 358	9 424	9 329	66
Sosiale utgifter	2 291	2 460	2 312	2 340	-148
Kjøp av varer og tjenester	5 672	5 686	5 589	5 577	-97
Overføringer og tilskudd til andre	1 439	1 451	1 354	1 393	-98
Avskrivninger	1 030	1 155	1 155	0	0
Sum driftsutgifter	19 306	20 110	19 833	18 638	-277
Brutto driftsresultat	-166	-320	-67	-1 254	253
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter	-500	-578	-705	-705	-127
Utbytter	-42	-36	-27	-27	10
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-272	-326	0	0	326
Renteutgifter	770	1 000	986	985	-15

Avdrag på lån	944	757	756	756	-1
Netto finansutgifter	900	817	1 010	1 009	193
Motpost avskrivninger	-1 030	-1 155	-1 155	0	0
Netto driftsresultat	-297	-658	-213	-245	446
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	223	127	126	100	-1
Avsetninger til bundne driftsfond	215	199	59	38	-141
Bruk av bundne driftsfond	-269	-188	-113	-96	75
Avsetninger til disposisjonsfond	659	714	440	404	-274
Bruk av disposisjonsfond	-531	-195	-300	-200	-105
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	297	658	213	245	-446

Driftsinntektene til Trondheim kommune ble 530 millioner kroner høyere enn det reviderte budsjettet. Driftsutgiftene til kommunen ble 277 millioner kroner høyere enn det som ble lagt til grunn i det reviderte budsjettet.

Driftsinntekter

Rammetilskudd

Trondheim kommune fikk 5,25 milliarder i rammetilskudd fra staten i 2024. Det er 213 millioner kroner høyere enn i revidert budsjett, og skyldes i hovedsak at kommunen fikk 173 millioner kroner i ekstra rammetilskudd fra staten i desember 2024. I andre økonomirapport 2024 reduserte kommunen anslaget for rammetilskuddet med 150 millioner kroner, på grunn av høyere skatteutjevning enn det som lå til grunn i budsjettet.

Skatt på inntekt og formue

Skatteinntektene fra Trondheim kommune ble 156 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Samlet ble skatteinngangen for kommunene nesten 7 milliarder svakere enn anslaget i statsbudsjettet for 2024.

Til sammen ble skatt på inntekt og formue og rammetilskudd 216 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjett.

Andre overføringer og tilskudd fra staten

Andre overføringer og tilskudd fra staten består i all hovedsak av rentekompensasjon og tilskudd til flyktninger. Trondheim kommune fikk 865 millioner kroner i andre overføringer og tilskudd fra staten i 2024. Det var om lag 4,9 millioner kroner høyere enn i revidert budsjett.

Overføringer og tilskudd fra andre

Overføringer og tilskudd fra andre består av refusjoner og overføringer fra staten, fylkeskommunen og andre. Trondheim kommune fikk om lag 2,2 milliarder kroner i tilskudd og overføringer fra andre. Det var om 400 millioner mer enn i revidert budsjett.

Av de 2,2 milliardene utgjorde refusjoner for sykelønn om lag 709 millioner kroner, refusjon for ressurskrevende brukere om lag 251 millioner kroner og momskompensasjon 473 millioner kroner.

Avviket på overføringer og tilskudd fra andre skyldes blant annet at refusjonene for sykelønn ble 199 millioner kroner høyere enn det kommunen forutsatte i budsjettet for 2024. Refusjonsordningen for særlige ressurskrevende helsetjenester ble totalt 49 millioner kroner lavere enn budsjett.

Avviket på ressurskrevende helsetjenester skyldes færre dokumentert timer til ressurskrevende tjenester, og endringer i ordningen som ble vedtatt av Stortinget i 2024. Dette får effekt for kommunene allerede i 2024.

Brukerbetalinger

Trondheim kommune fikk om lag 691 millioner kroner i brukerbetalinger i 2024. Det er om lag 50 millioner kroner mer enn det reviderte budsjettet. Brukerbetalinger for sykehjem og omsorgsboliger utgjør om lag 351 millioner kroner av de 691. Det totale avviket skyldes at inntektene fra brukerbetalinger på sykehjem og omsorgsboliger og medisinske tjenester var henholdsvis 37 og 12,8 millioner kroner høyere enn i revidert budsjett.

Salgs- og leieinntekter

Trondheim kommune fikk om lag 2,1 milliarder kroner i salgs- og leieinntekter i 2024. Det var om lag 35 millioner mer enn budsjettet. De avgiftspliktige gebyrene utgjør den største inntekstposten på om lag 1,1 milliarder kroner i 2024. Leieinntektene var på om lag 481 millioner kroner.

Driftsutgifter

Trondheim kommune hadde 20 milliarder kroner i driftsutgifter i 2024. Driftsutgiftene, eksklusive avskrivninger, økte med 670 millioner kroner fra 2023 til 2024.

Driftsutgiftene ble 277 millioner kroner høyere enn budsjett. Avviket skyldes blant annet at det ble brukt mer på kjøp av varer og tjenester, sosiale utgifter og overføringer til andre enn det som var opprinnelig budsjettert. Deler av dette skyldes manglende budsjettering, og deler skyldes at tjenestekområdene bruker mer ressurser enn budsjettert. Lønnsutgifter og sosiale utgifter var tilsammen rundt 80 millioner kroner over budsjett.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter endte på 817 millioner kroner, 193 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Avviket skyldes i hovedsak at avkastningen for Trondheim kommunes kraftfond (TKK) endte 222 millioner kroner over budsjett som følge av et godt år i både rente- og aksjemarkedet. Økte rentekostnader knyttet til kommunens innlån trekker netto finansutgifter i den andre retningen.

Disponering av netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommunen ble 658 millioner kroner. Dette er benyttet til netto avsetning til bundne fond og disposisjonsfond, og til å finansiere investeringer.

Totalt 127 millioner kroner ble overført fra drift til investering, dette er i samsvar med revidert budsjett. Dette er hovedsakelig avkastningen fra kraftfondet i 2023, som benyttes til å finansiere investeringer påfølgende år.

Bundne fond er bruk og avsetning av øremerkede tilskudd og kommunale gebyrer. I 2024 benyttet vi 188 millioner kroner fra bundne fond inn i driften, mens det ble satt av 199 millioner kroner. Det ble dermed netto benyttet 12 millioner kroner i driften finansiert med bundne fond. Ubundne fond er bruk og avsetning til disposisjonsfond. Totalt ble det satt av 714 millioner kroner.

Resultat for tjenesteområdene

Tabell 1.2 viser en oversikt over opprinnelig budsjett, revidert budsjett og regnskap for tjenesteområdene i kommunen.

Tabell 1.2 Regnskap og revidert budsjett 2024 fordelt på tjenesteområdene. Millioner kroner. Positive tall er mindreforbruk, negative tall er merforbruk.

	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik
Bystyresekretariatet, folkevalgte, kontrollkomiteen, kommunerevisjonen	80	92	84	12
Byrådsavdelinger	370	373	180	4
Skole	2591	2600	2483	10
Barnehage	2067	2068	2053	1
Sykehjem og omsorgsboliger	1126	1176	1153	51
Hjemmebaserte tjenester	1314	1350	1281	36
Medisinske tjenester	509	502	495	-8
Arbeid og velferd	1326	1328	1298	2
Bo- og aktivitetstilbud	1124	1089	1067	-35
Barne- og familietjenesten	1198	1157	1100	-40
Psykisk helse og rus	388	391	377	2
Miljø, næring og samferdsel	-10	8	0	17
Plan- og bygningstjenester	78	81	78	3
Tekniske tjenester	564	578	285	15
Idrett og friluftsliv	242	262	243	20
Kunst og kultur	371	374	358	3
Kirke og gravlunder	136	136	139	0
Økonomistyring, personaltjenester og digitalisering	479	478	413	0
Eiendomstjenester	1601	1653	1031	51
Diverse sentrale bevilgninger	180	226	588	46

Diverse sentrale bevilgninger

Området sentralt plasserte bevilgninger omfatter sentrale utgifter til pensjon, forsikring og avsetning til å dekke lønnsoppgjøret. Sentrale bevilgninger hadde et mindreforbruk på 46 millioner kroner. Dette skyldes avsetningen på totalt 47,5 millioner kroner på området som ble gjort i løpet av året, som en buffer mot merforbruk.

Kostnadene til lønnsoppgjøret i 2024 har blitt om lag 14 millioner kroner høyere enn budsjett. Avviket skyldes at lønnsoppgjøret ble 0,3 prosentpoeng høyere enn i opprinnelig vedtatt budsjett, fra 4,9 til 5,2 prosent. Budsjettet for lønn ble korrigert opp med 15 millioner kroner i andre økonomirapport, men dette var ikke tilstrekkelig til å finansiere hele lønnsveksten.

Netto pensjonskostnader økte med 22,4 millioner kroner fra 2023 til 2024. Samlet pensjonskostnad, dvs. inkludert amortisering fra tidligere år og administrasjonskostnad, økte med 113,8 millioner kroner. Kommunens innbetalte pensjonspremie er redusert med 438 millioner kroner fra 2023 til 2024.

Samlet bruk av premiefond fra TKP og KLP er på 239,5 millioner kroner. Det er benyttet premiefond til TKP og KLP utover hva som opprinnelig var budsjettet, for å holde veksten i kommende års pensjonskostnader nede. TKP og KLP tilførte 365,6 millioner kroner til premiefond i 2024, dette med bakgrunn i TKP og KLP sine regnskapsavleggelser for 2023. Status premiefond før bruk i 2024 var på 690,8 millioner kroner. Foreløpig premiefond per 31.12.2024 er på 599,7 millioner kroner. TKP og KLP sin tilførsel til premiefondet basert på regnskapsresultat for 2024 er kjent først i april/mai 2025.

Investeringsregnskapet

Det ble investert i anleggsmidler for 2,85 milliarder kroner i 2024. Opprinnelig investeringsbudsjett i realinvesteringer var om lag 3,4 milliarder kroner. Budsjettet ble revidert i økonomirapportene gjennom året. Revidert budsjett er 3,2 milliarder kroner.

Tabell 1.3 Bevilgningsoversikt investering 2024. Beløp i millioner kroner. Positive avvik er mindreforbruk/merinntekter. Negative avvik er merforbruk/mindreinntekt.

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2024	Revidert	Avvik
		budsjett 2024	
1. Investeringer i varige driftsmidler	2696,7	3053,3	356,5
2. Tilskudd til andres investeringer	87,6	81,1	-6,5
3. Investeringer i aksjer og andeler	74,1	74,1	0,0
4. Utlån av egne midler	0,0	0,0	0,0
5. Avdrag lån	0,0	0,0	0,0
6. Sum investeringsutgifter	2858,4	3208,5	350,0
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-322,3	-329,4	-7,1
8. Tilskudd fra andre	-480,0	-322,1	157,9

9. Salg av varige driftsmidler	-135,9	-131,4	4,5
10. Salg av aksjer og andeler	0,0	0,0	0,0
11. Utdeling fra selskaper	0,0	0,0	0,0
12. Mottatt avdrag på utlån av egne midler	0,0	0,0	0,0
13. Bruk av lån	-1773,3	-2282,6	-509,3
14. Sum investeringsinntekter	-2711,5	-3065,5	-354,0
15. Videreutlån	736,0	750,0	14,0
16. Bruk av lån til videreutlån	-650,0	-650,0	0,0
17. Avdrag på lån til videreutlån	79,8	105,1	25,3
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-207,1	-205,1	2,0
19. Netto utgifter videreutlån	-41,3	0,0	41,3
20. Overføring fra drift	-127,1	-125,4	1,7
21. Avsetninger til bundne investeringsfond	137,7	110,3	-27,4
22. Bruk av bundne investeringsfond	-97,7	-110,3	-12,6
23. Avsetninger til ubundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0
24. Bruk av ubundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0
25. Dekning av tidligere års udekket beløp	-17,7	-17,7	0,0
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-104,8	-143,1	-38,3
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0,0	0,0	0,0

Investering i anleggsmidler og tilskudd til andres investeringer ble 350 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2024. Avviket skyldes til dels forsinket framdrift, og at noen prosjekter har reelle mindreforbruk. Når det gjelder forsinket framdrift forventer byrådet at utgiftene i hovedsak kommer i 2025.

Andre investeringsutgifter omfatter kjøp av aksjer og andeler og utlån av egne midler.

Bruken av lån ble 511 millioner kroner lavere enn budsjettet. Avviket har sammenheng med forsinket fremdrift i investeringer i anleggsmidler. Avviket er i hovedsak tidsavvik og utgiftene forventes å komme i 2025.

Merinntekten på salg av varige driftsmidler er om lag 4 millioner kroner og skyldes i hovedsak merinntekt på salg av boliger.

Overføring fra drift til investering ender på 127 millioner kroner. Overføringen omfatter i hovedsak egenkapitaltilskudd til pensjonskasser, overføring av avkastning fra TKK, og midler bevilget av bystyret til investeringsprosjekter.

Nye videreutlån i 2025 er kun innen startlånsordningen, og ender 14 millioner under budsjettet på 750 millioner kroner for 2024. Mindreutgiften fører til mindre bruk av bundet fond for startlån.

Avdrag på lån til videreutlån endte 25 millioner kroner under budsjett. Avvik skyldes i sin helhet at vi har betalt lavere avdrag til Husbanken enn forutsatt. Dette skyldes at lånene er annuitetslån, og at høyt rentenivå har gitt lavere avdrag enn forutsatt.

Investeringer i anleggsmidler

Tabellen under viser regnskapsførte investeringer sammenlignet med budsjett innenfor de ulike investeringsområdene. Under tabellen er det redegjort for større avvik mellom regnskap og revidert budsjett.

Tabell 1.4 Brutto investeringsutgifter i bygg og anlegg. Beløp i millioner kroner.

	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Avvik (revidert budsjett- regnskap)
Barnehage	60,0	71,0	61,0	11,0
Skole	209,0	235,0	193,0	26,0
Barne og familietjenesten	20,0	31,0	28,0	11,0
Helse og omsorg	437,0	494,0	511,0	57,0
Bolig	235,0	222,0	385,0	-14,0
Idrett og friluftsliv	201,0	199,0	227,0	-2,0
Kunst og kultur	33,0	36,0	59,0	3,0
Kirker og kirkegårder	80,0	82,0	90,0	2,0
IT	108,0	128,0	82,0	20,0
Formålstomt	108,0	213,0	213,0	103,0
Ubebygde bolig og næringsareal	17,0	42,0	128,0	25,0
Eiendomsinvesteringer	149,0	152,0	151,0	3,0
Veg	33,0	46,0	45,0	13,0
Grunneieransvar	5,0	7,0	17,0	2,0
Vann	220,0	211,0	311,0	-9,0
Avløp	336,0	389,0	387,0	53,0
Renovasjon	2,0	10,0	23,0	8,0
Byrom parker og grøntanlegg	45,0	54,0	41,0	9,0
Administrasjons- og driftsbygg	15,0	18,0	25,0	3,0
Samferdsel	3,0	7,0	1,0	4,0
Maskiner og utstyr	26,0	49,0	14,0	23,0

Klimainvesteringer	8,0	45,0	92,0	38,0
Miljøpakken	360,0	320,0	304,0	-39,0
Anlegg overdratt vederlagsfritt	151,0	151,0		0,0
Sum investeringer i varige driftsmidler	2858	3208	3388	350

Barnehage

Investeringsområdet barnehage har et mindreforbruk på 10,7 millioner kroner. Årsaken til mindreforbruket gjelder i hovedsak utsatt fremdrift på rehabilitering av eldre barnehager og tilpasning med forsterket tilbud.

Skole

Investeringsområdet skole har et mindreforbruk på 26,2 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak periodiseringssavvik på Nidarvoll og Sunnland skoler og Stabbursmoen skole. For øvrig er investeringsporteføljen på skoleområdet i balanse.

Barne- og familietjenesten

Investeringsområdet Barne- og familietjenesten har totalt et mindreforbruk på 10,7 millioner kroner. Årsaken til mindreforbruket er i hovedsak knyttet til flytting av paviljongen på Gartnerhaugvegen og periodiseringsavvik for mindre investeringer.

Helse og velferd

Investeringsområdet helse og omsorg, inkludert Helseplattformen, har et mindreforbruk på 57,4 millioner kroner. Årsaken til mindreforbruket gjelder i hovedsak forsinket fremdrift ved flere prosjekter, som f.eks. Helseplattformen, Produksjonskjøkkenet og Trondheim rehabiliteringssenter som skal avsluttes i 2025.

Bolig

Samlet har investeringsprosjektene innen boligområdet et merforbruk på 13,8 millioner kroner som hovedsakelig gjelder prosjektet Kjøp av kommunale utleieboliger som hadde raskere fremdrift enn forventet i særlig ett større byggeprosjekt.

Kirker og gravlunder

Investeringsområdet kirker og gravlunder har et mindreforbruk på 2,4 millioner kroner på grunn av forsinkelser i prosjektet Mindre erverv av grunn med mer.

Kunst og kultur

Mindreforbruket innenfor området kunst og kultur er 2,6 millioner kroner. Årsaken til dette er at rehabilitering av Øvre Bakklandet 52 ble vedtatt stoppet i løpet av 2024 og prosjektet Seminarplassen har noe forsinket framdrift.

Idrett og friluftsliv

Investeringsområdet idrett og friluftsliv har et merforbruk på 2,3 millioner kroner. Det er mindre forskyvinger i framdrift på prosjektene ny vannledning Munkholmen og

ferdigstillelse av Storheistien. I reguleringsarbeidet knyttet til Bydelsbasseng Øst er det påløpt 1,1 millioner kroner mer enn budsjett. I Granåsen-utbyggingen er det brukt 1 million kroner mer enn budsjett i 2024.

IT

Regnskapet for IT-investeringer i 2024 viser et samlet mindreforbruk på 19,7 millioner kroner, hovedsakelig knyttet til utsettelse og revurderinger av planlagte investeringer. Større mindreforbruk ses i prosjektene Nettverk og PC-infrastruktur, Trådløst nett HVS og Utbedring av kaskadekoblede lokasjoner).

Formålstimter

Mindreforbruket i forhold til budsjett på investeringsområdet formålstimter ble 105 millioner kroner i 2024.

Avviket skyldes i hovedsak at en større ervervsprosess fortsatt er under forhandlinger ved årsskiftet. Det er i løpet av 2024 gjennomført overskjønn på Granås gård og ervervet et skolebygg på Brøset.

Ubebygd bolig- og næringsareal

Investeringsområdet ubebygd bolig- og næringsareal har et netto mindreforbruk på 24,9 millioner kroner i 2024. Det har vært lavere pådrag enn budsjettet for anleggsbidragsmodellen og budsjett for mindre investeringer.

Veg

Investeringsområdet veg har et mindreforbruk på 12,9 millioner kroner i 2024. Det gjelder i hovedsak forsinkelser på prosjektene, mindre investering veg og oppgradering av veginfrastruktur og boliggater.

Byrom, parker og grøntanlegg

Investeringsområdet har et mindreforbruk på 8,8 millioner kroner i 2024. Avviket skyldes forsinkelser på flere prosjekter.

Vann

Vannområdet endte i 2024 med et samlet merforbruk på 10,7 millioner kroner sammenlignet med revidert budsjett. Merforbruket skyldes i hovedsak at det ble satt i gang et prosjekt for å opprettholde fornyelsestakten av rør som har nådd sin tekniske levealder.

Avløp

Investeringsområdet avløp har et samlet mindreforbruk på 51,4 millioner kroner i 2024. Avviket skyldes forsinkelser på flere fornyelsesprosjekter som følge av krevende grunnerverv og kapasitet hos prosjektledere.

Renovasjon

Investeringsområdet renovasjon har et samlet mindreforbruk på 8,1 millioner som følge av

forsinkelser på prosjektene avfallsanlegg og mindre investeringer,

Eiendomsinvesteringer

Investeringsområdet har et samlet mindreforbruk på 3,1 millioner kroner. Avviket utgjør 2% av rammen og skyldes i hovedsak forsinkelser i klima- og enøkprosjekter. De årlige midlene til ivaretagelse av byggene er brukt opp.

Grunneieransvar

Investeringsområdet grunneieransvar endte totalt med et netto mindreforbruk på 2,4 millioner kroner. Prosjektet Heggstadmoen etterdrift er i tidlig fase og noe forsinket. Resterende mindreforbruk på 0,9 millioner kroner skyldes lavere aktivitet på rassikringsprosjekter.

Miljøpakken

Investeringsområdet Miljøpakken endte 2024 med et samlet merforbruk på 39 millioner kroner. Merforbruket skyldes at fremdriften er god, flere prosjekter er i utbyggingsfase og at etterslep fra tidligere år tas inn. Merforbruket dekkes i sin helhet av eksterne refusjoner i Miljøpakken.

Maskiner og utstyr

Mindreforbruket på området er 25,9 millioner kroner. Avviket skyldes bestilte, men ikke leverte, maskiner og biler. Leveransene vil komme i 2025.

Klimainvesteringer

Investeringsområdet klimainvesteringer har et samlet mindreforbruk på 37,5 millioner kroner i 2024. Dette skyldes i hovedsak to forhold. Bestilte tyngre elektriske kjøretøy har lang leveringstid, både pga nyutvikling av elektriske kjøretøy og utfordringer med delleranser. Videre er det flere prosjekter som mottar støtte som strekker seg over tid.

Økonomiske nøkkeltall

I både dette kapitlet og kapitlene for tjenesteområdene, legger byrådet fram økonomiske nøkkeltall for Trondheim sammenlignet med ASSS-kommunene. ASSS er en forkortelse for Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner. I årsberetningen sammenligner byrådet statistikk fra Trondheim med statistikk fra Oslo, Bergen, Stavanger og ASSS-gjennomsnittet.

Den viktigste datakilden til nøkkeltallene er KOSTRA-tall fra 2024. Byrådet tar forbehold om at KOSTRA-tallene som presenteres i mars 2025 er foreløpige tall som kommunene rapporterer til Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB publiserer de endelige tallene fra 2024 i juni 2025. Tallene er basert på foreløpige tall for 2024 fra konsernregnskapsstatistikken til SSB, og inkluderer derfor tall fra kommunale foretak og interkommunale selskap.

Tabell 1.5 Økonomiske nøkkeltall, utvalgte kommuner og ASSS-gjennomsnitt. Kilde: SSB/KOSTRA

2024					
	Trondheim	Oslo	Bergen	Stavanger	ASSS gjennomsnitt
Netto driftsresultat	3,5	-0,9	-2,4	-0,2	-0,3
Disposisjonsfond, andel av brutto driftsinntekter	18,2	9,7	9,9	11,9	11,8
Langsiktig gjeld, ekskl. pensjonsforpliktelser, andel av brutto driftsinntekter	116,0	106,8	100,3	102,0	111,1
Investeringsutgifter, andel av brutto driftsinntekter	14,0	26,8	13,6	17,5	19,4

I kommunesektoren brukes netto driftsresultat som en indikator for å si noe om hvor stor andel av inntektene som spares i kommunene. KOSTRA-tallene viser at netto driftsresultat i Oslo, Bergen og Stavanger ble betydelig svekket fra 2023 til 2024, og samlet for alle ASSS-kommunene. ASSS-gjennomsnittet trekkes ned fordi Oslo kommune har et negativt netto driftsresultat. Trondheim kommune har et netto driftsresultat på 3,5 prosent og skiller seg dermed positivt ut, sammenlignet med de øvrige storbyene. Grunnen til at Trondheim kommune har et positivt driftsresultat er avkastningen fra kraftfondet. Uten denne avkastningen ville netto driftsresultat vært null i Trondheim.

I 2024 utgjorde disposisjonsfondet 18,2 prosent av brutto driftsinntekter for Trondheim kommune. Dette inkluderer kraftfondets bufferfond, som utgjør nesten 2 milliarder kroner. Trondheim kommune har også høyere langsiktig gjeld som andel av brutto driftsinntekter sammenlignet med både de øvrige storbyene og ASSS-gjennomsnittet. Investeringsutgiftene som andel av brutto driftsinntekter har gått noe ned fra 2023 til 2024 for Trondheim kommune, mens gjennomsnittet for ASSS-kommunen samlet sett har gått opp fra 2023 til 2024.

Økonomiske handlingsregler

Trondheim kommune har økonomiske handlingsregler for gjeldsgrad, kapitalutgifter og størrelsen på disposisjonsfondet.

Handlingsregel disposisjonsfond

Bystyret har vedtatt en målsetting om at disposisjonsfondet bør utgjøre tre prosent av driftsinntektene. Disposisjonsfond er her definert som kommunens disposisjonsfond, eksklusiv næringsfondet, kraftfondets bufferfond og pensjonskassen bufferfond.

Utgående balanse i 2024 for disposisjonsfondet, uten TKKs bufferfond, TKPs bufferfond og næringsfondet, er på 798 millioner kroner, som er 100 millioner kroner lavere enn ved inngangen til året. Som andel av inntekt utgjør disposisjonsfondet 3,9 prosent.

Handlingsregler for kapitalutgifter og gjeldsgrad

Bystyret har vedtatt handlingsregler som sier at kapitalutgiftene skal utgjøre ni prosent av de frie disponible inntektene, og at gjeldsgraden skal være under 80 prosent av totale inntekter.¹

Kapitalkostnadene utgjorde 8,5 prosent av frie inntekter i 2024. Dette er lavere enn handlingsregelen, men litt over budsjettets 8,4 prosent.

Gjeldsgraden i 2024 ble på 76,7 prosent av driftsinntektene. Dette er lavere enn vedtatt i opprinnelig budsjett, som var 83,9 prosent, og skyldes både lavere gjennomføring av investeringsprosjekter enn budsjett, og høyere driftsinntekter enn forutsatt.

---

¹ Nye handlingsregler, vedtatt i PS 41/23, gjelder fra o.g med budsjettåret 2024

Balanseregnskap

Balanseført verdi av kommunens eiendeler har økt med 4,5 milliarder kroner til 77,3 milliarder kroner i løpet av 2024. Eiendelene er finansiert med egenkapital og gjeld.

Tabell 1.6 Balanseregnskapet, eiendeler, 2024. Millioner kroner.

Eiendeler

	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Faste eiendommer og anlegg	34 493	32 928
Utstyr, maskiner og transportmidler	1 900	1 934
Finansielle anleggsmidler		
Aksjer og andeler (eiendeler)	2 343	2 269
Obligasjoner (eiendeler)	0	0
Utlån	3 986	3 457
Immaterielle eiendeler	0	0
Pensjonsmidler	21 401	19 462
Sum anleggsmidler	64 123	60 050
Omløpsmidler		
Bankinnskudd og kontanter	1 832	1 965
Finansielle omløpsmidler		
Aksjer og andeler (omløpsmidler)	2 030	1 744
Obligasjoner (omløpsmidler)	5 470	5 263
Sertifikater	0	0
Derivater (omløpsmidler)	0	0
Kortsiktige fordringer		
Kundefordringer	382	663
Andre kortsiktige fordringer	799	806
Premieavvik (kortsiktige fordringer)	2 567	2 329
Sum omløpsmidler	13 080	12 769
Sum eiendeler	77 202	72 819

Anleggsmidler

Verdien av anleggsmidlene har økt med 4,1 milliarder kroner i 2024. Hovedforklaringen er en vekst i pensjonsmidlene på drøye 1,9 milliarder kroner, og en vekst i balanseverdiene for faste eiendommer og anlegg på 1,6 milliarder kroner. Videre har kommunens utlån økt med 529 millioner kroner. Veksten kommer innen utlån i startlånsordningen.

Omløpsmidler

Kommunens omløpsmidler er økt med 311 millioner kroner i 2024. Hovedårsaken til økningen er god utvikling for Trondheim kommunes kraftfond (TKK), som har gjort at verdien av aksjer og andeler samt obligasjoner har økt med snaut 493 millioner kroner. Videre økte premieavviket til kommunen med 238 millioner kroner i 2024, mens kundefordringer og bankinnskudd trekker nedover med reduksjon på henholdsvis 288 og 133 millioner kroner.

Egenkapital og gjeld

Tabell 1.7 Balanseregnskapet, egenkapital og gjeld, 2024. Millioner kroner.

	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Egenkapital drift		
Disposisjonsfond	-3 503	-2 982
Bundne driftsfond	-426	-416
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
Egenkapital investering		
Ubundet investeringsfond	-6 005	-6 023
Bundne investeringsfond	-219	-179
Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	0
Annen egenkapital		
Kapitalkonto	-18 692	-18 182
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	211	211
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
Sum egenkapital	-28 634	-27 570
Gjeld		
Langsiktig gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner	-15 938	-14 421
Obligasjonslån	-6 300	-6 300
Sertifikatlån	-1 541	-1 545
Pensjonsforpliktelse	-21 961	-20 060
Sum langsiktig gjeld	-45 740	-42 326
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	-885	-1 402
Likviditetslån	0	0
Derivater (kortsiktig gjeld)	0	0

Annen kortsiktig gjeld	-1 944	-1 522
Premieavvik (kortsiktig gjeld)	0	0
Sum kortsiktig gjeld	-2 829	-2 924
Sum egenkapital og gjeld	-77 202	-72 819

Egenkapital

Kommunenes egenkapital er økt med 1,1 milliarder kroner. Dette skyldes primært at kapitalkontoen er økt med 510 millioner kroner, og at disposisjonsfondene i sum er økt med 521 millioner kroner. Det siste skyldes et svært godt år for Kraftfondet, som satte av 625 millioner kroner til regnskapsmessige disposisjonsfond etter et godt 2024.

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld har økt med 3,4 milliarder kroner i 2024. Dette skyldes en økning i pensjonsforpliktelsene på 1,9 milliarder kroner, og økning i investeringsgjeld og innlån til videreutlån på 1,5 milliarder kroner.

Kortsiktig gjeld

Den kortsiktige gjelden er noe ned i 2024, men fordelingen mellom leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er endret med rundt 500 millioner kroner. Det skyldes hovedsakelig at et gjeldsbrevlån på 500 millioner lå som leverandørgjeld i 2023, som følge av at vi hadde mottatt faktura i 2023 for betaling i 2024.

Garantiansvar

En garantistillelse innebærer at Trondheim kommune må dekke en økonomisk forpliktelse dersom en annen part ikke oppfyller sin del av en avtale. Kommunen stiller da sin økonomiske soliditet som sikkerhet for et lån.

Kommunens garantiansvar ble redusert med 86 millioner kroner i 2024, til 821 millioner kroner ved utgangen av 2024, etter flere år med økninger i garantiforpliktelser. Reduksjonen skyldes hovedsakelig at noen større lån til borettslag ble innfridd i løpet av året.

I tabellen under er kommunens garantiforpliktelser kategorisert for å gi oversikt over garantiporteføljen. Fordelingen illustrerer kommunens satsinger og prioriteringer. Garantiansvaret er størst innenfor idrettsområdet, hvor kommunen har stilt garanti for oppføring og langsiktig finansiering av idrettsanlegg.

Tabell 1.8 Garantiansvar 2021-2024, per 31.12. Tall i millioner kroner.

Garantiansvar per 31.12, mill kr				
Type debitor	2021	2022	2023	2024
Idrett	425	464	477,5	426,8
Barnehager	16	14	13,0	11,6
Aksjeselskap, Interkommunale selskap	102	106	136,1	127,4
Boliger/Institusjoner	237	203	174,4	152,9
Div. formål	26	99	105,7	101,9
Sum	806	887	907	821

Innenfor kommunens garantiportefølje er det idrettsområdet som vurderes å ha den høyeste risikoen for realisering av garantiansvar. Dette skyldes flere sammensatte faktorer. Idrettslag opererer ofte med begrensede økonomiske ressurser og er avhengig av frivillig innsats og offentlige tilskudd, noe som gjør dem mer sårbare for økonomiske svingninger og uforutsette utgifter. Samtidig består ledelsen og styret i idrettslag ofte av frivillige med varierende grad av økonomisk kompetanse og erfaring. Dette kan øke risikoen for manglende økonomistyring. I tillegg har idrettslag de siste årene opplevd økte kostnader til renter og drift, noe som har forsterket den økonomiske belastningen for mange.

Kommunen har per dags dato ikke informasjon om at idrettslag med kommunal garanti står i fare for å misligholde sine forpliktelser. Likevel er det viktig å følge nøye med på den økonomiske utviklingen i idrettssektoren og vurdere risikoen fortløpende.

Tabellen under viser garantiforpliktelser vedtatt av bystyret, men hvor det ennå ikke foreligger låneopptak.

Tabell 1.9 Vedtatte, ikke iverksatte garantier, tall i millioner kroner

Låntaker	Garantiramme	Type garanti	Forventet låneopptak
Trondhjems Seilforening, klubbhus	1,0	Simpel	2024
Trondheim Renholdsverk AS	20,0	Selvskyldner	2024
Heimdal Fotball Kunstgressbane	18,4	Simpel	2024
Ranheim IL Fotball Topp	7,0	Simpel	2024
Sum	46,4		

2. Klimabudsjettet

2.1. Status 2024

Den 4. april 2024 vedtok bystyret revidert kommunedelplan for energi og klima 2024-2030; "klimaløftene" (PS 46/24). Planen er kommunens strategiske styringsdokument for energi- og klimaarbeid frem mot 2030, og førende for utarbeiding av det årlige klimabudsjettet i handlings- og økonomiplanen. Endringer i klimabudsjett som følge av ny energi- og klimaplan vil imidlertid være gjeldende først i 2025. Denne rapporten beretter derfor status på måloppnåelse i tråd med forrige energi- og klimaplan.

Fra 2022 til 2023 ble klimagassutslippene i Trondheim redusert med 4,5 prosent (mot 0,2 prosent opp fra 2021 til 2022). Til sammenlikning falt utslippene med tre prosent i Oslo og fire prosent i Bergen, mens Stavangers utslipp var tilnærmet uendret.²

Siden 2009 har Trondheims klimagassutslipp gått ned med 23 prosent. Dette betyr at bystyrets mål om å kutte utslippene med 30 prosent innen 2023 ikke ble nådd. Trenden viser at utslippene er på vei ned, men at kraftfulle tiltak må implementeres dersom overordnede mål skal nås.

Hovedmål for Trondheim by	Status/ indikator	Kommentar
Mål 1: I 2020 er Trondheim et forbilde og en samarbeidsarena for grønn verdiskaping og utvikling av klimavennlig teknologi og levemåter	-	Trondheim er i front på flere arenaer når det gjelder grønn verdiskaping og pilotering av klimavennlig teknologi, eksempelvis utprøving av utslippsfrie maskiner innenfor bygg og anlegg og tilhørende ladeteknologi, høy andel utslippsfri kjøretøyflåte og en mulig etablering av et anlegg for karbonfangst og -lagring. Trondheim er videre et forbilde globalt ved å være en av EUs 112 klimanøytrale og smarte byer som skal bli klimanøytral innen 2030. Dette støttes av det faktum at Trondheim har fått høyeste utmerkelse av stiftelsen Carbon Disclosure Project (CDP), som viser at vi er en av byene globalt som har kommet lengst i klimaomstillingen.
Mål 2a: I 2020 er de direkte klimagassutslippene i Trondheim redusert med 10 prosent i forhold til 2009.	21 prosent	Målet ble oppfylt med god margin.
Mål 2b: I 2023 er de direkte klimagassutslippene redusert med 30 prosent ift. 2009.	23 prosent	Tall fra Miljødirektoratet viste et endelig utslippskutt på 23 prosent i 2023 sammenlignet med 2009. Det betyr at bystyrets mål om å kutte utslipp med 30 prosent ikke ble nådd. Utslippene er likevel fortsatt på vei ned, med cirka 4,5 prosent reduksjon i 2023 sammenlignet med 2022. På grunn av måten disse tallene håndteres på er det dessuten god grunn til å tro at effekt av enkelte tiltak innenfor veitrafikk og utslippsfrie anleggsplasser er underestimert i Miljødirektoratets klimaregnskap; med andre ord at utslippene i Trondheim i 2023 var noe lavere enn det klimagassregnskapet viser.
Mål 3: I 2025 er Trondheim robust for å møte framtidige	-	Klimatilpasning er en integrert del av Trondheim kommunes økte innsats innen naturrestaurering, for eksempel gjennom restaurering av myr

² Miljødirektoratet offentliggjør lokale utslippstall med et års forsinkelse. De nyeste tallene er derfor fra 2023.

klimaendringer		- Analyse av bølgepåvirkning er oppdatert basert på nytt nasjonalt kunnskapsgrunnlag, i lys av økt vannstand (Norsk klimaservicesenter 2024). - Arbeidet med å håndtere økende nedbørsmengder trenger et løft. Det er behov for en skybruddsanalyse for å kartlegge flomfare og sårbare områder. Fortetting av urbane områder gjør oss sårbare for store nedbørshendelser og deler av vann- og avløpssystemet er ikke robust. Forbedringen av VA-nettet går sakte.
Mål 4: I 2030 er stasjonær energibruk i bygg og anlegg på samme nivå som i 2013. Dette tilsvarer en 20 prosent reduksjon i forbruk per person.	3,5 TWh i 2013	- Trenden med nullvekst i stasjonært energibruk holdt seg stabil i 2024, og det er grunn til å tro at målet om nullvekst i energibruk i bygg og anleggssektoren vil nås, selv om byen og befolkningen vokser. - Totalt stasjonært energibruk (elektrisitet, fjernvarme/fjernkjøling, lokal oppvarming med gass/parafin og vedfyring) var 3,61 TWh i Trondheim i 2024. Dette er en marginal økning sammenlignet med de tre foregående årene. Noe av dette kan tilskrives en økning i bruk av elektriske kjøretøy og anleggsmaskiner, men dette er basert på beregninger og statistikk.
Mål 5: I 2030 er de direkte klimagassutslippene redusert med 80 prosent i forhold til 2009	23 prosent kutt per 2023	- Fra 2022 til 2023 gikk utslippene ned med 4,5 prosent, fra omtrent 486 tusen CO₂-ekv. til 464 tusen tonn CO₂-ekv. - Ifølge en analyse gjennomført av CICERO og Transportøkonomisk Institutt er det teknisk mulig å redusere utslippene med 87 prosent, se avsnitt under om mulighetsbanen. - Politisk vedtatt mål om 80 % reduksjon innen 2030 er også en forpliktelse i EU-prosjektet <i>Klimanøytrale og smarte byer</i>. Verktøy i EU-prosjektet benyttes for å nå overordnet mål.
Hovedmål for egen virksomhet	Status/indikator	
Mål 6: Trondheim kommune skal starte innfasingen av klimanøytral kjøretøypark for tyngre kjøretøy så snart som de er tilgjengelige.	-	Innfasing iht politisk vedtak om utskifting av kjøretøyparken (PS 298/20): - Formannskapetets delmål om at 45 prosent av egne tunge kjøretøy skulle gå på el, hydrogen eller biogass i 2023 ble nådd. - Målet for utgangen av 2025 er at totalt 60 prosent av kommunens tunge kjøretøy skal gå på elektrisitet eller biogass. Status per desember 2024: 52 prosent.
Mål 7: I 2020 er energiforbruket i egen virksomhet redusert med 7 prosent i forhold til 2017 ³ .	11,9 prosent per 2024	- Bruken av energi i kommunens formålsbygg er redusert med 11,9 prosent i 2024 sammenlignet med 2017. - Resultatet for 2024 tilsvarer 2,0 prosent reduksjon per m² bruksareal sammenlignet med 2023. 0,4 prosentpoeng av dette kan tilskrives ny elektrisitetsproduksjon med solceller på egen bygningsmasse. - Systematisk og økt enøk-arbeid og ambisiøse energimål for nye bygninger, er avgjørende for fortsatt måloppnåelse.
Mål 8: Ved rullering av planen i 2020 fastsettes måltall for indirekte utslippskutt	-	En standardisert metodikk for beregning av indirekte utslipp foreligger ikke. Måltall for dette vil derfor innbefatte stor usikkerhet. Arbeid med reduksjon av indirekte utslipp er imidlertid tatt inn under målet om økt sirkularitet i revidert energi- og klimaplan, herunder målsetting om overgang fra lineær til sirkulær

³ Dette målet er videreført i klimabudsjett og miljøstrategi bygg som et rullerende mål om å kutte energiforbruket med 2 prosent per år t.o.m. 2022, 3 prosent fra 2023. I 3 prosent-ambisjonen inkluderes elektrisitetsproduksjon med solceller på egne bygninger.

		økonomi som reduserer ressursbruken og reduserer avfallsmengden. Kommunedirektøren og byrådet arbeider ellers systematisk med å redusere organisasjonens eget klimafotavtrykk i 1) bygg, 2) anlegg og infrastruktur og 3) innkjøp (PS 4/15). Mer om bygg og anlegg i mål 9 under.
Mål 9: Klimafotavtrykket til alle investeringsprosjekter i Trondheim kommune skal reduseres minst 30 prosent i forhold til sammenlignbare referanser i bygg og tekniske anlegg	Bygg iht. mål. Data for tekniske anlegg mangler foreløpig.	- Fem prosjekt ble ferdigstilt i 2024. Tre hadde krav om klimagassregnskap og å kutte 30 prosent av klimafotavtrykk fra materialer og energi i driftsfase. Alle nådde målet: - Produksjonskjøkkenet kuttet 31 prosent - Risvolla barnehage kuttet 35 prosent - Granåsen fotballhall kuttet 58 prosent (kun materialer) - Det foreligger ikke referanseprosjekter for tekniske anlegg, men tilsvarende systematikk som for bygg testes i noen igangsatte prosjekter. Det gir gul status.
Mål 10: I 2030 er Trondheim kommune en nullutslippsvirksomhet	-	Gjenværende direkte utslipp av klimagasser fra Trondheim kommunens egen virksomhet kommer hovedsakelig fra kjøretøy. Elbilandelen internt økte fra 88 prosent til 94 prosent i løpet av 2024. For varebiler var økningen fra 81 prosent til 87 prosent. Se mål 6 for status for tyngre kjøretøy.

Indikatorer for klimagassutslipp i 2024

Utslippssektor	Indikator	Verdi	Trend	Kommentar
Veitrafikk	% innblanding av biodrivstoff i bensin- og diesel	19 %	↑	Omsetningskravet for biodrivstoff til veitrafikk var i 2024 minst 19 volumprosent av total omsatt mengde flytende drivstoff per år. Siden såkalt avansert biodrivstoff laget av avfall telles dobbelt, blir den reelle innblandingen noe lavere, omtrent 15,75 prosent, ifølge Miljødirektoratet. Nøyaktige tall for innblanding 2024 foreligger ikke ved rapportering.
	% endring i årlig trafikkarbeid i Trondheim	-1,6 %	↑	Byindeks for Trondheimsområdet 2019 - desember 2024 viser at trafikkarbeidet det siste året er redusert med 1,6 prosent. Samtidig viser samme rapport glidende treårsgjennomsnitt trafikkutvikling sammenlignet med 2019 (nullvekstmålet) en økning på 5,1 prosent. På grunn av redusert trafikkarbeid i 2024 endres trafikklyset fra rødt til gult.
	% nullutslippskjøretøy i bilparken i Trondheim	34 %	↑	Andel utslippsfrie personbiler økte fra 32,6 prosent til 36,9 prosent fra 31.12.23 til 31.12.24. Andel nullutslipp i varebilparken økte fra 11,4 til 14 prosent i samme periode. For lastebiler gikk andelen opp fra 3,7 til 6 prosent. Biogassbiler fra 3,9 til 5,3 prosent.
	Drivstofforbruk i bybussene i Trondheim		↓	Endringer i veibruksavgift i 2021 medførte større kostnader for bruk av biodiesel i bybussene. Omtrent 50 prosent av AtB sine busser har siden brukt vanlig fossil autodiesel.
Energiforsyning	% av fjernvarmeproduksjon med naturgass og mineralolje	6,9 %	↑	Fjernvarmeproduksjonen var noe lavere i 2024 enn 2023. Dette skyldes mest sannsynlig et klimatisk varmere år og mindre behov for varme. Bruk av fossilt brensel i fjernvarmeproduksjonen var 6,9 % i 2024. Statkraft Varme bygger nå om flere av sine gassfyrte varmesentraler til bioolje, så det forventes en ytterligere reduksjon i fossilt tilleggsbrensel i årene fremover.
	Totalproduksjon av fjernvarme	690,3 GWh	↑	
Annen mobil forbrenning	Andel av Trondheim kommunes bygge- og anleggsprosjekter gjennomført med bruk av fossil- eller utslippsfrie løsninger	85 %	↑	Bygg: I 2024 var det ni pågående prosjekter: Alle var fossilfrie og åtte benyttet også utslippsfrie maskiner. Anlegg: Av 28 nybegynte prosjekter i 2024, var 14 konkurranser med utslippsfrie løsninger som tildelingskriterie og fire stilte krav om utslippsfrie maskiner. For pågående prosjekt var tallene hhv. 35 og 5.

Handlingsrom for måloppnåelse - mulighetsbanen

Årsberetning klimabudsjett 2024 viser en positiv utvikling for majoriteten av målene vedtatt i energi- og klimaplan 2017-2030. Hovedmål 5 om 80 prosent reduksjon av klimagassutslipp innen 2030 er imidlertid krevende. Til tross for en nedgang på 23 prosent siden 2009 må det iverksettes kraftigere tiltak dersom målet skal nås. CICERO og Transportøkonomisk Institutt har i en utredning, gjort på oppdrag fra Trondheim kommune, identifisert tiltak som samlet sett overoppfyller målet om 80 prosent reduksjon innen 2030, den såkalte "mulighetsbanen". I denne fremskrevne utslippsbanen er både iverksatte og ikke iverksatte tiltak innberegnet.

For å oppnå størst mulig effekt er det avgjørende at innsatsen intensiveres i de mest utslippstunge sektorene. 75 prosent av utslippene i Trondheim kommer fra tre sektorer: energiforsyning (avfallsforbrenningen på Tiller), annen mobil forbrenning (hovedsakelig fossile anleggsmaskiner) og veitrafikk.

Avfallsforbrenningen på Tiller er det største punktutslippet i Trondheim. Karbonfangst og -lagring (CCS) kan redusere utslippene med omtrent 90 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Trondheim kommune samarbeider med Statkraft Varme på flere områder for å finne løsninger på tekniske, regulatoriske og kommersielle utfordringer for implementering av et CCS-anlegg.

Ikke-veigående maskiner, som i stor grad består av fossile anleggsmaskiner, står for omtrent 10 prosent av de totale utslippene. Trondheim kommune er i front med å stille krav om utslippsfrie maskiner i sine investeringsprosjekt, men dersom overordnet mål skal nås må kommunen få lovhjemmel til å stille krav om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser også til private og statlige utbyggere. På vegne av Klima- og miljødepartementet sendte Miljødirektoratet i slutten av 2024 på høring et forslag om å gi kommunene hjemmel etter forurensningsloven om å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Dersom kommunene får hjemmel til å stille krav innenfor denne sektoren, kan det gi et utslippskutt på 62 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

Veitrafikk er den største utslippssektoren som i 2023 bidro med omtrent 164 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Innenfor denne sektoren er utslippene fra personbil nesten halvert siden 2009. Utfordringen fremover ligger i utslippene fra vare- og nyttetransport. I perioden 2009-2023 har blant annet utslippene fra tyngre kjøretøy økt med 13 prosent. Et effektivt tiltak for å øke innfasingen av utslippsfrie kjøretøy innenfor vare- og nyttetransport er etablering av nullutslippssoner. Utredninger gjennomført av Trondheim kommune viser at det er nettopp innenfor næringstransport at det er mest hensiktsmessig å pilotere nullutslippssoner, ikke personbilsegmentet. Sittende regjering har åpnet for utprøving av slike soner. I henhold til beregninger lagt inn i mulighetsbanen kan nullutslippssoner for all veitrafikk kutte klimagassutslippene med 72 000 CO₂-ekvivalenter.

3. Byrådsleders avdeling

Trondheim kommune er organisert med 8 byrådsområder.

- Byrådsleder
- sosiale tjenester
- finans
- helse og omsorg
- oppvekst og utdanning
- kultur, idrett og friluftsliv
- byutvikling
- miljø, næring og samferdsel

Området Kommunedirektøren strategisk ledelse ble avviklet ved overgangen til parlamentarisk styringsmodell den 13.06.2024.

Trondheim kommune hadde 200 enheter pr. 31.12.2024. I 2024 ble det gjort flere endringer i kommuneorganisasjonen. Enheten Arbeidsgiveriet ble opprettet og Kommunikasjonsenheten gjenopprettet. Begge er organisert under byrådsleders avdeling. Enhet for service og internkontroll ble nedlagt og oppgavene er fordelt til byrådsavdelingene for sosiale tjenester og helse og omsorg.

Driftsregnskapet

Tabell 3.1 Budsjett og regnskap byrådsavdelingene 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	369,6	373,4	180,3	3,9

Området har et mindreforbruk på 3,9 millioner kroner i 2024 som i all hovedsak skyldes at fire av enhetene innenfor området har brukt noe mindre enn budsjettet.

Byrådsleders ansvarsområder består av byrådsleders avdeling og et virksomhetsområdet der følgende kommunale enheter inngår: Administrasjon og lederstøtte, Kommunadvokaten, Enhet for samfunnssikkerhet og beredskap, Kommunikasjonsenheten og Arbeidsgiveriet.

Byrådsledersområde arbeider blant annet med følgende oppgaver:

Arbeidsgiverpolitikken

Trondheim kommune sin arbeidsgiverpolitikk for 2021-2024 ble vedtatt av bystyret 3.3.2021. Arbeidsgiverpolitikken bygger på våre verdier, tenke modig, utfordre åpent og handle kompetent.

Arbeidsgiverpolitikken består av 10 vedtakspunkt som er målrettede tiltak. Målet for

tiltakene har vært å styrke evnen til å utvikle og beholde den kompetansen vi har, samt å rekruttere riktig og nok kompetanse. Dette er en av de viktigste utfordringene vi har som organisasjon for å sikre kvaliteten på tjenestetilbudet.

Et av satsingsområdene som har blitt videreført inn i 2024 med bakgrunn i arbeidsgiverpolitikken er utvikling av partssamarbeidet. Dette med bakgrunn i at arbeidsgiverpolitikken peker på to perspektiver; Trondheim kommune skal være en foregangskommune i partssamarbeid, og det driftsnære partssamarbeidet på enhet skulle være grunnlaget for kvalitativt god drift og utvikling av tjenestene.

Arbeidsgiverpolitikken er en av temaplanene som inngår i vedtatt planstrategi for 2024 - 2027 (Bystyresak 19. desember 2024, nr 2023/25078). Bystyret har vedtatt at gjeldende arbeidsgiverpolitikk skal revideres.

Partssamarbeid

Det er etablert omfattende strukturer for partssamarbeid i Trondheim kommune, både på enhetsnivå og på organisasjonsnivå.

Trondheim kommune har vedtatt en tillitsvalgtsordning gjeldende 1.1.2024 - 31.12.2025 som definerer hovedtillitsvalgtes frikjøp og oppgaver, og enhetstillitsvalgtes tid til vervet og oppgaver. Byrådet vedtok 5. september 2024 en modell for partssamarbeid i Trondheim kommune som definerer hovedtillitsvalgte sin samhandling på byrådsnivå (kommunaldirektører) og virksomhetsnivå (kommunalsjefer).

Høsten 2023 ble det påbegynt et program for videreutvikling av partssamarbeidet. Programmet hadde som mål å utvikle samarbeidet med både vernetjenesten og tillitsvalgte i tråd med arbeidsgiverpolitikken, hovedavtalens formål og arbeidsmiljøloven. Det ble gjennomført en samling med hovedtillitsvalgte/fellestillitsvalgte våren 2024 der målet var å bli omforent om hva partssamarbeid og medbestemmelse er, og vernetjenestens rolle og ansvar i dette.

Det har blitt gjennomført 3 kurs i Hovedavtalen i 2024. I tillegg har enkelte enheter fått lokalt tilpasset opplæring. Målgruppen på kursene er enhetsleder og enhetstillitsvalgte. Formålet med kursene er å etablere godt partsamarbeid på enhetene slik at hovedavtalens intensjon "å utvikle tjenestene til det beste for kommunens innbyggere" ivaretas.

Program Fokus

I 2022/2023 ble det gjennomført et organisasjonsprosjekt for kommundirektørens stab, utviklings- og støttetjenester. Prosjektet var kalt Org22, og skulle bidra til å øke kommunens ledelses- og gjennomføringskraft og sikre at Trondheim kommune leverer gode tjenester til innbyggere og næringsliv i takt med samfunnsutviklingen.

Som følge av Org22 ble det gjennomført en del strukturelle endringer i aktuelle deler av kommunen. De strukturelle endringene var ønskelige, men antatt ikke å være tilstrekkelige som virkemiddel for å møte kommunens samtidige behov for tjenesteyting, tjenesteutvikling og organisatorisk tilpasning. Som en konsekvens prioriterte

kommunedirektørens ledergruppe i 2023 et oppfølgende program; FOKUS.

Programmet skal gjøre kommunen i stand til å operasjonalisere politikk og strategier gjennom utvikling av nye eller reviderte arbeidsprosesser og rutiner som muliggjør bedre bruk av kommunens ressurser både til utvikling og drift. De fire prosjektene som inngår i programmet er Lederløftet, Kompetansestrategi og utvikling av gode strukturer og metoder for Virksomhetsstyring og Porteføljestyring. Lederløftet omtales separat i denne årsmeldingen.

Universitetskommune TRD 3.0

Universitetskommunen TRD3.0 er et avtalefestet samarbeid mellom Trondheim kommune og NTNU, som har pågått siden 2018. Gjeldende avtale har varighet til 31.12.2025. Avtalen peker på bærekraftig innovasjon, transformasjon og digitalisering i offentlig sektor som prioriterte områder.

For 2024 og 2025 har styringsgruppen for TRD3.0 allokert til sammen 2 MNOK kr til tre satsinger: 1) Tilgjengeliggjøring av data til forskningsformål. 2) Utvikling av veileder for forsknings- og innovasjonssamarbeid mellom universitet og kommune, og 3) Stimuleringsmidler til søknader til NFR og EU der NTNU og Trondheim kommune samarbeider om søknader. I tillegg er aktivitetene rettet inn mot etablering av prosjekt innenfor to felles innsatsområder, som er “Motvirke ungt utenforskap” og “Grønn, teknologisk robust og bærekraftig kystkommune”.

Samarbeidet mellom Trondheim kommune og NTNU om Universitetskommunen TRD3.0 ble evaluert av ekstern konsulent i 2024. Evalueringsrapporten ble levert i januar 2025.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap

Enhet for samfunnsikkerhet og beredskap (ESB) ble etablert 01.01.2023 og har brukt årene 2023 og 2024 på å bygge kapasitet og kompetanse på enheten. Pr. 31.12.24 var det 6 årsverk ved enheten.

ESB har et virksomhetsovergrepande ansvar og skal være pådriver for at kommunen arbeider planmessig og risiko- og kunnskapsbasert for å forebygge og være forberedt på å kunne håndtere uønskede hendelser, kriser og katastrofer.

ESB ivaretar trening og opplæring av byrådet som er kommunens strategiske kriseledelse, og enheten er faglig rådgiver innenfor samfunnsikkerhet- og beredskapsarbeid i kommunen.

Det ble utarbeidet en ny helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS) i 2024. Analysen viser at Trondheim står overfor store, komplekse utfordringer. Arbeidet med HROS viser at det er noen sentrale drivere og bakenforliggende årsaker til risikobildet. Særlig gjelder dette:

- Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og Midtøsten.

- Klimaendringer
- Digitalisering og elektrifisering
- Byutvikling og nasjonale trender med sentralisering

Den sikkerhetspolitiske situasjonen preger det store bildet, og det militær- sivile samarbeidet er stadig i utvikling. Det har vært tett og god dialog med statsforvalteren og andre samvirkeaktører for deling av relevant informasjon, og for å gi et felles situasjonsbilde. Kommunalt beredskapsråd er godt etablert og brukes aktivt for å innhente faglige innspill.

Det er fortsatt et pågående arbeid med å få installert nasjonalt begrenset nett (NBN). Nødnett og satellittelefoner for kriseledelsen kom på plass i 2024.

På grunn av ny styringsmodell har det vært behov for å utarbeide og revidere planverk på flere nivåer i kommunen. Dette gjelder også den overordna beredskapsplanen. Beredskapsarbeidet i kommunen følger de grunnleggende beredskapsprinsippene, ansvar, nærhet, likhet og samvirke.

Det ble i 2024 håndtert 6 hendelser der deler eller hele kriseledelsen ble mobilisert. Beredskapsstaben har i tillegg monitorert 51 hendelser der kriseteamet var førstelinje. Det er registrert 20 hendelser innenfor kategorien sikkerhet.

Hovedøvelsen for kriseledelsen i 2024 var øvelse SODD som ble arrangert av statsforvalteren. Temaet var cyberangrep og øvelsen ble gjennomført som en diskusjonsøvelse. Det ble i tillegg utført åtte beredskapsøvelser fordelt på kriseledelsen og krisestaben. Treningene/øvelsene ble gjennomført som: opplæring, funksjonsøvelser og diskusjonsøvelser.

Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak (SLT)

SLT er Trondheim kommunes vedtatte strategi for å forebygge kriminalitet gjennom samarbeid med politiet og andre aktører. Arbeidet ledes av Politirådet, som består av Byrådsleder, Forretningsutvalget, Politimester, Politistasjonssjef Trondheim og Heimdal, byrådsavdelinger (primært sosiale tjenester, oppvekst og utdanning, og kultur/idrett/friluftsliv og SLT. SLT fokuserer på å identifisere utfordringer, utvikle felles strategier og koordinere innsatsen for å hindre negativ utvikling i lokalsamfunnet.

I 2024 var det særlig fokus på:

- Økt vold i ungdomsmiljøer og tilknytning til kriminelle miljøer.
- Økende nasjonalistiske strømninger og radikalisering.

Trondheim har deltatt i nasjonale forskningsprosjekter og samarbeidet med forskermiljøer. Etter angrepet på Israel og konflikten i Gaza har SLT også hatt møter med det Mosaiske samfunn for å adressere radikalisering. En annen viktig innsats var implementeringen av Ask for Angela, et program for å forebygge seksuell trakassering og voldtekt i utelivet, som har fått stor oppslutning fra bransjen og interesse fra andre byer.

SLT-samarbeidet involverer både interne og eksterne partnere, samt frivillige, for å håndtere kriminalitet og forebygge uønskede hendelser. Samarbeidet mellom politi, kommune og spesialisthelsetjenesten revideres også for å styrke innsatsen mot ungdomskriminalitet og radikalisering.

For mer informasjon, se: www.trondheim.kommune.no/slt.

4. Oppvekst og utdanning

4.1. Driftsregnskapet

Byrådsområde Oppvekst og utdanning omfatter tjenester innen barnehage, skole og mestring og inkludering. Området oppvekst og utdanning har satt mål for perioden 2023-26. Rapporteringen for barne- og familietjenesten ses i sammenheng med rapportering for oppvekst og utdanning da de vedtatte målene og indikatorene var felles før innføring av byrådsområder. Driftsregnskapet for barne- og familietjenesten finnes i kapitlet for sosiale tjenester.

Driftsregnskap barnehage

Tabell 4.1 Regnskap og budsjett for barnehage 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	2 067,2	2 068,2	2 053,0	1,0

Årsresultatet for tjenesteområdet barnehage er balanse.

Driftsregnskap skole

Tabell 4.2 Regnskap og budsjett for skole 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	2 590,7	2 600,4	2 483,3	9,7

Årsresultatet for skole er et mindreforbruk på 10 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes blant annet noe reduserte kostnader på skoleskyss.

I 2024 ble det gjort noen organisasjonsendringer i enheter i oppvekst og utdanning. Sjetne barnehage og Kroppanmarka barnehager ble slått sammen til Kroppanmarka og Sjetne barnehager. Saupstadringen barnehager og Huseby barnehage ble slått sammen til Huseby og Saupstadringen barnehager.

Lianvatnet skole, skoleavdelingen BUP-klinikk og Skolen St. Olavs Hospital ble virksomhetsoverdratt til Trøndelag fylkeskommune.

Måloppnåelse

Oppvekst og utdanning har et overordnet mål og fire periodemål for perioden 2023-26.

- Overordnet mål: Barn, unge og familier er medskapere i planlegging, utvikling, beslutning og evaluering av praksis.
- Periodemål 1: Vi fremmer barn og unges helse, trivsel og læring i inkluderende fellesskap.
- Periodemål 2: Vi er medskapere av mangfoldige møteplasser som er tilgjengelig for alle.
- Periodemål 3: Vi samarbeider på tvers av faglige og organisatoriske grenser til beste for barn, unge og familier.
- Periodemål 4: Vi har bærekraftig praksis til beste for barn, unge og familier.

Målene er basert på Trondheimpløftet og temaplan for sterke barne- og ungdomsfellesskap - Stein Saks Papir. Tjenestene vil jobbe for å nå disse i perioden 2023 til 2026. Selv om periodemålene ikke kan måles direkte, er det ulike kilder, datasett og variabler som brukes for å evaluere om målene nås. I tillegg til vurderingen av måloppnåelse i årsberetningen, vil Kvalitetsmeldinger for barnehage, skole og barnevern 2024, med tilhørende datagrunnlag, også gi en innsikt i måloppnåelse og kvaliteten på tjenestetilbudet innen oppvekstområdet.

Vurdering av måloppnåelse.

Overordnet mål: Barn, unge og familier er medskapere i planlegging, utvikling og evaluering av praksis.

I enhetsledernes rapportering i Styringskraftportalen, beskrives praksis for å nå det overordnede målet. Barnehager rapporterer å ha en systematikk rundt bl.a. barnesamtaler som et pedagogisk verktøy for å gi barn mulighet til å påvirke egen hverdag, bl.a. gjennom trivselssamtaler. Trondheimsbarnehagene har implementert en tilvenningsmodell for oppstart i barnehage som skaper et godt utgangspunkt for aktivt samarbeid med foreldre.

I skolene jobbes det med aktive elevråd, og mulighet for foreldre til å delta i utvikling av skolens praksis gjennom FAU og skolens brukerråd. Skolene har også fokus på elevmedvirkning. Elevene både medvirker og tar medansvar i læringsfellesskapet som de skaper sammen med lærerne hver dag. Det jobbes kontinuerlig med å skape en god vurderingspraksis i samarbeid mellom lærere og elever for å motivere til læring.

Enhetsledere i barne- og familietjenestene (BFT) rapporterer at medvirkning fra barn, unge og familier er et prioritert område. Ny teknologi, som fagsystemet Modulus barn og den digitale innbyggertjenesten, styrker brukernes mulighet til medvirkning i egne saker i barnevernet. Innen helsetjenestene for barn, unge og familier bidrar Helseplattformen/Helsa mi og verktøyet Fit Outcome (et verktøy for systematiske tilbakemeldinger) til økt deltakelse. Helse- og avlastningstjenesten for barn og unge (HOA) legger stor vekt på medvirkning i daglige aktiviteter og avlastning, med tilpasninger for barn med redusert kognitiv fungering og språkvansker.

Periodemål 1: Vi fremmer barn og unges helse, trivsel og læring i inkluderende fellesskap.

I barnehagene jobbes det med å møte barns behov og barns beste-vurderinger gjennom et tett foreldresamarbeid, foreldremøter og interne møter i barnehagene. Det vektlegges en praksis hvor barna får tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, inne og ute, i og utenfor barnehagens område for å støtte opp om utforskende lek som en kilde til læring og mestring.

Skolene har fokus på praktisk og variert undervisning, og arbeid med sosiale ferdigheter. Noen skoler deltar i trivselslederprogram, hvor elever får opplæring i og har ansvar for å inkludere alle i aktiv lek i friminuttene. Skolene rapporterer å jobbe med å skape arenaer der det skapes trygge relasjoner mellom elevene, blant annet med aktiviteter som går på tvers av grupper og trinn. De fleste elever rapporterer i Elevundersøkelsen at de trives på skolen, men det er også en del som opplever mobbing. Det er stor variasjon i hvilke trinn og skoler det rapporteres høye mobbetall fra år til år, noe som viser at det er behov for kontinuerlig tilpassede tiltak og systematisk oppfølging for å sikre et godt skolemiljø.

Trondheim voksenopplæring (TroVo) har elever i flere utdanningsløp, og opplæring reguleres av Integreringsloven, Opplæringsloven, Læreplan i norsk for voksne innvandrere og læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere. I 2024 utgjør ukrainske flyktninger ca. 75% av elevene. Disse elevene har grunnutdanning fra hjemlandet, noe som gjør at det er mindre behov for grunnskole (forberedende opplæring) for voksne enn tidligere. Pr. 1.10.24 var det 259 deltakere i forberedende opplæring. Flyktninger med kollektiv beskyttelse i introduksjonsprogram kan ha inntil tre måneder med norskopplæring før det er et krav at deltakeren starter i arbeidspraksis. TroVo samarbeider med Flyktningeenheten om kvalifisering av bosatte flyktninger. TroVo ivaretar det spesialpedagogiske tilbudet for voksne i Trondheim kommune i en egen avdeling.

I BFT er implementering av barnehage- og skolelag med på å styrke tverrfaglig samarbeid for barn og unges beste. Utviklingsarbeidet med tilpasset opplæring og spesialpedagogikk, gjennom prosjekter som "Tett på" og helhetlig modell for inkluderende praksis, sikrer samtidig og tverrfaglig innsats. Helse- og avlastningstjenesten for barn og unge prioriterer å sette sammen velfungerende barnegrupper, med særlig hensyn til barn med skjermingsbehov og lav sosial funksjon på grunn av utviklingshemming og diagnoser.

Periodemål 2: Vi er medskapere av mangfoldige møteplasser som er tilgjengelig for alle.

I barnehagene er det fokus på at den fysiske utformingen av arealet skal romme alle barns funksjonsnivå. Mange barnehager er "Livsgledebarnehage", og har et samarbeid med helse- og velferdssenter i sitt nærområde som de besøker og har fellesaktiviteter med jevnlig.

Skolene er et naturlig samlingspunkt og en tydelig aktør i et lokalmiljø. Det er derfor mange tiltak i den enkelte skole som tilrettelegger for at bl.a frivilligheten kan bruke

skolen som en møteplass for barn og unge på fritiden. Det er også et fokus for skolene at elever skal bruke varierte læringsarenaer som Vitensenteret og Falstadsenteret for å gi elevene praktiske og livsnære erfaringer.

Barneverntjenestene i Østbyen og Lerkendal deltar aktivt inn områdesatsingene på Lademoen, Møllenberg og Tempe/Sorgenfri, og er med det deltakende på flere tverrfaglige arenaer enn de øvrige barneverntjenestene. Helsestasjonene og skolehelsetjenesten fremstår som sentrale aktører i arbeidet med å etablere møteplasser som er tilgjengelige for alle. Tallene viser en nedgang i antall gjennomførte konsultasjoner fra 4-uker til 8-måneders alder, til tross for at det ble sendt ut flere innkallinger til 8-måneders konsultasjon. Dette kan tyde på at det er utfordringer med å nå alle familier med tilbudet om gruppekonsultasjoner, spesielt når barna blir eldre.

Periodemål 3: Vi samarbeider på tvers av faglige og organisatoriske grenser til beste for barn, unge og familier.

I 2024 er Helhetlig modell for inkluderende praksis innført i alle barnehager, og det spesialpedagogiske arbeidet organiseres i samarbeidende klynger bestående av barnehager og PPT-ansatte. Dette løfter både tidlig innsats, kompetanse og fleksibilitet i tjenestene.

Gjennom prosjektet Bedre skolestart er det gjennomført tre piloter med mål om å skape en bedre sammenheng mellom barnehagens innhold og begynneropplæringen i skolen. Det er etablert praksisfellesskap mellom barnehager og skoler for å få til en trygg og inkluderende overgang for barn og foreldre.

Implementering av skolelag bestående av ansatte fra skole og BFT- og helsetjenester er et systematisk samarbeid i skolene. Arbeidet er rettet mot elevutfordringer som fortrinnsvis kan løses ved lavterskeltilbud og mulighet til å få satt i gang hjelp nær elevene.

I 2024 har nettverksarbeid og dialogisk møteledelse stått sentralt i BFT, og dette er et høyt prioritert område i de fleste av tjenestene. BFT har inngått en samarbeidsavtale med NAV og helse- og velferdskontorene for å gi bedre og mer koordinert hjelp til utsatte barnefamilier. Aktiv deltakelse i prosjekter som "Sammen på Lademoen" og "Sammen på Tempe", bidrar til felles oppgaveløsning på tvers av sektorer og tjenester.

Periodemål 4: Vi har bærekraftig praksis til beste for barn, unge og familier.

Periodemålet tolkes ulikt i tjenestene, og hver enhet vil ha sine egendefinerte tiltak. Bærekraftig praksis knyttes til miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og bærekraftig praksis for enhetenes ressurser.

Enhetene rapporterer at de har fokus på å bygge sterke og faglig kompetente kollegafellesskap. Særlig barnehagene har et sterkt fokus på gode arbeidsmiljø for å forebygge sykefravær, som er en stor utfordring i sektoren. Barnehager og skoler er Grønt flagg-sertifiserte, og det jobbes med miljøbevissthet både i brukerråd, elevråd og blant ansatte.

BFT jobber for å sikre bærekraftige og effektive tjenester for barn, unge og familier. Det er derfor viktig å optimalisere ressursbruken i Barne- og familietjenesten. I tillegg til å redusere sykefraværet, er det et høyt fokus på personalstabilitet og mindre turnover. Tilbakemeldinger fra enhetsledere peker på flere faktorer som påvirker turnover, inkludert kompetanseheving, veiledning og muligheter for karriereutvikling.

Nøkkeltall

Tabell 4.3 Nøkkeltall for barnehage. Kilde: SSB/KOSTRA 17.3 (foreløpige tall)

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS gjennomsnitt 2024
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år, kr	213 911	226 889	247 035	230 152	229 486	230 792
Korrigerte brutto driftsutgifter (f 201) pr oppholdstime, kommunale bhg, kr	72,6	72,2	87,1	71,1	76,6	79,5
Barn per årsverk, kommunale barnehager	5,8	5,8	5,8	5,9	5,5	5,8
Barn per årsverk, private barnehager	5,8	5,8	5,8	5,9	5,6	5,8
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	46,0	45,5	38,7	46,2	35,2	39,8
Dekningsgrad 1-2 år, prosent	93,8	94,5	88,0	93,8	88,1	89,4

Dekningsgrad 3-5 år, prosent	99,8	99,5	96,6	98,6	97,2	97,3
Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp, kommunale barnehager	3,7	3,2	4,9	3,7	5,3	4,5
Andel barn som får spesialpedagogisk hjelp, private barnehager	2,2	2,2	2,6	3,6	3,2	3,1

Trondheim har over mange år hatt en høy andel barn i barnehage sammenlignet med de fleste kommunene i ASSS-nettverket. I Trondheim har andelen barn 1-2 år som går i barnehage økt fra 93,8 prosent i 2023 til 94,5 prosent i 2024, noe som kan henge sammen med innstramminger i reglene for kontantstøtte. I aldersgruppen 3-5 år er dekningsgraden nær 100 % i de fleste kommunene.

Trondheim sine driftsutgifter per innbygger 1-5 år til barnehagesektoren ligger lavere enn de mest sammenlignbare storbyene Bergen og Stavanger. Driftsutgifter per oppholdstime i den ordinære barnehagedriften har gått ned i Trondheim siden 2023.

Trondheim har en gjennomsnittlig bemanningstetthet på 5,8 barn per årsverk i både kommunale og private barnehager, som er likt med snittet for ASSS-kommunene. Flere ASSS-kommuner som over år har hatt utfordringer med å rekruttere barnehagelærere, hadde i 2024 en nedgang i andel barnehagelærere i grunnbemanningen. Trondheim har en høy andel barnehagelærere sammenlignet med ASSS-snitt og har tradisjonelt hatt en god tilgang på barnehagelærere. Men også i Trondheim er andelen barnehagelærere i grunnbemanningen gått ned fra 46 prosent til 45,5 prosent fra 2023 til 2024.

Trondheim har over flere år hatt en nedgang i andel barn med spesialpedagogisk hjelp. Nedgangen i de kommunale barnehagene har fortsatt i 2024. Private barnehagers andel barn med spesialpedagogisk hjelp ligger fortsatt lavere enn i de kommunale barnehagene, men har ikke endret seg siden 2023. Både i kommunale og private barnehager har Trondheim har en lavere andel barn med spesialpedagogisk hjelp enn snittet for ASSS-kommunene.

Tabell 4.4 Nøkkeltall for skole. Kilde: SSB/KOSTRA 17.3 (foreløpige tall)

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS gjennomsnitt 2024
Netto driftsutgifter grunnskole (f202) per elev (kroner)	119 030	115 225	136 522	121 191	127 595	122 796

Gruppestørrelse (antall)	14,1	14,7	13,6	13,7	13,5	13,5
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,4	6,3	7,6	6,4	7,1	7,1
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	150	145	146	163	145	144,6
Elever med direkte overgang fra vg1 til vg2 (prosent)	90,2	89,0	89,0	88,7	88,7	88,7

Tabellen viser ASSS tall for skoleområdet. Driftsutgiftene til skolesektoren ble redusert med 3 prosent fra 2023 til 2024. I samme periode økte utgiftene i ASSS kommunene med 4 prosent. Utgiftene i 2024 er lavere enn Oslo, Bergen og Stavanger. Men Lillestrøm, Drammen, Asker og Bærum har lavere utgifter enn Trondheim. Oslo har et betydelig høyere utgiftsbehov enn Trondheim, blant annet på grunn av nesten dobbelt så stor innvandrerbefolkning. Trondheim har lavest lærertetthet av alle ASSS kommunene. Det er en liten nedgang i andel elever som får spesialundervisning og timetallet til spesialundervisning går litt ned.

5. Helse og omsorg

Byrådsområde helse og omsorg består av virksomhetsområdene sykehjem og omsorgsboliger, hjemmebaserte tjenester og medisinske tjenester.

5.1 Driftsregnskapet

Tabell 5.1 Regnskap og budsjett for helse- og omsorgstjenester 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	2 948,9	3 027,5	2 929,1	78,6

Helse- og omsorgstjenestene har i 2024 levert tjenester innenfor en stram økonomisk ramme, samtidig som det har vært betydelige utfordringer knyttet til rekruttering, sykefravær og økende behov for tjenester. Totalt sett endte sektoren med et mindreforbruk på 78,6 millioner kroner, hovedsakelig som følge av økte inntekter fra egenbetaling, reduserte kostnader til vikarbyrå og tiltak som er forskjøvet eller ikke gjennomført.

Mindreforbruket fordeles slik på tjenesteområdene: sykehjem og omsorgsboliger med 51 millioner kroner i mindreforbruk, hjemmebaserte tjenester med 35,5 millioner kroner i mindreforbruk og medisinske tjenester med 7,6 millioner kroner i merforbruk.

Sykehjem og omsorgsboliger

Årsresultatet viser et mindreforbruk på 51 millioner kroner. Det skyldes avvik på økte inntekter på 40 millioner kroner fra egenbetaling, primært fra sykehjemsbeboere. Denne inntektsposten er utfordrende å forutsi da den påvirkes av flere variable faktorer, som sammensetning av beboere og deres inntektsgrunnlag, etterregulering knyttet til skatteoppgjør, tidligere årsinntekt samt høyere pensjonsregulering.

Driften og resultatet for 2024 er også påvirket av tiltak som er forskjøvet eller ikke gjennomført.

Helse og omsorg har hatt høyt sykefravær i 2024, noe som har ført til høyere refusjonsutbetalinger fra NAV enn budsjettet. For helse- og velferdssenter utgjør dette 10 millioner kroner mer enn forventet. Samtidig har lavere bruk av vikarbyrå gitt en besparelse på 15 millioner kroner.

Dragvoll og Charlottenlund helse- og velferdssenter ble delt inn i Dragvoll helse- og velferdssenter og Charlottenlund helse- og velferdssenter.

Hjemmebaserte tjenester

Tjenesten har et mindreforbruk i 2024 på 35,5 millioner kroner, hovedsakelig grunnet en nedgang i antall brukere og revisjon av vedtak. Brukerveksten i 2024 er på 116 brukere og er lavere enn den demografiske prognosen på 600 flere brukere. Det er jobbet med å

redusere behovet for tjenester og hvor mulig å avslutte tjenester gjennom mestring hverdagsrehabilitering. Området har i 2024 mottatt høyere refusjonsinntekter fra NAV ved sykefravær enn kostnadene knyttet til vikarinnleie. Kostnaden til utskrivningsklare pasienter (somatikk) fra St. Olavs hospital er i 2024 på 17,2 millioner kroner. Dette tross en prisvekst per døgn fra 5467 kroner i 2023 til 5745 kroner i 2024. Kostnaden i 2023 var på 26,4 millioner kroner. En reduksjon i antall utskrivningsklare har vært en viktig satsing de siste par årene. Ventetiden i sykehus for utskrivningsklare pasienter er redusert fra i snitt 4,5 døgn høsten 2022 til 2,8 døgn i oktober 2024. I samme periode er gjennomsnittlig oppholdstid i korttidsopphold ved Øya helsehus omtrent halvert (fra ca. 25 døgn i snitt i 2023).

Medisinske tjenester

Medisinske tjenester endte i 2024 med et merforbruk på 7,6 millioner kroner. Driften og resultatet for 2024 er også påvirket av tiltak som er forskjøvet eller ikke gjennomført.

Måloppnåelse

Helse og omsorg har følgende periodemål i handlings- og økonomiplan 2024-2027. Hvert periodemål har et sett med indikatorer som sier noe om vi nærmer oss våre mål og ambisjoner.

Periodemål 1

Innbyggerne har aktive og selvstendige liv.

Indikatorer

Indikator 1: Antall innbyggere som deltar i aktivitetstilbud for eldre og som har vedtak på dette. Ambisjonen vår er at antall innbyggere øker med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er ikke nådd. Per 31.12.2024 mottok 998 personer aktivitetstilbud, som gir en svak nedgang fra 2023, da antallet var 1058.

Indikator 2: Antall innbyggere som deltar i kommunens forebyggende tilbud for eldre. Ambisjonen vår er at antall innbyggere øker med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er nådd. Til sammen 2505 personer deltok i kommunens forebyggende tilbud for eldre i 2024. Dette er en oppgang fra 2023, da 2112 personer deltok. Dette gir en samlet økning på 18,6 prosent. Som oversikten under viser varierer dette fra tilbud til tilbud.

- Andelen 80-åringer (som ikke har faste kommunale tjenester) som takket ja til forebyggende hjemmebesøk eller et miniseminar som erstatter hjemmebesøk økte til 82 prosent i 2024 (1056) fra 72 prosent i 2023.
- Antall deltakere i "Sterk og stødig" var 650 personer, en økning på 7,4 prosent sammenlignet med 2023.
- "Fortsatt aktiv", som er et tilbud for personer med demens, hadde 10 deltakere per 31.12.2024 - en reduksjon fra 2023.
- 445 personer deltok i tilbud i regi av Friskliv og mestring. Dette er en økning fra

2023, da antallet var 360.

Indikator 3: Antall innbyggere som deltar i kommunens rehabiliteringstilbud. Ambisjonen vår er at antall innbyggere øker med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er delvis nådd. 988 personer deltok i rehabiliteringstilbudet i 2024, mot 962 i 2023. Dette er en oppgang på 2,7 prosent det siste året.

- 60 nye pasienter deltok i hverdagsrehabilitering. Dette er en nedgang fra 2023.
- 182 nye personer fikk vedtak om rehabiliteringsteam i 2024.
- 99 personer fikk tilbud om og deltok i dagrehabilitering i 2024. Dette er en økning på 10 personer fra 2023.
- 647 personer fikk tilbud om døgnrehabilitering.

Periodemål 2

Tjenestetilbudet er tilpasset den enkeltes behov.

Indikatorer

Indikator 1: Antall innbyggere med hjemmetjeneste som har vedtak om pårørendestøtte. Ambisjonen vår er at antallet øker årlig med 20 prosent.

Resultat: Målet er nådd. Vedtak om pårørendestøtte i hjemmet/avlastning i hjemmet og støtte/råd/veiledning er gitt til 33 personer over 40 år i 2024 mot 26 i 2023. Dette gir en økning på 27 prosent. 25 personer over 70 år har mottatt denne tjenesten i 2024, mot 13 i 2023. Dette gir en økning på 92 prosent.

Periodemål 3

Innbyggerne har et godt og trygt sted å bo.

Indikatorer

Indikator 1: Andel innbyggere over 80 år som bor hjemme. Ambisjonen vår er at andelen øker fra 87 til 90 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er delvis nådd. Andelen innbyggere over 80 år som bor hjemme er økt med 1 prosent (fra 87,3 prosent til 88,3 prosent) i løpet av 2024.

Indikator 2: Ventetid på sykehjemsplass. Ambisjonen vår er at ventetiden ikke skal være mer enn 6 uker.

Resultat: Målet er delvis nådd. 106 personer fikk tilbud om sykehjemsplass innen seks uker. 57 personer måtte vente lenger enn ventetidsgaranti på seks uker. Antallet er en reduksjon fra 2023, da antallet som måtte vente lenger var 81 personer.

Indikator 3: Antall innbyggere som benytter velferdsteknologiske tjenester. Ambisjonen vår er at antallet øker med 20 prosent hvert år.

Resultat: Målet er ikke nådd. Det er til sammen 7310 vedtak om velferdsteknologiske løsninger. Det gir en økning på 0,23 prosent fra 2023. Vi har en økning i antall døralarmer på 27,5 prosent, et stabilt antall elektroniske medisindispensere, men en reduksjon i antall vedtak om trygghetsalarmer tilsvarende 0,72 prosent. Antallet aktive brukere av trygghetsalarm økte imidlertid fra 5278 per 01.01.2024 til 5426 per 31.12.2024. Antall vedtak om GPS er økt med 54,9 prosent.

Indikator 4: Varighet på langtidsopphold i sykehjem. Ambisjonen vår er at varigheten reduseres med 6 måneder i løpet av perioden.

Resultat: Målet er ikke nådd. Varigheten på langtidsopphold i sykehjem ligger stabilt på 845,3 døgn som tilsvarer 2,3 år i løpet av perioden (samme varighet som for 2023). Målet er satt til 1,5 år.

Nøkkeltall

Tabell 5.2 Nøkkeltall for helse og omsorg. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS gjennomsnitt 2024
<i>Prioritet</i>						
Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67+ år per innbygger 67+år (kr)	19 591	19 476	19 724	23 605	19 995	20 765
Brutto driftsutgifter per plass i institusjon (kr)	1 585 493	1 520 000	1 793 299	1 526 200	1 570 447	1 659 648
<i>Dekningsgrader</i>						
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjons eller i bolig med heldøgnsbemanning (prosent)	15,98	14,42	13,51	13,95	12,68	12,68
Andel innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester (prosent)	23,66	22,82	23,01	23,87	23,46	23,14
<i>Kvalitet</i>						
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning (prosent)	35,25	34,97	30,23	32,36	34,91	32,37

Foreløpige KOSTRA-tall for 2024 viser at Trondheim driver mer effektivt enn

sammenlignbare kommuner og ASSS-snitt, med lavere netto driftsutgifter per innbygger 67+, samtidig som kommunen har en høyere andel eldre i institusjon og noe lavere andel med hjemmetjenester. Andelen 80+ ved institusjon eller heldøgns plass er litt redusert fra ca 16% til 14,4%. Det er fortsatt en del høyere dekningsgrad enn sammenlignbare kommuner, og driftskostnadene per plass er den laveste i ASSS.

Vi har også en reduksjon i andelen 80+ som mottar hjemmebaserte tjenester. Det skyldes en målrettet innsats for å tilpasse tjenestevedtak til rett nivå til hver tjenestemottaker og satsing på velferdsteknologi. Det bidrar til økt egenmestring og effektiv ressursutnyttelse. Strategien til helse og omsorg er at den største økningen i kapasitet for de over 67 år vil komme innen hjemmebaserte tjenester. Som følge av demografien vil andelen 80+ som får hjemmebaserte tjenester øke. Endelige tall publiseres i juni.

6. Miljø, næring og samferdsel

Området består av rundt 150 ansatte fordelt på Mobilitets- og samferdselsenheten, Enhet for Næring- og samfunnsutvikling, Klima- og miljøenheten, Innkjøpstjenesten og Trondheim parkering. Trondheim kommunes deltakelse i Miljøpakkesamarbeidet koordineres også fra området.

6.1. Driftsregnskap

Tabell 6.1 Budsjett og regnskap for Miljø, næring og samferdsel 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	-9,6	7,9	0,4	17,4

Tjenesteområdet fikk i 2024 et resultat som var 17,4 millioner kroner bedre enn budsjettet. Dette skyldes dels utenforliggende forhold og dels sentrale oppfordringer til å holde igjen kostnadsgenererende aktivitet i et spesielt økonomisk krevende budsjettår.

Parkeringsområdets resultat ble 11,8 millioner kroner bedre enn budsjettet. Inntektene ble 3,5 millioner kroner høyere enn anslått, utgiftene ble 8,3 millioner kroner lavere enn forutsatt. Utgiftene ble lavere enn budsjettet på grunn av lavt bemanningsnivå, billigere vinterdrift enn budsjettet og generelt lavere aktivitet enn budsjettet.

Piggdekkgebyret fikk et resultat som var 2 millioner kroner bedre enn budsjettet.

6.2. Periodemål

Med bakgrunn i mål 1 og 3 i kommuneplanens samfunnsdel (Trondheimsløftet) har området i handlings- og økonomiplanen for 2024-2027 følgende satsinger:

Øke bærekraftig verdiskaping og internasjonal konkurranseevne

Trondheim kommune skal bruke innkjøpsmakten aktivt for å fremme innovasjon og grønn omstilling. Kommunen skal involvere og mobilisere bysamfunnet til å gjøre gode, miljøsmarte valg.

Området har en svært ekstern og utadrettet virksomhet, næringslivet skal oppleve Trondheim kommune som et naturlig kontaktpunkt. Vi besøker, inviterer og samarbeider tett med byens næringsaktører i relevante pågående prosjekter.

Enhet for næring- og samfunnsutvikling arbeider aktivt gjennom byens etablerte kanaler for å plukke opp, initiere og koble sammen aktører for å få til raskere samfunnsomstilling og bærekraftig omstilling. Vi jobber tett med etablert næringsliv for å forstå og avdekke behov, for så å legge til rette for mer vekst på riktig sted. Næringsprogrammet på Nyhavna og Midtbystrategi er eksempler på ovennevnte. Det er tatt initiativ til å i større grad samle krefter på tvers av bransjer for å stå bedre rustet for en rettferdig klimaomstilling. Dette

initiativet har fått navnet Trondheims Grønne Giv og ble lansert august 2024. Gjennom arbeidet med matstrategien har det blitt igangsatt og gjennomført en rekke ulike tiltak for bedre forståelsen og øke bevisstheten rundt lokalt produserte råvarer, samt øke matglede, matkunnskap, råvarebevissthet med mer ved kommunens barnehager og skoler, samt initiativer knyttet til andre befolkningsgrupper. Landbruksforvaltningen har tett dialog med næringen om ulike tiltak på organisasjons- og gårdsnivå. Gjennom prosjektporteføljen Fra avfall til ressurs settes det søkelys på en rekke temaer som handler om økt sirkularitet.

Klima- og miljøenheten har finansiert låne/dele/fikse-satsingen på biblioteket og i perioden 2022-2024 har det blitt arrangert 124 fiksearrangement, i overkant av 2000 utlån av verktøy og omtrent 200 har lånt transportsykler.

Vi skal utvikle og posisjonere kunnskaps- og teknologi byen Trondheim, med vekt på hav, helse, energi, digitalisering og grønn omstilling. For å oppnå dette har Enhet for næring- og samfunnsutvikling jobbet aktivt inn mot sentrale aktører slik som Trondheim TechPort og økosystemet for nyskaping og innovasjon. Området påvirker utviklingen av Teknologihovedstaden ved å involvere, initiere og påvirke både næringsliv og virkemiddelapparat.

Kommunen skal bidra i samarbeid som styrker kunnskaps- og innovasjonsmiljøene. Enhet for næring- og samfunnsutvikling er involvert i en rekke ulike samarbeid, grupperinger og konstellasjoner som forener ulike kunnskaps- og innovasjonsmiljøer på tvers i byen og i kommunen. Her kan spesielt samarbeidet knyttet til de større byutviklingsprosjektene nevnes, slik som innovasjonsdistrikt Elgeseter og Nyhavna. Enhet for næring- og samfunnsutvikling er tett koblet på den strategiske utviklingen av Midtbyen gjennom flere etablerte samarbeid. Videre er enhetens sterke, strategiske kobling mot studentmiljøet viktig for å lykkes med ambisjonene for studiebyen Trondheim.

Målet er delvis nådd

Knappe arealressurser og naturkrise

Hensynet til naturmangfold skal være en hovedpremiss i arealforvaltningen gjennom bevaring og aktiv restaurering. Klimatilpasning skal bidra til utvikling av klimavennlige og attraktive byområder, som også reduserer de negative effektene klimaendringer har på naturmangfoldet.

Nedbygging av viktig natur har foregått i 2024. Det er tatt grep for å redusere ytterligere nedbygging gjennom mål om arealnøytralitet i KPA og nye hensynssoner for naturmangfold. Området bidrar med fagkunnskap om natur i arealforvaltningen. Klima- og miljøenheten har startet et omfattende naturrestaureringsarbeid. Det har vært blant annet myrrestaurering på Engelsåsmyra og dammer i Styggdalen (Estenstadmarka) og ved Fjellsætra (Bymarka) og Kåttåtjønna, oppfølging og vedlikehold av tidligere restaurerte bekker for å bedre forholdene for (sjø)ørret, bekjempelse av fremmede arter i marka, etablert sjøfugløy utenfor Munkholmen og utvidelse av Væreplattformen, forbedringstiltak i økologiske korridorer og skjøtsel av kulturlandskap ved hjelp av beitedyr og slått. Flere av

tiltakene har vært gjennomført i samarbeid med frivilligheten og sosiale entreprenører. Enheten samarbeider nært med byens fagmiljøer og legger vekt på felles kunnskapsutvikling og gjensidig rådgivning. Trondheim kommune har en lederposisjon blant norske kommuner i deler av klimatilpasningsarbeidet, og klimatilpasning er en integrert del av kommunens økte innsats innen naturrestaurering, f.eks gjennom restaurering av myr.

Målet er delvis nådd

Å forhindre at tilgang på grønn energi blir en flaskehals

Vi skal påvirke nasjonale myndigheter slik at lovverket gir større lokalt handlingsrom for effektive tiltak.

For å lykkes med elektrifisering av samfunnet er det nødvendig med kunnskap og systemer for å ivareta samtidig bruk av energi (effektbehov og effektfleksibilitet) i all utbygging. Området har bidratt inn i to prosjekter knyttet til Energisamfunn Saupstad og Brattøra (effektutjevning) samt hatt prosjektledelse for “Mobilitet i helse”, hvor systemkunnskap om bilpark, ladesystem og leasingavtaler blir sett i sammenheng. Prosjektet løper videre med 5 ulike delprosjekter.

Energiloven: samarbeid mellom Statkraft Varme, Tensio og Trondheim kommune om en energianalyse som skal synliggjøre hele byens energisystem, og hvilken energikilde som brukes når og hvor. Analysen fokuserer på kartlegging av flaskehalser og muligheter i byens energisystem slik at tilgjengelig energi og overføringskapasitet brukes smartere. Energianalysen skal være allment tilgjengelig og formålet er å synliggjøre hvordan enkeltprosjekter påvirker energisystemet som helhet, i lys av behov for mer fornybar energi til bl.a elektrifisering av transport, bygg/anlegg og industri.

Kommunen har gitt høringsinnspill til styringsavtale for Enova, energimerkeforskrift for bygninger, delingsordning for fornybar kraft i næringsområder

Forurensningsloven: Trondheim kommune har levert høringsinnspill i høringsrunde med forslag om å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser. Trondheim kommune må vurdere utarbeidelse av forskrift dersom det åpnes for dette.

Målet er delvis nådd

Det må bli enklest å velge miljøvennlig transport

Kommunen skal arbeide for viktige tiltak i Nasjonal transportplan (NTP). Tiltakene i Miljøpakken skal styrke effektiv grønn transport for personer og næringsliv.

Trondheim kommune har gitt høringsinnspill til NTP, samt deltatt i møter med samferdselsministeren og presentert hvilke tiltak kommunen mener må prioriteres.

Tiltak som finansieres gjennom Miljøpakken skal alltid gi måloppnåelse på nullvekstmålet og de lokale målene i Miljøpakken. Trondheim kommune har p.t. ca 90 prosjekt som har til hensikt å gjøre det tryggere og mer effektivt å velge gange, sykkel eller kollektivtrafikk som

transportmiddel. Det jobbes også med å legge til rette for næringstransport når vi planlegger prosjekt.

HjemJobbHjem er et miljøpakkefinansiert prosjekt i regi av Trondheim kommune som hjelper ansatte i bedrifter i Trondheim til å velge grønne reisevaner gjennom motivering, reduksjon i kollektivbillettpris og parkeringsrestriksjoner. I 2024 ble det rekruttert 2945 ansatte til HjemJobbHjem. Totalt har 9170 ansatte deltatt i HjemJobbHjem. Andre prosjekter for vaneendring er de populære tilskuddsordningene til privatpersoner for innkjøp av el-lastesykler og tilskuddsordning for piggdekk til sykkel for økt vintersykling.

Målet er delvis nådd

7. Kultur, idrett og friluftsliv

7.1. Kunst og kultur

Arbeidet med å innfri de overordnede målene i Kommunedelplan for kunst og kultur 2019-2030 har vært viktig også i 2024. I tillegg kommer det nye byråds erklæring (Leangen-erklæringen), som legger tydelige føringer for det videre arbeidet innen området.

Flere parallelle prosesser som gjelder kulturarenaer er på gang. Eksempler på dette er nytt museum for kunst og form, kulturarena på Buran, nytt bydelsbibliotek på Heimdal og ny fritidsklubb på Byåsen. Også de pågående prosessene rundt transformasjonen av Nyhavna vil ha betydning for framtidig utvikling av kulturarenaer.

Råd for kunst og kultur i Trondheim ble opprettet i mai 2024. Rådet er organisert som en medlemsorganisasjon som skal jobbe overordnet for Trondheims kunst- og kulturliv.

Trondheim kulturskole ble lagt inn under byrådsområdet Kultur, idrett og friluftsliv i løpet av året, som en del av innføringen av parlamentarismen. Intensjonen er at dette skal styrke både kulturskolen og området samlet sett. Det er inngått en avtale mellom byrådsområdene Kultur, idrett og friluftsliv og Oppvekst og utdanning for å ivareta kulturskolens behov innen begge byrådsområdene.

Driftsregnskap kunst og kultur

Tabell 7.1 Budsjett og regnskap for kunst og kultur 2024. Millioner kroner

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	370,9	373,5	358,2	2,6

Kunst og kultur har et mindreforbruk på 2,6 millioner kroner, som i hovedsak skyldes vakanser og noe forskyving av utgifter som vil komme i 2025.

Avkastning fra kulturfondet på 0,63 millioner kroner er benyttet til ulike større arrangement og utviklingsprosjekt innen kunst og kultur, kulturnæring og fritidskulturlivet. Som tabellen nedenfor viser, er det store variasjoner i kulturfondets avkastning. Dette gjør det utfordrende å anvende kulturfondet som et langsiktig planleggingsverktøy.

Tabell 7.2 Årlig avkastning fra kulturfondet til fordeling året etter

2020	2021	2022	2023	2024
2 160 000	1 268 000	1 871 000	633 000	485 000

Måloppnåelse

Periodemål 1 - Trondheim har gode vilkår for produksjon og formidling av kunst og kultur

Indikator 1: Antall produksjonslokaler for kulturfeltet (ambisjon: økning).

Måloppnåelse: I 2024 var Rake, Rotvoll, Gregus kunstnerverksteder (Frostaveien 2), Lademoen Kunstnerverksteder (LKV), Musikkbyen, Nyhavna, Atelier Ilsvika arbeidsfellesskap som profesjonelle kunstnere hadde anledning til å søke om leie av produksjonslokaler. Det er igangsatt arbeid med å få etablert flere lokasjoner.

Det er opprettet en egen tilskuddsordning for drift og administrasjon av profesjonelle arbeids- og produksjonsfellesskap.

Fem arbeidsfellesskap mottok støtte fra ordningen drift- og administrasjon av profesjonelle arbeids- og produksjonsfellesskap. Fem arbeidsfellesskap mottok husleiestøtte. Til sammen gjelder dette 99 kunstnere.

Indikator 2: Antall lokaler for formidling av kunst og kultur (ambisjon: økning).

Måloppnåelse: Samme antall som i 2023, etter det byrådet kjenner til. Studentersamfundet åpnet sitt nybygg med scener, blackbox med mer, mens Trykkeriet Scene la ned driften.

Indikator 3: Antall profesjonelle kunstnere i Trondheim (ambisjon: økning).

Måloppnåelse: I henhold til de tallene som er mottatt går det fram at antall kunstnere per tusen innbyggere var 6,8 ved utgangen av 2024. Dette er en økning fra året før, og oversikten viser også at det har vært en jevn økning over tid.

Tabell 7.3 Antall kunstnere per 1000 innbyggere bosatt i Trondheim

2021	2022	2023	2024
6,2	6,3	6,6	6,8

Periodemål 2 - Kommunens kulturtilbud imøtekommer innbyggernes behov gjennom hele livet

Indikator 1: Antall kommunale fritidsklubber for barn og unge (ambisjon: 1 fritidsklubb per 20 000 innbyggere innen 2027).

Måloppnåelse: Urban fritidsklubb på Moholt er etablert som en fullskala fritidsklubb i løpet av 2024. Det betyr at vi ved utgangen av 2024 hadde ni fullskala fritidsklubber, mot åtte i 2023. Ambisjonen er 11 fullskala fritidsklubber, med utgangspunkt i dagens folketall.

Indikator 2: Antall innbyggere som deltar på tilrettelagte tiltak (ambisjon: Alle med behov har tilbud om støttekontakt eller tilrettelagt aktivitet).

Måloppnåelse: Ved utgangen av 2024 var det 461 enkeltvedtak om støttekontakt for voksne (over 18 år). 85 personer med slikt vedtak hadde ikke fått tildelt støttekontakt ved årsskiftet. Ved årsskiftet hadde 263 barn under 18 år vedtak om støttekontakt, av disse var 19 saker uten aktiv støttekontakt. 73 barn deltok i tilrettelagte fritidsaktiviteter etter søknad om bistand til fritid, jamfør Helse- og omsorgstjenesteloven.

Indikator 3: Antall besøk og utlån fra byens bibliotek (ambisjon: økes med henholdsvis 5 prosent og 2 prosent fra 2019-2027).

Måloppnåelse:

- Det totale fysiske besøket var 1 035 000. Dette er en nedgang på fire prosent i forhold til året før, men skyldes innføring av ny besøksteller på hovedbiblioteket. Denne teller besøk på en annen måte enn tidligere.
- Det totale utlånet av medier økte med seks prosent til 637 500 utlån. Særlig utlånet av bøker viser en positiv utvikling.

Indikator 4: Antall kulturtilbud til seniorer er økt i takt med økning i antall eldre innbyggere (ambisjon: Økes i takt med antall eldre).

Måloppnåelse: Det var en liten nedgang i antall arrangement fra 2023 til 2024, mens det var en økning i antall publikummere på cirka fire prosent. Vi har brukt midlene smartere og nådd flere publikummere. Nedgang i antall arrangement skyldes økte leiepriser på lokaler og arenaer og teknisk utstyr, økte honorar til artister og utøvere med mer.

Periodemål 3: Kunst og kultur er drivkraft i by- og samfunnsutviklingen i Trondheim

Indikator 1: Trondheim kommune har prosjekter som synliggjør byens historie fram mot 2030 (ambisjon: stabilt/økende).

Måloppnåelse:

- Syv blå skilt er etablert det siste året, i tillegg er det startet flere prosjekt som peker fram mot 2030.
- Folkebiblioteket har utviklet en app som viser middelalderkirken i kirkeruinen i 3D.

Indikator 2: Kunst- og kulturområdet tar en tydelig posisjon i prosjekter som arbeider med å tilrettelegge for gode levekår for byens innbyggere (ambisjon: stabilt/økende).

Måloppnåelse: Kunst- og kulturområdet var i 2024 delaktig eller hovedaktør i flere prosjekter som også legger til rette for gode levekår:

- Medvirkende i områdesatsingene på Sorgenfri/Tempe og på Lademoen.
- Pågående prosjekt med transformasjon av tidligere Buran sykehjem til kunst-, kultur- og nærmiljøarena (Frostaveien 2).
- Bygging av nytt bydelsbibliotek på Heimdal, samlokalisert med Heimdal helse- og velferdssenter og base for hjemmetjenesten (skisseprosjekt og oppstart av forprosjekt i 2024). Planlegges ferdigstilt rundt årsskiftet 2028/2029.
- Deltagende i programmet *Ungt løft Trondheim*. Ungt løft er et program som har som mål at flere unge i alderen 15-29 år i Trondheim er i arbeid, utdanning eller opplæring.
- Samarbeid med BFT Uteseksjonen om Utekontakten på Heimdal.
- Utprøving av teksttolking på mobil i samarbeid med Olavsfest, Språk- og kulturfestivalen, Pride og andre arrangører.
- Kunst er etablert ved alle nye kommunale formålsbygg, og 40 kunstnere har hatt oppdrag i den forbindelse i 2024.

Utfordringer (avvik fra plan)

- Ambisjonen om å øke kunst- og kulturområdets andel av den totale driftsrammen til tre prosent er ikke nådd (2,54 prosent i 2024).
- Det er etterslep på utforming og ferdigstilling av planverk på området. Dette gjelder rullering av handlingsplan for kunst og kultur, kultuarenaplan, arrangementsstrategi og regional strategi for kulturnæringer.
- Byrådet arbeider med å finne lokalisering for en ny fritidsklubb på Byåsen, i leide lokaler eller i nybygg. Dette arbeidet pågår fortsatt.
- Ambisjonen om å tilby kulturskoledag til alle skoler er ikke nådd i 2024. Byrådet

jobber videre med utvikling av kulturskoledagen.

Nøkkeltall

Tabell 7.4 Nøkkeltall Kunst og kultur, Kilde: SSB/Kostra

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS, gjennomsnitt 2024
<i>Prioritet</i>						
Netto driftsutgifter til kultursektoren *) per innbygger	1 819	1 781	3 349	2 168	3 260	2 579
Netto driftsutgifter til folkebibliotek, per innbygger	249	263	455	316	384	367
Netto driftsutgifter til akt.tilbud barn og unge per innbygger	330	357	863	224	449	507
Netto driftsutgifter til museer, per innbygger	7	19	291	177	254	173
Netto driftsutgifter til kunstformidling, per innbygger	513	515	512	509	619	419
Netto driftsutgifter til kulturskole, per innbygger	412	418	181	236	414	282
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter, per innbygger	114	34	341	317	799	350
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg, per innbygger	194	175	706	389	334	479

*) Tall eksklusive idrett

Trondheim kommune ligger nest lavest av alle storbyene i bruk av ressurser til bibliotek; mens Trondheim er blant kommunene med høyest besøk på bibliotek og høyest utlån per innbygger. Trondheim kommune er nest høyest i bruk av ressurser på kulturskole, kun Sandnes er høyere.

Trondheim ligger nest lavest på samlet ressursbruk på kultursektoren; Fredrikstad er lavest. Avviket mellom Trondheim og gjennomsnittet for de øvrige ASSS-kommunene på 760 kroner per innbygger utgjør om lag 164 millioner kroner. De fleste kommunene som har høyere utgifter enn Trondheim er kommuner som også i hovedsak har høyere inntekter enn Trondheim.

7.2 Kirke og gravlunder

Driften innenfor Kirke og gravlunder i 2024 var svært likt driftsåret 2023. Det var en økning av pilegrimer som kom til Trondheim. Det ble ikke etablert nye livssynsåpne seremonirom i kommunen i 2024. Byrådet fortsetter arbeidet med å finne nytt areal for å øke gravplasskapasiteten på sørsiden av kommunen.

Driftsregnskap

Tabell 7.5 Budsjett og regnskap for kirke og gravlunder 2024. Millioner kroner

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	135,9	135,9	138,7	0,0

Måloppnåelse

Periodemål 1: Trondheim framstår tydelig som kirkehovedstad

Indikator: Antall pilegrimer som besøker Nidaros pilegrimsgård (ambisjon: økning).

Måloppnåelse: I 2024 ble det registrert 1583 langvandrere i pilegrimsmottaket ved Nidaros Pilegrimsgård. Dette er 120 flere enn året før.

Periodemål 2: Innbyggerne opplever trygghet i sin religiøse tilknytning

Indikator 1: Trondheim kommune støtter Kirkelig dialogsenter (ambisjon: opprettholdes).

Måloppnåelse: Trondheim kommune støtter arbeidet til Kirkelig dialogsenter med årlig tilskudd på 426 000 kroner. Her ivaretas dialogen med de ulike tros- og livssynsorganisasjonene som er i Trondheim. Det arrangeres jevnlig ulike dialogmøter rettet mot både barn, ungdom og voksne.

Indikator 2: Antall arenaer for livssynssåpne seremonier (ambisjon: økende).

Måloppnåelse: Livssynssåpne seremonier kan gjennomføres i kapellene. I dag (som i 2023) er det primært Tilfredshet kapell og Moholt seremonirom som benyttes til livssynssåpne seremonier.

Periodemål 3: Kirkebygg er en viktig arena i lokalsamfunnet

Indikator: Antall kirkebygg som benyttes til formål utover kirkelige handlinger (ambisjon: økende).

Måloppnåelse: Antall kirkebygg som benyttes til ikke-kirkelige handlinger er på omtrent samme nivå som tidligere. Mange av byens kirker benyttes til øvinger, foredrag og konserter, når de ikke benyttes til kirkelige handlinger.

Periodemål 4: Tilgangen til gravplasser er tilstrekkelig

Indikator 1: Det er til enhver tid avsatt tre prosent gravplasskapasitet i kommunen (ambisjon: opprettholdes).

Måloppnåelse: Gravplasskapasiteten var på tre prosent i 2024, men dette kan bli en utfordring fram mot 2050.

Indikator 2: Antall minnelunder (ambisjon: økende).

Måloppnåelse: 49 navnede minnelunder og 23 anonyme minnelunder. Dette er samme nivå som tidligere.

Utfordringer (avvik fra plan)

Gravplasskapasitet i Trondheim sør er beregnet til å være brukt opp allerede i 2037. Dette vil bli en utfordring med befolkningsveksten som er forventet i bydelene. Nytt areal til gravplass i Heimdalsområdet vil da enten måtte:

- legges på landbruksjord og stride mot grønn strek og jordvern,
- legges innenfor markagrensa og stride mot rød strek og friluftsliv,
- legges på potensielt utbyggingsareal og medføre en betydelig økning i ervervskostnad.

Nøkkeltall

Tabell 7.6 Nøkkeltall Den norske kirke og gravlunder. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS- gjennomsnitt 2024
<i>Prioritet</i>						
Netto driftsutgifter til Den norske kirke, per innbygger	430	456	246	454	467	396
Netto driftsutgifter til kirkegårder, gravlunder og krematorier, per innbygger	173	184	80	212	230	150
<i>Dekningsgrader</i>						
Medlem av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	62	61,2	41,1	60,4	56,1	52,3

Tabellen viser indikatorer på kommunenes ressursbruk for drift av kirker og gravlunder. Kostratallene for 2024 viser at Trondheim kommune ligger noe over gjennomsnittet for ASSS-kommunene, men på nivå med Bergen og Stavanger, i ressursbruk til Den norske kirke per innbygger. Tilskuddet til drift av byens kirkegårder, gravlunder og krematorier i 2024 ligger også noe over gjennomsnittet i ASSS-kommunene, men under Bergen og Stavanger. Medlemmer av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere viser en reduksjon fra 2023 til 2024 i Trondheim kommune; noe som også er gjennomgående trend i de andre ASSS-kommunene.

7.3 Idrett og friluftsliv

I Leangen-erklæringen har byrådet prioritert å realisere bydelsbasseng på Moholt, ny ishall på Tiller og utvikle Øya stadion til en fullverdig arena, i tråd med bystyrets prioriteringer i sak 138/24.

Gjennom hele 2024 er det arbeidet med reguleringsplaner både for et nytt bydelsbasseng på Moholt og for *Tillertomta*.

Saken *Trondheim stadion, presentasjon av mulighetsstudiet og retningsvalg for utbygging* ble behandlet av formannskapet i sak 41/24. Byrådet følger opp saken med prioriteringer inn mot kommende handlings- og økonomiplaner, som del av arbeidet med bedre arenaer for friidretten i Trondheim og utvikling av Øya stadion til en fullverdig arena for friidretten.

Et sentralt arbeid gjennom 2024 innenfor idrettsområdet har vært å arbeide for at Ski-VM Trondheim 2025 på best mulig måte kan gjennomføres innenfor de vedtatte økonomiske rammer. Det har også vært viktig å bidra til at mesterskapet blir en folkefest for alle, og at investeringene som er gjort kommer alle til gode gjennom etterbruk og hverdagsidrett etter VM. I 2024 har det også blitt arbeidet med å videreutvikle kommunens tilrettelegging for breddeidretten og egenorganisert fysisk aktivitet, og å tilrettelegge for friluftsliv.

Driftsregnskap

Tabell 7.7 Budsjett og regnskap for kirke og gravlunder 2024. Millioner kroner

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	242,1	262,2	242,8	20,1

Idrett og friluftsliv har et mindreforbruk på 20,1 millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak at budsjettet investeringstilskudd på 19,5 millioner kroner til Sportsklubben Freidig til bygging av Eberghallen ikke ble realisert i 2024.

Måloppnåelse

Periodemål: Trondheim er en attraktiv by for store idrettsarrangement

Indikator : Antall regionale og/eller landsdekkende/internasjonale idrettsarrangement (ambisjon: øker)

Måloppnåelse:

- World Cup Hopp, Raw Air, og prøve-VM i kombinert ble gjennomført i mars i Granåsen idrettspark.
- Toppidrettsveka 2024 ble gjennomført i Granåsen idrettspark.

Indikator: Antall store breddearrangement (ambisjon: øker)

Måloppnåelse: I 2024 fikk 116 breddearrangement tilskudd fra kommunen via tilskuddsordningen *Idrett - arrangementstilskudd*, mot 118 i 2023.

Periodemål: I Trondheim er idrett tilrettelagt for alle

Indikator: Antall anleggspoeng for idrettsanlegg per innbygger i Trondheim (ambisjon: lik snitt i landet)

Måloppnåelse: Resultater for anleggspoeng kan leses i Norsk idrettsindeks (idrettsindeks.no). Denne gir oversikt med ett års forsinkelse, slik at de nyeste tallene gjelder for 2023. Anleggspoeng gir en indikasjon på anleggsdekning per innbygger. Trondheim hadde 94,4 poeng per 1000 innbyggere i 2023, men landsgjennomsnittet var på 139,6. Trolig vil en sammenligning med de 10 største kommunene (ASSS-kommunene) være et bedre sammenligningsgrunnlag.

Indikator: Aktivitetsandel i idretten (ambisjon: 45 prosent)

Måloppnåelse: Resultater for aktivitetsandel kan leses i Norges idrettsindeks, der de nyeste tallene er for 2023. Idrettsindeksen viser at aktivitetsandelen i Trondheim var 45,2 prosent i 2023, som er om lag samme nivå som for de foregående årene.

Indikator: Areal avsatt til regulerte idrettsanlegg (ambisjon: øker)

Måloppnåelse:

- I ny KPA er det sikret 106 dekar til framtidige idrettsformål. Størstedelen av arealet er sikret knyttet til parkeringsarealer på Dragvoll og ny idrettspark på Valøya. I tillegg er det sikret mindre arealstørrelser på Nyhavna, på Tiller ved Rosten skole og ved Torbjørn Bratts veg - S.P. Andersens veg. Arealavsetningen i KPA representerer omtrent halvparten av behovet på 206 dekar for forventet befolkningsvekst fram til 2030, for å opprettholde dekningsgrader med utgangspunkt i 2021-dekningen.
- Det er igangsatt planarbeid for regulering av nytt bydelsbasseng på Moholt. Tomta er på om lag 6 dekar.
- Reguleringsplan for ny idrettspark på Tiller ble lagt ut til offentlig ettersyn 9.4.24, sak 92/24 i bygningsrådet.

Periodemål: Trondheim er en grønn by med med variert natur og lett tilgjengelige og attraktive uteområder for lek, rekreasjon og friluftsliv

Indikator: Byggegrense Markagrensa (ambisjon: opprettholdes)

Måloppnåelse: Ny KPA med byggegrenser for Marka (rød strek) ble vedtatt høsten 2024. Store nye markaområder i Klæbu.

Indikator: Byggegrense Nidelvkorridoren (ambisjon: opprettholdes)

Indikator: Areal avsatt til friområder (ambisjon: øker)

Måloppnåelse, begge indikatorer: Ny KPA med byggegrense for Nidelvkorridoren (blå strek) ble vedtatt høsten 2024. Forlengelse av Nidelvkorridoren til Selbusjøens utløp.

Indikator: Antall friluftslivsanlegg, nærmiljøanlegg og aktivitetsparker oppgradert eller etablert (ambisjon: øker)

Måloppnåelse: 18 tiltak gjennomført i 2024:

- Grilstadstranda badeplass og toalettbygg åpnet for allmennheten våren 2024.
- Kvalitetsheving av Ladestien del 1 - Ormen Langes veg til Østmarkneset ble ferdigstilt våren 2024.
- Nærturen *Temperunden* ble etablert våren 2024.
- Ny vannforsyning til Munkholmen ble ferdigstilt sommeren 2024.
- 4 nye enkle friluftstoaletter i Fagerheimsbukta, Djupvika, Nilsbyen og på Lian ble etablert.
- Nye badebrygger i Hansbakkfjæra og i Rotvollbukta ble etablert våren 2024.
- Reppetoppen turdrag er overtatt av kommunen vinteren 2024.
- Turveg Odd Husbys veg til Nordal Griegs veg er overtatt våren 2024.
- Granåsen - Rønningen; ny turveg og skiløype ble ferdigstilt høsten 2024.
- Skiltplan Granåsen - Rønningen ble ferdigstilt vinteren 2024.
- *Granåsen aktivitetspark* ble ferdigstilt og åpnet høsten 2024.
- Lade padelanlegg ble ferdigstilt våren 2024.
- Toalettbygg i tilknytning til *Regnbueparken skateanlegg* ble ferdigstilt våren 2024.
- Trimtrapp på Steinan ble ferdigstilt våren 2024.
- Trimelementer er etablert på Selsbakk idrettsplass og i tilknytning til trimtrappa på Steinan.
- Ny trimpark og sandvolleyballbane på Fredlybekken/Cabobanen.
- Følgende aktivitetsparker ble ferdigstilt i 2024: Flatåsen aktivitetspark, Reppe aktivitetspark og Uståsen aktivitetspark.

Utfordringer (avvik fra plan)

Ut over det som er rapportert ovenfor var arbeidet i rute både innen investering og drift i 2024.

Nøkkeltall

Tabell 7.8 Nøkkeltall Kunst og kultur, Kilde: SSB/Kostra

	Trondheim 2003	Trondheim 2004	Oslo 2004	Bergen 2004	Stavanger 2004	ASSS, gjennomsnitt 2004
<i>Prioritet</i>						
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger	605	731	1 218	945	1 149	1 057
Netto driftsutgifter idrett per innbygger	655	616	313	417	591	349
SUM	1 260	1 347	1 531	1 362	1 740	1 406

Trondheim kommune eier en lavere andel av totalt antall idrettsanlegg i kommunen enn gjennomsnittet for de øvrige ASSS-kommunene. Dette er en årsak til at Trondheim kommune har lavere ressursbruk på kommunale idrettsbygg/anlegg per innbygger enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Trondheim ligger over gjennomsnittet i ressursbruk per innbygger til idrett. Hovedårsaken er at Trondheim har flere private idrettsanlegg enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene, og kommunen bruker da relativt mer ressurser på anleggs- og driftstilskudd til idrettslagene. Tallene for *netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg/anlegg* og til *idrett per innbygger* bør derfor sees i sammenheng. Tallene for 2024 viser at Trondheim kommune i sum ressursbruk til idrett og drift av kommunale idrettsbygg/anlegg ligger noe under gjennomsnittet for de øvrige ASSS-kommunene. En årsak til at Trondheims driftsutgifter til idrettsbygg/anlegg har økt fra 2023 til 2024 er at deler av provisorier i Granåsen knyttet til Ski-VM 2025 er regnskapsført i 2024.

8. Byutvikling

Byrådsområdet byutvikling består av enhetene byggesakskontoret, byplankontoret, enhet for kart og arkitektur, kommunalteknikk og Trondheim bydrift.

På byutviklingsområdet mangler Trondheim kommune et system for å vurdere måloppnåelse i 2024. Trondheim kommune jobber med å utvikle gode målemetoder og utvikle et helhetlig system for mål og resultatstyring, for å være bedre i stand til å vurdere måloppnåelse i neste års årsberetning.

8.1. Plan- og bygningstjenester

Driftsregnskapet

Tabell 8.1 Budsjett og regnskap for plan- og bygningstjenester 2024. Millioner kroner

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	78,0	80,8	77,7	2,8

Tjenesteområdet har et mindreforbruk på 2,8 millioner kroner i 2024. Kart- og arkitekturtjenester samt plantjenester brukte 5,3 millioner mindre enn budsjettet. Den bykassefinansierte delen av byggesakstjenester brukte 2,5 millioner mer enn budsjettet. Merforbruket skyldes høyere innsats enn budsjettet på klagebehandling.

Måloppnåelse

Periodemål: Realisere en bærekraftig by og et godt sted å leve

Målet vurderes til å være delvis nådd. Trondheim kommune er på vei til å realisere målet.

Kommunens arealplan ble sluttbehandlet i september 2024, men med stående innsigelser som gjør at den ennå ikke er rettskraftig. Det er imidlertid gjennomført mekling med lokale myndigheter for å bidra til å gjøre planen rettskraftig. De fleste innsigelser ser ut til å kunne løses og en rettskraftig plan forventes i løpet av våren 2025.

KPA vil være et viktig redskap for å realisere en bærekraftig by og et godt sted å leve. Planen inneholder flere føringer som skal sikre at videre byutvikling bidrar til en attraktiv by med god bolig- og bykvalitet, og rett virksomhet på rett sted. Mulighetene for å etablere parkeringsplasser strammes inn, mens det stilles nye krav til klimagassberegninger og blågrønne kvaliteter. Ca 4 630 dekar som var LNFR og grønnstruktur i KPA 2012-2024 har blitt nye byggeområder, mens ca 5 690 dekar som var byggeområder har blitt tilbakeført til LNFR og grønnstruktur. Til sammen er altså ny KPA ca 1 060 dekar “grønnere”.

De store byutviklingsprosjektene Nyhavna, bycampus, og Sluppen har medført mye arbeid på byplankontoret i 2024. Byplankontoret har prosjektledelsen for områdeplaner for Tempe/ Sorgenfri, Kjøpmannsgata og Nordøstre kvadrant i Midtbyen, samt bevaringsstrategi for Heimdal.

Av disse vil områdeplanen for Tempe/Sorgenfri og bevaringsstrategi for Heimdal være klar for sluttbehandling våren 2025, mens reguleringsplanen for Kjøpmannsgata forventes klar til sluttbehandling høsten 2025. Områdeplan for nordøstre kvadrant må på ny høring i løpet av 2025, som følge av omfanget av endringer.

Trondheim kommunes bystyre vedtok 19. desember 2024 planstrategi for 2024-2027. En av planene som skal utarbeides er "Strategi for eldre reguleringsplaner". Dette arbeidet ble igangsatt i 2024, og det forventes at forslag til strategi er klar for behandling årsskiftet 2025/26. Byplankontoret har i 2024 også utviklet første versjon av et verktøy som sammenstiller forventet boligbygging med skolekapasitet. Verktøyet ble bestilt av bystyret i tidligere års HØP.

I 2024 mottok byplankontoret 31 private planinitiativ. Gjennomsnittet for perioden 2019 til 2023 var 41. Det ble sendt 38 private og offentlige reguleringsplaner på høring i 2024, som er noe høyere enn snittet for de foregående fem årene (35). Bystyret vedtok 19 reguleringsplaner, hvorav fem ble vedtatt 2. halvår. Gjennomsnittet for perioden 19-23 var 28. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for planene som ble vedtatt i 2024 var på 163 uker fra oppstartsmøte til sluttvedtak, mens gjennomsnittet for perioden 19-23 var på 173 uker. Tallene inkluderer tiden plankonsulent bruker på å utarbeide planen og bearbeide planen etter høringsperioden. Per mars 2025 har byplankontoret i overkant av 200 aktive planprosesser i sin portefølje. Av disse er ca 150 private planer og ca 30 Miljøpakkesaker.

Nedgangen i antall vedtatte reguleringsplaner kan være tilfeldig. For å konkludere med at dette indikerer en trend, trengs en lengre analyseperiode enn ett år. Reguleringsplanene varierer dessuten i kompleksitet og konfliktnivå. Vi ser at andel saker med innsigelse var høyere i 2024 (68 %) enn snittet for 19-23 (51 %). Andre faktorer kan være at planer avventer rettskraftig KPA, befolkningsøkningen er mindre og at byggemarkedet er noe mer usikkert.

I Leangenerklæringa er det mål om lavere saksbehandlingstid på innsendte planer. Byplankontoret har iverksatt tiltak for å imøtekomme dette - både i form av endring i rutiner, bruk av kunstig intelligens, mer effektiv intern kommunal koordinering og større fokus på samarbeid og framdriftsplanlegging med forslagsstiller. Planprosesser er komplekse og tar lang tid, og den fulle effekten av endringene vil ikke vises før om tidligst et par år.

Siden det er forslagstiller som styrer når en reguleringsplan sendes inn, er det utfordrende å planlegge drift med jevn belastning. I 2024 har det i perioder vært høyt arbeidspress og en del overtidsbruk, spesielt i forbindelse med KPA. Gebyrfinansiert 1. gangsbehandling av private planer med lovbestemt 12 ukers frist og Miljøpakkesaker blir for øvrig prioritert høyest ved tidspress og ressursmangel på byplankontoret.

I 2023 fikk byplan totalt inn 71 klager til behandling, inkludert 29 unike klager på reguleringsplanen for Lian og Kystadmarka med komplekse juridiske problemstillinger. Dette er en dobling av antallet klager sammenlignet med hva som har vært normalen tidligere år (27 klager i 2022). Når klagene for Lian og Kystadmarka oversendes

Statsforvalter våren 2025, er etterslepet på klagesaker lukket.

De siste årene har byggesakskontoret hatt større fokus på ulovlighetssaker på Møllenberg. I 2024 ble det igangsatt 17 ulovlighetssaker, hvor 4 er avsluttet. Det ble påstartet like mange i 2023, og ca. halvparten ble avsluttet. De aller fleste ulovlighetene handler om mulig ulovlig ombygging/bruksendringer til bolig/hybler.

Bydelen Møllenberg ble valgt ut til å inngå en ny avtale med staten om å bli en områdesatsing fra 2024 i tråd med søknaden og bystyresaken PS 0038/23. Arbeidet i 2024 har fokusert på kvalitetsløft (fysiske tiltak), ressursmobilisering (sosiale tiltak, eierskap til nabolaget og næringsutvikling) og fremming av variert og godt bomiljø (langsiktige prosjekter/satsinger), fulgt opp gjennom følgende aktiviteter:

- Oppgradering av Thornæssparken, kartlegging/ oppgradering av kommunale lommeparker i samarbeid med beboere, kartlegging av næringslokaler (Levende lokaler Møllenberg) og åpning av bydelskontor mm.
- Medvirkning og kunnskapsinnhenting med barnefamilier og studenter, utleierforum, arrangement som Møllenbergdagen og dugnader mm.
- Gjennomføring av mulighetsstudie "Barnevennlige nabolag" i samarbeid med Husbanken, etablering av egen byggesaksstilling og igangsetting av Storbyforskprosjektet "Verktøy mot hyblifisering" i samarbeid med Oslo, Bergen og Kristiansand.

Ny arkitekturstrategi er ferdigstilt og lagt fram for politisk behandling i 2025.

Nøkkeltall

Tabell 8.2 Saksbehandlingstid plan- og byggesaksbehandling 2018-2024. Tid i uker. Kilde SSB/KOSTRA

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Saksbehandlingstid							
private							
reguleringsplaner *	54	56	53	39	50	59	66
Saksbehandlingstid							
byggesaker med 12							
ukers frist	7	6	5	7	7	8	7
Saksbehandlingstid							
byggesaker med 3							
ukers frist	3	3	2	2	2	3	2
Saksbehandlingstid							
oppmålingsforretning	9	9	9	9	8	8	8

* Viser saksbehandlingstid fra høringsfrist til 1.gangshøring til planen er vedtatt i bystyret. Inkluderer administrasjonens, de folkevalgte og forslagstillers saksbehandlingstid samt eventuelle ekstra høringer

Saksbehandlingstid for private reguleringsplaner vedtatt i 2025 var høyere enn året før. Det er relativt få private reguleringsplaner som blir vedtatt hvert år. Et par omstridte

reguleringsplaner kan fort øke den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden.

Tabell 8.3 Antall saker plan- og byggesaksbehandling 2018-2024. Kilde SSB/KOSTRA

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Behandlede reguleringsplaner	45	25	29	34	27	35	19
Behandlede byggesøknader	1 674	1 087	1 740	1 784	1295	1604	1432
Antall nyopprettede matrikkelenheter (grunneiendommer)	325	276	186	210	228	173	187
Antall nyopprettede seksjonerte matrikkelenheter	1 275	1 975	1 493	1 334	1640	1657	1171

Antall behandlede reguleringsplaner har gått noe ned sammenlignet med tidligere år. Arbeidet med en reguleringsplan foregår ofte over flere år og siden det er få saker kan tilfeldig variasjon påvirke tallene.

Hovedårsaken til at antall nyopprettede matrikkelenheter går ned er at det har blitt færre store tomteutbygginger og mer av utbyggingen skjer som fortetting.

Tabell 8.4 Netto forbruk tjenestekområdene innenfor plan-og bygningstjenester. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS- gjennomsnitt 2023	ASSS- gjennomsnitt 2024
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling	292	371	353	424	336	343
Netto driftsutgifter til byggesaksbehandling	16	179	44	24	109	102
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling	72	65	75	133	106	91

KOSTRA-tallene i tabell 10.4 viser at Trondheim kommune benytter mindre av sine kommunale midler på plan- og karttjenester enn snittet av ASSS-kommunene, de tre mest sammenlignbare storkommune bruker vesentlig mer på plantjenester. Denne sammenhengen har vært stabil over mange år.

8.2. Tekniske tjenester

Driftsregnskapet

Tabell 8.5 Budsjett og regnskap for tekniske tjenester 2024.

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	563,6	578,2	285,5	14,6

Tekniske tjenester fikk et resultat som var 14,5 millioner kroner bedre enn budsjettet i 24.

Selvkostområdene vann, avløp og slam bidrar med 6,1 millioner kroner til bykassen. Det skyldes hovedsakelig at avløpsområdet kompenserer bykassen for tidligere års merforbruk.

Vegområdet fikk et mindreforbruk på 6,4 millioner kroner. Avviket skyldes en enkel vinter rent driftsmessig, samt noe mindre areal asfaltert enn hva som var forutsatt i budsjettet. Også grønt- og geoteknikktjenester gikk med mindreforbruk i 2024.

Periodemål: Ta vare på verdiene i kommunens bygg og infrastruktur

Målet vurderes til å være delvis nådd. Målet om kommunale bygg rapporteres under eiendomstjenester, da tjenesteområdet ble flyttet fra byutvikling til finans i juni-24. Det gjøres investeringer på vei, vann og avløp. Når det gjelder vei så øker veivedlikeholdet og man står foran større investeringer på blant annet renseanleggene for vann.

I 2024 asfalterte vi ca 1 km med fortau og 4 boliggate med ca 5 km vei. Prioritering gjøres på bakgrunn av en kartlegging av tilstand på det kommunale vegnettet i Trondheim. Her asfalteres de gatene som har best kost/nytte og bussgate prioriteres i hovedsak.

Det ble byttet ut ca 100 gatelysstolper i 2024 og ca 300 armaturer. Det er vanskelig å anslå eksakt lengde på kabler som ble byttet, men et anslag er ca 1-2 km i 2024.

I 2024 fornyet vi 7 km med avløpsrør og 6 km med vannforsyningsrør. Prioritering gjøres med bakgrunn i en kombinasjon av tilstandskartlegging og driftserfaringer.

Det skal legges til rette for økt ombruk av husholdningsavfallet. Trondheim kommune jobber målrettet med å redusere mengden avfall fra husholdninger gjennom tiltak som ombruksuka og informasjon om reduksjon av matsvinn. Mengden husholdningsavfall som går til ombruk, har hatt en jevn økning de siste årene.

Periodemål: Berede grunnen for god folkehelse i befolkningen

Målet vurderes til å være delvis nådd. Trondheim kommune er på vei til å realisere målet.

Når vi bor tettere, trengs gode møteplasser og sammenhengende grøntområder. God kvalitet bidrar til attraktive og tilgjengelige steder for alle, uavhengig av alder, sosial bakgrunn og nedsatt funksjonsevne. Det er positivt for innbyggernes fysiske og psykiske helse å ha grønne lunger uten støy og biltrafikk. Kommunalteknikk har utarbeidet en strategi for lek og aktivitetstilbud med god kvalitet for alle. I 2024 ble blant annet Reppe aktivitetspark, Uståsen leke- og aktivitetspark og et nytt leke- og aktivitetsområde på Flatåsen åpnet.

Gjennom prosjekter i områdesatsningen på Lademoen og Tempe-Sorgenfri, bidrar vi til bedre levekår i bydelen ved å styrke nærmiljøkvalitetene.

Undergangene ved Gregus gate på Lademoen og Holtermannsveien på Tempe, ble ferdig oppgradert i 2024, med kunst og ny belysning.

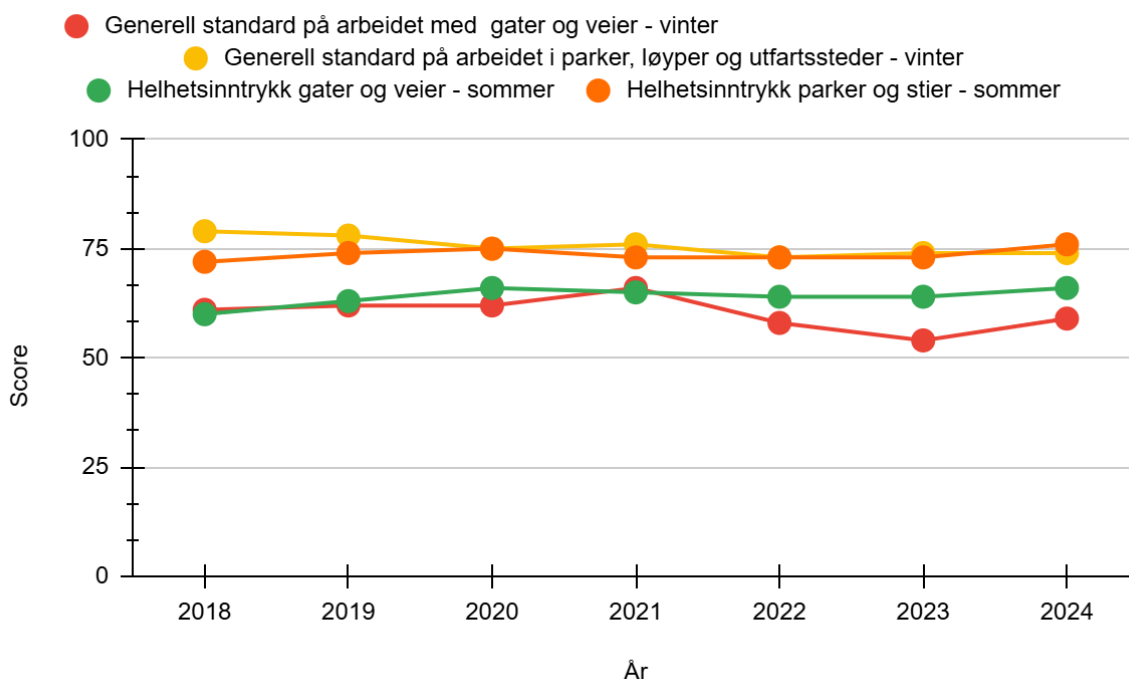
Periodemål: Pådriver for klimavennlige bygg og anlegg

Målet vurderes til å være delvis nådd. Trondheim kommune er på vei til å realisere målet.

Det er et stort fokus på å øke andelen utslippsfrie anleggsplasser og bruke anskaffelsesmakten vår for å redusere eget klimafotavtrykk og påvirke leverandører. 80 % av alle anleggsprosjekt som ikke var direkteavrop en rammeavtale i 2024 ble tildelt med krav om utslippsfrie maskiner. I over 50 % av anleggsprosjektene som var i drift i 2024 er det også satt krav til utslippsfri massetransport.

Muligheter for gjenbruk og ombruk blir vurdert i alle prosjekt, og det er laget en egen rutine for ombruk av materialer og gjenstander i prosjekt.

Nøkkeltall

Figuren over viser resultat fra årlige brukerundersøkelser av standard på gater, veier, parker og stier, hvor en score på 70 anses som bra. Score på vinterdrift vil variere med hvordan vinteren er. Tilfredsheten var relativt stabil i perioden 2018-2021, men viser en nedgang i perioden 2022-2023. Disse to vintrene var preget av nedbør og temperatursvingninger. Vinter 24 har vært mer stabil og snømengdene har ikke vært like utfordrende. Brukerne er generelt godt fornøyd gjennom hele året med standard i parker, løyper og utfartssteder.

Utfordringen med vegområdet er at vi bruker neste halve vegbudsjettet på vinterdrift og brukertilfredsheten er fremdeles under 70. I tillegg er det et stort vedlikeholdsetterslep på vegdekker og annen infrastruktur. Dilemmaet er at redusert drift (f.eks mindre brøyting) vil vises umiddelbart mens manglende vedlikehold skjer langsomt. Dagens nivå på vegvedlikehold vil føre til en ytterligere økning i etterslepet og vil på sikt medføre at scoren på sommerdriften vil gå ned.

Tabell 8.6 Gebyrnivå for en standardbolig for vann, avløp og renovasjon. Trondheim og andre sammenlignbare storbyer (ASSS). Kilde: SSB/KOSTRA. Foreløpige data.

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS gjennomsnitt 2024
Vann	3130	3343	4137	2464	2544	3651
Avløp	3660	4159	4137	3436	3462	5012
Renovasjon	2504	3706	5826	2021	3982	3826

Gebyrnivået i Trondheim ligger under snittet for ASSS. Blant de fire største kommunene har Bergen lavest gebyr, mens Oslo gjennomgående har de høyeste.

Tabell 8.7 Nøkkeltall selvkost innenfor det tekniske området. Trondheim og andre sammenlignbare storbyer (ASSS). Kilde: SSB/KOSTRA. Foreløpige data

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS- gjennomsnitt 2024
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år(%)	0,79	0,68	1,46	1,08	1,03	1,05
Andel fornyet kommunalt vannsnett, gjennomsnitt for siste tre år(%)	0,5	0,46	0,86	0,55	0,65	0,68
Antall kloakkstopper i avløpsledninger og kummer per kilometer kommunalt spillvannsnett	0,03	0,05	0,17	0,08	0,08	0,08
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år	6,6	6,8	17,0	8,7	2,8	7,2
Andel avfall levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	37,1	43,8	42,5	27,4	51,6	45,5

Andel fornyet ledningsnett ligger både under snittet for ASSS-kommune og de 3 største kommunene. Årsaken er forsinkelse på flere store fornyelsesprosjekter.

Når det kommer til antall kloakkstopper ligger Trondheim kommune lavere enn gjennomsnittet og de andre tre storkommunene. Det jobbes systematisk med spyling og fornyelse av kommunale avløpsledninger.

Trondheim kommune hadde i 2024 mindre lekkasje enn snittet blant ASSS-kommunene. Det arbeides systematisk for å redusere lekkasjer fra vannledningsnettet.

På avfallsområdet scorer Trondheim litt dårligere enn ASSS-snittet når det gjelder materialgjenvinning. Årsaken til dette er at Trondheim kommune innførte kildesortering av matavfall først i 2023. Materialgjenvinningsgraden i Trondheim vil øke etter hvert som alle innbyggerne får løsninger for å sortere ut matavfall.

9. Sosiale tjenester

Byrådsområdet for sosiale tjenester omfatter Bo- og aktivitetstilbud, Barne- og familietjenesten, Psykisk helse og rustjenester og Arbeid og velferd. Området har 19 enheter, 2.650 årsverk og i overkant av 3,8 milliarder kroner i budsjett fordelt på de fire områdene.

Området sosiale tjenester har mål og indikatorer fra de tidligere tjenesteområdene oppvekst og utdanning og helse og velferd. Det er i denne delen av årsberetningen rapportert på indikatorene som er aktuelle fra det tidligere området helse og velferd. Rapporteringen for barne- og familietjenesten må sees i sammenheng med rapportering for oppvekst og utdanning da de vedtatte målene og indikatorene var felles for tidligere oppvekst og utdanning, og rapporteres under der for 2024.

Måloppnåelse

Periodemål 1

Innbyggerne har aktive og selvstendige liv.

Indikator: Andel tjenestemottakere i bo- og aktivitetstilbudene som opplever å ha meningsfulle aktiviteter. Ambisjonen vår er at alle tjenestemottakere opplever det.

Resultat: Målet er delvis nådd. Skår for trivsel på brukerundersøkelse fra 2018 til 2021 er uendret på 4,3 (maks skår 6).

Indikator: Andel ansatte i bo- og aktivitetstilbudene som jobber ut fra et felles faglig rammeverk; Positiv atferdsstøtte. Ambisjonen vår er at alle ansatte gjør det.

Resultat: Målet er delvis nådd. Det er gjennomført interne kompetansehevende tiltak, eksterne kurs, webinarer og deltakelse på videreutdanning.

Indikator: Antall grupper Aktiv i bedrift i bo- og aktivitetstilbudene. Ambisjonen vår er at hver av de fire enhetene i bo- og aktivitetstilbudene skal ha minst to grupper Aktiv i bedrift.

Resultat: Målet er ikke nådd. Hver enhet har en gruppe i Aktiv i bedrift. Det er ikke funnet mulighet for flere grupper innenfor gjeldende budsjett.

Indikator: Antall dager som innbyggerne må vente før de får starte i lavterskeltilbudene Rask psykisk helsehjelp og MO-senteret (lavterskeltilbud for rusavhengige). Ambisjonen vår er at innbyggerne skal få starte på tilbudet i løpet av sju virkedager.

Resultat: Målet er delvis nådd. Ventetid på behandling ved MO-senteret er inntil sju virkedager, noe som i 2024 er overholdt med unntak av et par enkeltstående avvik. Ventetid på behandling etter vurderingssamtale ved Rask psykisk helsehjelp har økt i løpet av 2024, fra fem til sju uker.

Indikator: Antall innbyggere som får tilbud fra Rask psykisk helsehjelp. Ambisjonen vår er at antall innbyggere som får tilbudet øker med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er nådd. Antall innbyggere som har fått tilbud om vurderingssamtale fra Rask psykisk helsehjelp har økt fra 1032 til 1535 fra 2023 til 2024. Kun 45 prosent av henvendelsene har blitt vurdert til å være i målgruppen.

Periodemål 2

Tjenestetilbudet er tilpasset den enkeltes behov.

Indikatorer

Indikator: Antall overdosedødsfall. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent hvert år.

Resultat: Tall for 2024 foreligger ikke ennå. I 2023 var det 14 registrerte narkotikautløste dødsfall i Trondheim, mot 16 i 2022.

Indikator: Andel tjenestemottakere i bo- og aktivitetstilbudene som har time hos fastlegen hvert år. Ambisjonen vår er at alle tjenestemottakere har det.

Resultat: Målet er ikke nådd. 54,3 prosent ble registrert med legetime i 2024. Dette er en økning fra 2023, da 47,6 prosent ble registrert med legetime. Tallet kan være for lavt grunnet feil ved registrering og fordi flere av tjenestemottakerne ordner med legetime selv.

Indikator: Andel ansatte i bo- og aktivitetstilbudene med høyere utdanning. Ambisjonen vår er at andelen er minimum 40 prosent.

Resultat: Målet er nådd. 42 prosent av fagårsverkene i bo- og aktivitetstilbudene gjennomføres av ansatte med høyere utdanning.

Indikator: Andel enheter i bo- og aktivitetstilbudene med minimum to tjenestemottakere i brukerråd. Ambisjonen vår er at alle enheter har det.

Resultat: Målet er delvis nådd. To enheter har to tjenestemottakere i brukerråd, en enhet har en og den siste enheten har tre. En enhet har et eget brukerråd med kun brukere.

Periodemål 3

Innbyggerne har et godt og trygt sted å bo.

Indikatorer

Indikator: Gjennomsnittlig botid i midlertidig bolig. Ambisjonen vår er maksimum 20 dager.

Resultat: Målet er ikke nådd. Gjennomsnittlig botid i midlertidig bolig var 62,7 dager i 2024 mot 57,5 dager i 2023, en økning på 9 prosent. Median botid i 2024 var 30 dager, mot 34 dager i 2023.

Indikator: Gjennomsnittlig ventetid på ordinær kommunal utleiebolig. Ambisjonen vår er maksimum en måned ventetid.

Resultat: Målet er ikke nådd. Gjennomsnittlig ventetid fra vedtak til tildelt ordinær bolig er

redusert fra 82 dager i 2023 til 75 dager for 2024. Median ventetid fra vedtak til tildeling på ordinære utleieboliger var 6,5 dager i 2024 .

Indikator: Antall bomiljøklager. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er ikke nådd. Antall bomiljøklager økte med 6,3 prosent sammenlignet med 2023, fra 1205 klager og henvendelser i 2023 til 1281 i 2024.

Indikator: Antall utkastelser fra kommunale boliger. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er ikke nådd. Det har vært en økning på antall utkastelser og hevede leiekontrakter på 58,7 prosent. I 2024 ble det sendt ut 73 oppsigelser, for 2023 var tallet 46.

Indikator: Andel tjenestemottakere i bo- og aktivitetstilbudene som mottar ambulerende tjenester i hjemmet. Ambisjonen vår er at antallet øker med 10 prosent hvert år.

Resultat: Målet er nådd. I 2024 økte antallet som mottar ambulerende tjenester med 13 prosent.

Indikator: Ventetid for leilighet i bofellesskap i bo- og aktivitetstilbudene. Ambisjonen vår er at ventetiden ikke skal være over 6 måneder.

Resultat: Målet er ikke nådd. Gjennomsnittlig ventetid i 2024 fra vedtak om bolig til tildeling av bolig er 365 dager. Ved årets slutt var det 16 personer som ventet på bolig med heldøgns omsorg.

Indikator: Antall klyngeboliger som etableres i bo- og aktivitetstilbudene. Ambisjonen vår er 6 hvert år.

Resultat: Målet er nådd. Det ble etablert 6 kommunale klyngeboliger og noen private.

Periodemål 4

Innbyggere har et godt grunnlag for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Indikator: Andel deltakere i kvalifiseringsprogrammet som får arbeid eller starter på utdanning. Ambisjonen vår er at andelen øker med 10 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er nådd. Andel deltakere som har gått over i arbeid har fra 2023 til 2024 gått fra 59 prosentpoeng til 71 prosentpoeng. Samtidig har antall deltakere gått ned.

Periodemål 5

Innbyggerne forsørger seg ved egen inntekt.

Ingen av målene som handler om økonomisk sosialhjelp er nådd. Hovedårsaken er den økte flyktningestrømmen. Prisvekst og renteøkning gjør at flere innbyggere sliter økonomisk. Nye grupper oppsøker NAV-kontorene, og antall henvendelser og søknader øker.

Indikatorer

Indikator: Antall mottakere av sosialhjelp. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er ikke nådd. Fra 2023 til 2024 var det en økning på 10 prosent.

Indikator: Antall barnefamilier som mottar sosialhjelp. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er ikke nådd. Fra 2023 til 2024 var det en økning på 14 prosent.

Indikator: Antall ungdom som mottar sosialhjelp. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er ikke nådd. Fra 2023 til 2024 var det en økning på 8 prosent.

Indikator: Antall langtidsmottakere av sosialhjelp. Ambisjonen vår er at antallet reduseres med 10 prosent i perioden 2023-2026.

Resultat: Målet er ikke nådd. Fra 2023 til 2024 var det en økning på 12 prosent.

Periodemål 6

Flyktninger og innvandrere har en økende grad av deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Bosetting av flyktninger

Vedtaket fra bystyret var bosetting av 845, hvorav 48 enslige mindreårige i 2024.

Resultat: Bystyrets vedtak er innfridd. Det ble bosatt 846 flyktninger, hvorav 52 enslige mindreårige. I tillegg ble det bosatt 55 personer på grunnlag av familieegjenforening. Ukrainske flyktninger var den største flyktninggruppen i 2024.

Indikatorer

Indikator: Andel enslige mindreårige som er i utdanning, jobb eller arbeidsrettet aktivitet før fylte 20 år. Ambisjonen vår er at alle er det.

Resultat: Av de 134 enslige mindreårige som Barne-og familietjenesten BFT, Omsorgsenheten har ansvaret for, var 103 (84 %) i et utdanningsløp. Ti enslige mindreårige (7,5 %) var i arbeid eller i praksis. Målet er nådd i stor grad (91, 5 %). Tre ungdommer var på venteliste for skoletilbud på måletidspunktet. Noen få enslige mindreårige av helsemessige grunner kunne ikke følge et ordinært opplæringstilbud.

Indikator: Andel deltakere som etter avsluttet introduksjonsprogram har fått en jobbtilknytning eller er i ordinær utdanning. Ambisjonen vår er 55 prosent av deltakerne.

Resultat: I 2024 avsluttet 535 deltakere i kommunens introduksjonsprogram. Med fratrekk av de som har utvandret/flyttet til andre kommuner eller utmeldt på grunn av helse, var 45, 2 prosent i arbeid eller utdanning ved endt programtid. Målet ble delvis nådd.

Indikator: Andel fra asylmottak som bosettes i det private boligmarkedet. Ambisjonen vår er minimum 40 prosent.

Resultat: 92 prosent av all bosetting var i det private boligmarkedet. Åtte prosent, hovedsakelig overføringsflyktninger, ble bosatt i kommunale utleieboliger.

9.1. Barne og familietjenesten

Driftsregnskap barne- og familietjenesten

Tabell 9.1 Regnskap og budsjett for barne- og familietjenesten 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	1 197,6	1 157,2	1 099,7	-40,4

Barne- og familietjenesten (BFT) har et merforbruk på 40,4 millioner kroner i 2024. Tjenesteområdet hadde noen ekstra midler i 2024 som var med på å dekke opp for merforbruk, blant annet 20 millioner kroner for å dekke merforbruk. Dette innebærer at aktivitetsnivået er høyere enn sluttresultatet tilsier. De økonomiske utfordringene er innenfor plasseringer i barnevernet, kjøp av private helse- og avlastningstjenester for barn og unge, samt brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Nøkkeltall barne- og familietjenesten

Tabell 9.2 Nøkkeltall for barne- og familietjenesten. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS snitt
Årsverk helsestasjonen totalt per 1 000 innbyggere 0-5 år	3,7	3,8	3,8	3,7	4,5	4,0
Årsverk skolehelsetjenesten totalt per 1 000 innbyggere 6-20 år	2,3	2,3	2,1	1,8	2,2	2,1
Hjemmebesøk av helsesykepleier til nyfødte (%)	81,9	88,2	81,8	94,2	79,6	86,9
Brutto driftsutgifter per barn (f251) som ikke er plassert av barnevernet (millioner kroner)	107,3	126,0	84,2	75,0	58,2	81,5
Brutto driftsutgifter per barn (f252) som er plassert av barnevernet (millioner kroner)	645,6	627,0	639,9	793,8	706,1	686,5

Andel barn med undersøkelser i forhold til innbyggere 0-17 år (prosent)	3,0	3,2	3,9	3,5	3,3	3,6
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder (prosent)	95,9	93,3	96,4	91,9	93,4	95,6

N/A: Ikke tilgjengelig tall per dags dato

Trondheim kommune har lavere andel barn enn gjennomsnittet med undersøkelser i forhold til innbyggere 0-17 år. Trondheim kommune har høyest brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet av samtlige ASSS-kommunene. Trondheim kommune har i 2024 lavere brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet enn gjennomsnittet i ASSS-kommunene.

Tabell 9.3 Nøkkeltall for barne- og familietjenesten. Kilde: Helseplattformen og manuelle styringsverktøy

	2022	2023	2024
Antall barn med helsetjenester i hjemmet	37	34	27
Antall barn med avlastning privat	251	287	315
Antall barn i avlastningsopphold	60	59	61
Antall barn i barnebolig	10	11	11

Trondheim kommune har et økende antall barn som mottar helse- og avlastningstjenester. Det er en økning i antall barn som mottar BPA-tjenester, men veksten knytter seg hovedsakelig til avlastning i private hjem. Det er et stabilt antall barn som mottar tjenestene i avlastnings- og barneboliger. Det er en reduksjon i antall barn som mottar helsetjenester i hjemmet.

9.2. Arbeid og velferd

Driftsregnskapet

Tabell 9.4 Regnskap og budsjett for arbeid og velferd 2024.

	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik
Millioner kroner	1 326,3	1 328,5	2,2

Årsresultatet for arbeid og velferd er et mindreforbruk på 2 millioner kroner i 2024. Mindreforbruket skyldes noe lavere utgifter til brukerstyrt personlig assistanse enn forutsatt.

2024 markerte det tredje året med rekordhøy bosetting i Trondheim kommune, hovedsakelig på grunn av den pågående krigen i Ukraina og den vedvarende

tilstrømningen av flyktninger til Norge. Til tross for at kommunens tjenester har gjort en god jobb med bosetting og kvalifisering, har de høye bosettingstallene over flere år medført belastning på flere områder.

Nøkkeltall arbeid og velferd

Tabell 9.5 Nøkkeltall for arbeid og velferd. Kilde: SSB/KOSTRA

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS- gjennomsnitt 2024
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten(f242/f243/f273 /f276/f281) pr innbygger 18-66 år(kroner)	6 035	6 747	11 141	8 386	8 476	8 690
Netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold (f281) per innbygger 18-66 år (kroner)	2 493	2 925	4 473	3 095	4 089	3 642
Andel sosialhjelpsmottakere 18-66 år av innbyggere 18-66 år (prosent)	3,7	4,0	4,7	4,0	4,9	4,3
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år av innbyggere 18-24 år (prosent)	4,5	4,8	5,5	4,9	6,2	5,3
Antall mottakere av kvalifiseringsstønad (f276) per 1 000 innbyggere 18-66 år	3,6	3,0	4,4	4,2	4,5	4,0
Andel sosialhjelpsmottakere som forsørger barn under 18 år (prosent)	21,8	22,1	24,4	11,9	16,4	20,7

Tabellen over viser utgiftene til sosiale tjenester i Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger og ASSS gjennomsnittet. Tabellen viser at vi ligger lavt på utgifter sammenlignet med andre store kommuner. Samtidig er det en økning i utgifter sosiale tjenester fra 2023 til 2024 på 12 prosent i Trondheim. Utgiftsnivået for alle ASSS kommunene økte også med 8 prosent i gjennomsnitt.

Tabellen under viser at tjenesteområdet var preget av høyt aktivitetsnivå i 2024 og økte oppdrag ved de fleste enhetene med ansvar for bosetting og kvalifisering av flyktninger. I 2024 var antall utførte oppgaver av Flyktningehelseteamet på totalt 8940.

Tabell 9.6. Nøkkeltall for flyktninger og innvandrere.

Beskrivelse	2021	2022	2023	2024
1 Antall bosatte flyktninger og familiegjenforente	175	705	833	901
2 Antall bosatte enslige mindreårige	8	27	40	52
3 Antall deltakere i introduksjonsprogrammet	265	277	534	626
Antall enslige mindreårige med oppfølging fra BFT				
4 Omsorgsenheten	99	84	107	134
5 Helseundersøkelser i regi av Flyktningehelseteamet	413	1225	1414	1613
Antall gjennomførte tolke- og oversettelsesoppdrag fra				
6 Tolketjenesten fordelt på 78 ulike språk	16978	21000	29684	33 692

9.3. Psykisk helse og rus Driftsregnskapet

Tabell 9.7 Regnskap og budsjett for psykisk helse og rus 2024 i mill kr

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	1 326,3	1 328,5	1 298,3	2,2

Psykisk helse og rusområdet har et mindreforbruk på 2,4 millioner kroner i 2024. Det positive resultatet skyldes i all hovedsak at brukerrum ikke er etablert i 2024 fordi man ikke har funnet egnet lokasjon. Midler avsatt til brukerrum har blitt brukt til skadereduserende og overdoseforebyggende tiltak. Byrådet jobber videre med en samlokalisering av lavterskel- og oppfølgingstjenester til personer med rusavhengighet.

Nøkkeltall psykisk helse og rus

Tabell 9.8 Utvalgte nøkkeltall for psykisk helse og rus i kommunene

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	Landsgj.snitt uten Oslo* 2024
Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)	916	1 003	2 163	2 251	1 285	N/A
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	3,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Årsverk av personer med	8,5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

videreutdanning i psykisk
helsearbeid per 10 000
innbyggere (helse og sosial)
(antall)

Årsverk av personer med
videreutdanning i rusarbeid per
10 000 innbyggere (helse og
sosial) (antall)

3,5

N/A

N/A

N/A

N/A

N/A

Psykologer i den kommunale
helse- og omsorgstjenesten per
10 000 innbyggere (årsverk)*

1,1

0,9

1,3

1,1

1,2

0,9

N/A: Ikke tilgjengelig tall per dags dato

*snitt for ASSS mangler, for disse indikatorene er det brukt landsgjennomsnittet uten Oslo

9.4. Bo- og aktivitetstilbudet

Driftsregnskapet

Tabell 9.9 Regnskap og budsjett for bo- og aktivitetstilbud 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	1 123,5	1 088,7	1 067,1	-34,9

Bo- og aktivitetstilbud hadde et merforbruk på 34,9 millioner kroner i 2024.

Tjenesteområdet hadde ekstraordinære bevilgninger til omstilling (20 millioner kroner) og til å redusere forventet merforbruk (10,5 millioner kroner). Dette bidro positivt til årsresultatet og innebærer at aktivitetsnivået er høyere enn sluttresultatet tilsier. Bo- og aktivitetstilbud hadde store utfordringer med rekruttering, turnusplanlegging, høy turnover og sykefravær. Det førte til kortsiktige og dyre løsninger i form av innleie, overtid og andre ekstra lønnsutbetalinger. Flere krisesaker med boligutfordringer utløste også behov for store ressurser.

Sterk vekst i antall tjenestemottakere utfordrer tjenesteområdet både økonomisk og faglig. Brukerveksten gjelder alle tjenestenivå, både aktivitetstilbud, punkttjenester, nærhet til base-tjenester og heldøgns omsorg. Bygging av nye bofellesskap er noe forsinket grunnet liten tilgang til egnede tomter. Dette forsterker utfordringer med tjenestemottakere med utfordrende atferd og gir generelt utfordringer opp mot brukervekst, beboersammensetning og boligkø.

Nøkkeltall bo- og aktivitetstilbudet

Per dags dato er ikke nøkkeltall for 2024 tilgjengelig for bo- og aktivitetstilbudet da disse innhentes ved manuell rapportering.

10. Finans

Enheter

Byrådsområdet for finans består av to hovedområder:

Området Økonomistyring, personaltjenester og digitalisering dekker kommunens utviklings- og støttetjenester som er nødvendig for å sikre effektiv drift av kjernevirksomhetene i kommunen. Det består av Bedriftshelsetjenesten, Trondheim Digital, Økonomitjenesten, Regnskapstjenesten og HR-enheten. IT-tjenesten og Trondheim byarkiv ble i 2024 sammenslått til Trondheim Digital.

Området Eiendomstjenester forvalter kommunens arealer og bygningsmasse, inkludert skoler, barnehager, sykehjem, kultur- og idrettsbygg, samt utleieboliger. Området består av enhetene Trondheim Eiendom og Eierskapsenheten.

Økonomistyring, personaltjenester og digitalisering

Driftsregnskapet

Området økonomistyring, personaltjenester og digitalisering har et netto merforbruk på totalt 0,4 millioner kroner i 2024. Merforbruk knyttet til det interne arbeidsmarkedet (DIA) og kommunens lærlingeordning utgjør totalt 7,8 millioner kroner. Øvrige enheter har mindreforbruk sammenlignet med revidert budsjett, som i all hovedsak skyldes innsparingstiltak iverksatt gjennom regnskapsåret.

Tabell 10.1 Budsjett og regnskap for økonomistyring, personaltjenester og digitalisering 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	478,7	478,2	413,2	-0,4

Måloppnåelse

Periodemål 1: Vi er en digital og innovativ kommune

“Vi bruker teknologi og digitalisering som strategiske virkemidler for å utvikle kommunens tjenestetilbud til innbyggerne, og for å understøtte arbeidshverdagen til våre ansatte. Vi bidrar aktivt på relevante nasjonale arenaer, og tar et spesielt ansvar regionalt for at vi sammen jobber mot målet om “en digital offentlig sektor”.

Indikatorer

Indikator 1: Bruk av nasjonale felleskomponenter /-løsninger

Indikator 2: Automatisering eller robotisering av arbeidsprosesser

Indikator 3: Innovasjoner som gir nye eller bedre arbeidsprosesser og tjenester.

Indikator 4: Deltagelse i nasjonale eller regionale samarbeidsarenaer.

Målet er delvis nådd. Kommunen har et aktivt forhold til pålegg og anbefalinger om digitalisering i offentlig sektor. Kommunen har lagt til rette for løsninger og opplæring i bruk av KI i arbeidsprosesser og tjenester.

Trondheim kommune har ledet prosjektet “KI-kraft i bruk” i regi av DigiTrøndelag, for å løfte ansattes kompetanse knyttet til generativ KI og bruk av KI-verktøy, slik at de settes i stand til å identifisere muligheter og begrensninger som generativ KI har for å forbedre effektiviteten og kvaliteten på de offentlige tjenestene. Det har videre blitt introdusert godkjente KI kontorstøtteverktøy (Google Gemini) for bruk av alle ansatte som del av våre kontorstøtteverktøy, samt retningslinjer for trygg og lovlig bruk.

Robotisering (RPA) som verktøy for å effektivisere arbeidsprosesser har blitt tatt i bruk på flere områder. Der hvor dette så langt har gitt størst gevinster er innenfor økonomi og regnskapsområdet, men det har også blitt prøvd ut innenfor andre byrådsavdelinger.

Periodemål 2: Vi er en attraktiv og mangfoldig arbeidsplass

“Vårt samfunnsoppdrag er grunnlaget for at vi er en attraktiv arbeidsgiver. Vi har stor bredde i oppgavene, høye ambisjoner og et enormt potensial i våre dyktige ansatte. Et godt partssamarbeid er et ytterligere fortrinn når vi sammen skal utvikle oss for å møte fremtidens utfordringer.”

Indikatorer

Indikator 1: Ansattes arbeidsmiljø skal vurderes i alt drifts- og utviklingsarbeid

Indikator 2: Arbeidsstokken gjenspeiler mangfoldet i befolkningen

Indikator 3: Sykefraværet skal sektorvis ikke være høyere enn sammenlignbare kommuner

Indikator 4: Kommunen er en foretrukken arbeidsplass innenfor våre fagområder

Målet er delvis nådd. Trondheim kommune jobber aktivt med mangfoldssatsing. Kommunens mangfoldssatsing er organisert som et organisasjonsutviklingsarbeid på strategisk nivå og mangfoldsperspektivet skal integreres i kjernevirksomheten. I 2024 har Trondheim kommune utarbeidet Handlingsplan for et mangfoldig arbeidsliv i vår organisasjon for 2024 - 2026, som er et styringsdokument for mangfoldsarbeidet.

I 2024 har kommunen hatt aktiviteter rettet mot direktører, kommunalsjefer, ledere, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, nye vernombud, Bedriftshelsetjenesten, lærlinger, praktikanter, rekrutteringsansvarlige, partssammensatt arbeidsgruppe for ARP, HR-rådgivere, i tillegg til det nye mangfoldsambassadørnettverk som består av nøkkelressurser innenfor HR, organisasjon, arbeidsmiljøarbeid, integrering og lederutvikling.

Flyktningløftet er en del av Trondheim kommunes mangfoldssatsing og et konkret tiltak for å gi flyktninger muligheten til å inkluderes i arbeidslivet. Siden lanseringen av Flyktningløftet i august 2024, har kommunen åpnet døra for minst 10 nybosatte flyktninger på kommunale enheter per måned. Aktiviteten på enhetene har bestått av alt fra jobbskygging og arbeidspraksis til internship og/eller jobb. Flere enheter har rekruttert kandidater fra kommunens interne mentor- og internshipprogram Karrierekraft.

Sykefraværet skal sektorvis ikke være høyere enn sammenlignbare kommuner. Der er kommunen ikke i mål. Byrådet har vedtatt et prosjekt for å redusere sykefraværet i kommunen med ett prosentpoeng årlig over en fireårsperiode. Det er tre målgrupper og fire tiltak i sykefraværprosjektet. Målgruppene defineres utelukkende basert på kvantitative data, mens tiltakene er kvalitative og er rettet mot de spesifikke årsakene til sykefravær i den enkelte enhet eller avdeling. I sum skal dette gi raske og varige resultater i form av redusert sykefravær i Trondheim kommune.

Kommunen er en foretrukken arbeidsplass innenfor våre fagområder. Med portrettserien *Møt våre medarbeidere* tar vi aktive grep for å tiltrekke oss morgendagens kompetanse og være en attraktiv arbeidsgiver. Vi forteller historier fra arbeidshverdagen som kommuneansatt gjennom virkemidler som film, foto og portrettintervjuer. Gjennom portrettserien viser vi et bredt spekter av mangfold av personer som alle jobber hos oss. På vår nettside *Jobb hos oss* samler vi informasjon om å jobbe i Trondheim kommune. Vi skal gjenspeile kommunens befolkningssammensetning ved å vise bredden av mennesketyper som jobber i kommunen. Vi profilerer ansatte med ulik kompetanse, roller, alder, kjønn, bakgrunn og etnisitet, uten at det fremheves som noe eget eller særskilt.

Periodemål 3: Vi er en åpen kommune som fremmer demokratiet

“Over tid er et sunt og levedyktig demokrati avhengig av tillit. Vi legger til rette for tillit ved å praktisere åpenhet og ivareta innbyggernes rettssikkerhet. Vi bruker et klart og korrekt språk i vår kommunikasjon med innbyggerne og internett.”

Indikatorer

Indikator 1: Fulltekstpubliseringer (dokumenter/ enheter)

Indikator 2: Sikre at innbyggerne får oppfylt sine rettigheter til riktig tid (rettssikkerhet)

Indikator 3: Oppfylle allmennhetens rett til innsyn i kommunens forvaltning iht. grunnlov og offentleglova

Indikator 4: Kvalitetssikring av saksfremlegg til politisk nivå og oppfølging av politiske vedtak

Målet er delvis nådd i 2024

Byarkivet har i 2024 håndtert totalt 9857 innsynsforespørsler av ulik art. Det er innsyn i eiendomsdokumentasjon, rettighetsinnsyn, partsinnsyn og innsyn i saksbehandlingsprosesser i kommunen. Trondheim kommune leverer som regel alltid innenfor den aktuelle 3 dagers fristen, med unntak av i få tilfeller hvor det er svært omfattende forespørsler eller hvor grunnlaget for innsyn er omstridt.

Alle politiske saksfremlegg gjennomgår kollegakontroll, først og fremst med fokus på økonomikontroll, men også for kvalitetsforbedring mht fremstilling og klart språk.

Periodemål 4: Vi har datadrevet virksomhetsstyring

“I årene som kommer møter vi nye samfunnsutfordringer. Vi blir flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. Dette betyr færre ansatte med rett kompetanse og mindre ressurser til å løse samfunnsoppdraget. Samtidig forventer innbyggerne mer av oss. Hensikten med å bli mer datadrevet som organisasjon er at vi skal kunne ta bedre strategiske valg og prioriteringer basert på et solid og bredt datagrunnlag. Slik kan vi som organisasjon bli bedre rustet til å møte samfunnsutfordringene. I tillegg vil eierskap til egne data og tilgjengeliggjøring av data legge grunnlaget for videre innovasjon og utvikling i og utenfor Trondheim kommune. Slik skaper vi mer velferd for pengene.”

Indikatorer

Indikator 1: Bedre og mer riktig utnyttelse av ansatte og kompetanse

Indikator 2: Det gjennomføres problem- og mulighetsanalyser

Indikator 3: Tilgjengeliggjøring av data

Indikator 4: Datastyring (Data governance)

Trondheim kommune har sammen med bl.a. SINTEF blitt tildelt forskningsmidler for å gjennomføre et EU-prosjekt (DataPact) som skal utvikle metoder og verktøy for bærekraftig, etisk dataforvaltning som opptrer i samsvar med gjeldende og kommende lovverk.

Prosjektet vil starte i 2025 og har en varighet på 3 år. Våre bidrag er spesielt fokusert på metoder og verktøystøtte for deling av kommunale data til forskning, andre offentlige organisasjoner og privat sektor, herunder hvordan kunstig intelligens kan bidra til å støtte og optimalisere dataforvaltningsprosesser.

Tematikken i prosjektet er svært aktuell både internasjonalt, nasjonalt og lokalt her i Trondheim kommune. I EU er det nylig vedtatt flere lov-forordninger som legger sterke føringer for hvordan både offentlig og privat sektor skal forholde seg til generell dataforvaltning, datadeling og kunstig intelligens i årene fremover. På nasjonalt nivå er det i første omgang lagt frem et forslag til ny datadelingslov som er utviklet i tråd med EU's strategier og forordninger knyttet til dataforvaltning og datadeling samt i overensstemmelse med den gjeldende Personvernforordningen. Det er også forventet at Norge raskt vil adoptere regler og retningslinjer fra EU's AI Act, som trådte i kraft i EU 1 august i år.

Periodemål 5: Vi skaper verdi for virksomhetsområdene

“Vi skal både gi premisser og bidra aktivt til at kvaliteten på tjenestene som leveres fra virksomhetsområdene blir stadig bedre. Samtidig skal de få frigjort tid til å fokusere på kjerneoppgavene sine. Vår fagkompetanse innenfor et bredt område skal oppleves som en viktig støtte, og som et trygt grunnlag for videre utvikling.”

Indikatorer

Indikator 1: Ledere og merkantile får hjelp når de trenger det

Indikator 2: Informasjons- og opplæringstilbud til ledere og merkantile

Indikator 3: Forbedring av arbeidsprosesser

Indikator 4: Redusert administrativ ressursbruk

Målet er delvis nådd i 2024

Ledere og merkantile får hjelp når de trenger det. Enhetene innenfor økonomistyring, personaltjenester og digitalisering jobber kontinuerlig med å effektivisere blant annet måten de følger opp enhetene og støtten de gir. Et eksempel er innføringen av HR-rådgivere, som fikk virkning fra og med 2024. HR-enheten bistår også resten av organisasjonen med sine personalforvaltningsprosesser.

Regnskapstjenesten har forbedret sitt informasjons- og opplæringstilbud til ansatte og forenklet kontoplanen.

Informasjons- og opplæringstilbud gis til ledere og merkantile. Trondheim kommunes interne lederutviklingsprogram, Lederløftet, ble lansert i april 2024. Trondheim kommune ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver, også for ledere. Lederløftet skal bidra til dette ved å tilby lederutvikling for alle ledere i kommunen, med sikte på å levere tjenester av høy kvalitet til våre innbyggere, videreutvikle tjenestetilbudet og bidra til et utviklende og trygt arbeidsmiljø. All aktivitet initiert av Lederløftet er et bidrag til å skape et forebyggende arbeidsmiljø, som er overbyggingen. Lederløftet har i 2024 levert et utviklingstilbud til kommunens ca. 850 ledere. Deltakerne evaluerte Lederløftet i gjennomsnitt med en score på 4,2 (skala 1-5).

Lederløftet har et stort potensial gjennom effektiv utnyttelse av interne ressurser og eksisterende møtearenaer. Programmets oppbygging gjør det fleksibelt og tilpasningsdyktig til kommunens fremtidige behov. Programmet videreføres i 2025 som en del av HR-enheten, med fokus på oppskalering.

Administrativ ressursbruk er redusert i 2024 som følge av at alle enhetene innenfor området økonomistyring, personaltjenester og digitalisering har tatt ned sine budsjetter og gjennomført overtallighetsprosesser og andre effektiviseringstiltak.

Eiendomstjenester

Eiendomstjenester fikk et resultat som var 51,4 millioner kroner bedre enn budsjettet i 2024.

I 2023 hadde boligområdet og renovasjonsområdet et merforbruk på henholdsvis 39 og 43 millioner kroner. Normalt er disse områdene selvfinansierende, så merforbruket i 2023 måtte finansieres av bykassen. Disse områdene skal tilbakebetale dette utlegget til bykassen i 2024 og 2025. I 2. økonomirapport var det estimert at disse områdene til sammen ville tilbakebetale 40 millioner ved årsslutt 2024. Sluttregnskapet for 2024 viser at renovasjonsområdet refunderer om lag 34 millioner kroner og bolig 18 millioner kroner. Utover dette hadde området merforbruk på anslagsvis 5 millioner kroner til drift og vedlikehold av formålsbygg, 2 millioner kroner i merinntekt pga en engangsinntekt fra 110- sentralen og 1 millioner kroner skyldes dekning av tidligere års merforbruk fra selvkostområdet feiing.

Driftsregnskapet

Tabell 10.2 Budsjett og regnskap for eiendomstjenester 2024

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Avvik regnskap og revidert budsjett
Millioner kroner	1 601,4	1 652,8	1 030,5	51,4

Nøkkeltall

Tabell 10.3 Nøkkeltall selvkost innenfor eiendomsområdet. Trondheim og andre sammenlignbare storbyer (ASSS). Kilde: SSB/KOSTRA.

	Trondheim 2023	Trondheim 2024	Oslo 2024	Bergen 2024	Stavanger 2024	ASSS- gjennomsnitt 2024
Prioritet:						
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter	8,4	9,4	8,6	10,3	9,2	9,3
Produktivitet:						
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	140,0	145,2	315,5	176,8	187,7	195,0
Utgifter til driftsaktiviteter (inkludert renhold) i kommunal eiendomsforvaltning per	641,8	655,9	1231,1	1039,1	883,1	934,9

kvadratmeter

Energikostnader for kommunal
eiendomsforvaltning per

kvadratmeter	117,2	106,6	129,1	133,1	121,2	125,7

Trondheim disponerte 9,4 prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i 2024, om lag det samme som gjennomsnittet i ASSS-kommunene.

I flere år har Trondheim lagt stor vekt på energieffektive tiltak, noe som har resultert i en reduksjon i energiforbruket og et i ASSS sammenheng, lavt energiforbruk. Tallene for 2024 er i tillegg preget av at Trondheim i 2023 lå i et prisgunstig strømområde.

Vedlikehold i kroner per kvadratmeter i Trondheim ligger en god del under både ASSS-snittet og de tre andre storbyene i 2024.

Måloppnåelse

Periodemål: Pådriver for klimavennlige bygg og anlegg

“Trondheim kommune jobber for å skape helhetlige løsninger som kombinerer kvalitetskrav med positiv effekt på miljøet, både inne og ute. Dette omfatter også transportbehov for varer og personell, arealbruk, anleggsprosess, materialvalg, energibruk, levetid, drift- og vedlikeholdskostnader. Vi skal realisere bygg og anlegg med god arkitektur og høy kvalitet. God funksjonalitet og estetikk gir gode steder å virke og være i.

Indikatorer: (Dette skal vi gjøre:)

- videreføre pilotprosjektet (Blussuvoll skole) for testing og oppgradering til smarte bygg i samarbeid med næringsliv og FOUmiljø
- øke andel utslippsfrie anleggsplasser
- bruke anskaffelsesmakten vår for å redusere eget klimafotavtrykk og påvirke leverandører
- trappe opp arbeidet med gjenbruk, ombruk og bedre utnyttelse av ressurser
- skifte ut og oppgradere til en mer klimavennlig maskinpark og drifts/vedlikeholdsutstyr”

Periodemålet er nådd. Status på de respektive indikatorer er beskrevet under.

Videreføre pilotprosjektet (Blussuvoll skole) for testing og oppgradering til smarte bygg i samarbeid med næringsliv og FOU miljø

Målet er nådd. I 2024 videreførte vi pilotprosjektet ved Blussuvoll skole, hvor vi tester og oppgraderer til smart bygg i samarbeid med næringslivet og forsknings- og utviklingsmiljøer. Vi har forbedret og optimalisert energiytelsen i bygninger. I samarbeid med næringslivet har vi implementert et nytt system som samler og strukturerer data fra bygningene våre på en ny og bedre måte. Vi har også testet automatisering av sprinklerkontroll og installert vertikale solceller for å sammenligne dem med tradisjonelle.

Øke andel utslippsfrie anleggsplasser

Målet er nådd. I 2024 har vi hatt ni pågående større prosjekter på utbyggingsavdelingen i Trondheim eiendom. Av disse har åtte hatt utslippsfri byggeplass og et prosjekt har hatt fossilfri byggeplass.

Bruke anskaffelsesmakten vår for å redusere eget klimafotavtrykk og påvirke leverandører

Målet er nådd. Vi har utarbeidet Miljøstrategi for bygg og anlegg 2023-2026 og fulgt den i 2024. I 2024 er Granåsen idrettspark sertifisert med BREEAM Infrastructure til nivå Excellent. Vi har også oppdatert og fulgt MAL for miljøkrav i byggeprosjekt i 2024. Dette benyttes i og tilpasses det enkelte byggeprosjekt. Vi har i 2024 samhandlet med enheter på tvers i kommunen og eksternt med markedet (markedsdialog) for å hente ut potensialer innen klima og miljø. Enheten er en aktiv søker av tilskudd til klima og miljøtiltak der ordninger for dette finnes. Vi gjør løpende vurderinger fra prosjekt til prosjekt når det gjelder hva som gir mest miljøgevinst mellom det å stille krav til klima og miljø vs miljø som konkurransekriterie (tildelingskriterie som minimum vektet 30%). Direktorat for forvaltning og økonomistyring tildelte Trondheim kommune Anskaffelsesprisen 2024 for sitt arbeid med gjenbruk av brukte byggevarer.

Trappe opp arbeidet med gjenbruk, ombruk og bedre utnyttelse av ressurser

Målet er nådd. Trondheim eiendom har opprettet Gjenbrukslageret og kommet langt innen ombrukskartlegging. Det oppfordres i stor grad til gjenbruk/ombruk av materiell og masser i alle større byggeprosjekt. I 2024 ble det gjort innkjøpsbesparelser på over 19 millioner kroner (besparelse regnet ift å kjøpe nytt), det ble gjort utslippsbesparelser på 234 tonn CO₂ og det ble gjort avfallsbesparelser på 430 tonn.

Skille ut og oppgradere til en mer klimavennlig maskinpark og drifts/vedlikeholdsutstyr

Målet er nådd. I 2024 gjennomførte Trondheim eiendom en kartlegging av behovet for utskifting av fossile kjøretøy og utstyr. Trondheim kommune har skiftet ut 100 biler gjennom leasingavtaler. Økonomiske begrensninger hindrer oss fra å skifte andre, tyngre kjøretøy og mindre utstyr som klippere, snøfresere og løvblåsere

Arbeidsgivers aktivitets- og redegjørelsesplikt (ARP)

I henhold til likestillings- og diskrimineringsloven (ldl.) § 26 har kommunen som arbeidsgiver en konkret aktivitetsplikt og en redegjørelsesplikt for arbeidet med likestilling og diskriminering på grunn av *kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv* (ldl. § 6).

For å lykkes jobber vi *aktivt, målrettet og planmessig* for å fremme likestilling og hindre diskriminering i tråd med likestillings- og diskrimineringslovens § 26, som er både en lov og en metodisk tilnærming. Trondheim kommune skal dyrke mangfoldet ved å legge til rette for mangfold i rekruttering av medarbeidere og ledere, og bekjempe alle former for diskriminering og sosial dumping i tråd med gjeldende arbeidsgiverpoltikk. For at vi skal lykkes med å utvikle gode tjenester for befolkningen må vi ha ansatte med ulik bakgrunn og forskjellige egenskaper. Derfor trenger vi å tiltrekke oss, ansette og beholde et mangfold av kompetente medarbeidere.

Handlingsplan for et mangfoldig arbeidsliv i vår organisasjon

Som kommune har vi sett behovet for et styringsdokument som samordner innsatsen og fletter mangfoldsarbeidet tettere sammen med HR-arbeidet for øvrig (se også punkt “Trondheim kommunes mangfoldssatsing”). I 2024 vedtok Byrådet vår første Handlingsplan for et mangfoldig arbeidsliv i vår organisasjon. Planen er forankret i Trondheimsløftet, Byrådserklæringen, arbeidsgiverpolitikken, Likestillings- og diskrimineringsloven og i vårt behov for å bli rustet i møte med fremtidens arbeidsliv. På side 10 og 11 i planen finnes en oversikt over hvordan kommunens arbeid for likestilling og diskriminering er nedfelt i overordnede planer og øvrige styrende dokumenter. Side 33 til 35 inneholder forklaring og oppsett av hvordan arbeidet er organisert, inkludert beskrivelse av struktur og fora, hvem som er ansvarlig for gjennomføring og tidsrom. Planen er et virkemiddel for å gi retning og samordne innsatsen vår for et inkluderende arbeidsliv i vår organisasjon. Mål og tiltak i planen er likevel ikke uttømmende, da vi har en rekke satsingsområder og tilgrensende planer som vil virke positivt for mangfold, som eksempelvis retter seg mot spesifikke diskrimineringsgrunnlag etter ARP. Ulike enheter kan også oppleve ulike problemstillinger som krever lokale mål og tiltak.

Handlingsplanen operasjonaliserer vårt arbeid for økt mangfold, likestilling, inkludering og tilhørighet i vår organisasjon etter tre fokusområder med tilhørende mål og tiltak:

1. Tiltrekke
2. Rekruttere
3. Utvikle og beholde

Planen består av totalt 26 konkrete tiltak for 2024 - 2026. Tiltakene er et resultat av metodisk arbeid i tråd med de fire stegene i ARP. Trondheim kommune har nedsatt en

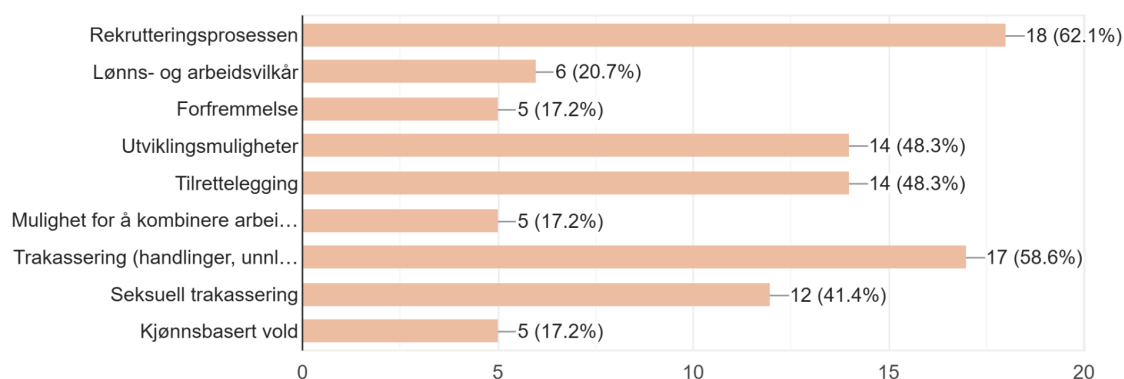
partssammensatt arbeidsgruppe for ARP som består av representanter fra arbeidsgiver, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og bedriftshelsetjenesten som har minimum månedlige arbeidsmøter. For å få et helhetlig grunnlag for treffsikre tiltak ble det, i undersøkelses- og analysefasen av arbeidet med planen (ldl. § 26 a og b), benyttet både undersøkelser, gjennomgang av gjeldende rutiner og dialog med ansatte. Spesielt ble vårt mangfoldsambassadørnettverk benyttet. Nettverket består av 18 interne nøkkelressurser som har gjennomført videreutdanning/sertifisering i Likestilt arbeidsliv. Målet med nettverket er å sikre at fokus, mål og tiltak omdannes til endret praksis ut på våre kommunale enheter. ARP-undersøkelsen til arbeidsmiljøgruppene, som ble sendt ut i 2022 og 2023 for å kartlegge hver enkelt kommunale enhet, gav oss også viktig innsikt i arbeidet med tiltakene (ldl. § 26 c). Undersøkelsen for 2023 ble besvart i perioden november 2023 til januar 2024 og gav oss derfor kartlegging for analyse og tiltak i 2024. Tiltakene er altså et resultat av et helhetlig innsiktsarbeid. Basert på vår samlede informasjon om årsaker og risikoer vil arbeidsgruppen for ARP kontinuerlig videreutvikle og eventuelt tilpasse tiltakene som fremgår av handlingsplanen. Trondheim kommunes mangfoldssatsing dokumenterer, evaluerer og rapporterer kvartalsvis på tiltakene til kommunaldirektører. Vi ser dette arbeidet i sammenheng med vårt øvrige HMS-arbeid, våre rekrutteringssatsinger og arbeidet med lederutvikling, se punkt “Lederløftet”.

Rekruttering

Som det fremgår av årsberetningen for 2023 ble *rekruttering* vurdert som det området hvor risikoen for diskriminering er størst, både ARP-undersøkelsen for 2022 og 2023:

Vurder hvor dere mener det finnes risikoer for diskriminering eller hindre for likestilling (flere valg er mulig).

29 responses

Dette har vi som organisasjon tatt på alvor i vår mangfoldssatsing med prosjektet *Profesjonell rekruttering sikrer mangfold* og i handlingsplanen gjennom fokusområdet Rekruttering, hvor vi iverksetter en rekke tiltak for å motvirke diskriminering og bidra til økt likestilling og mangfold (ldl. § 26 c).

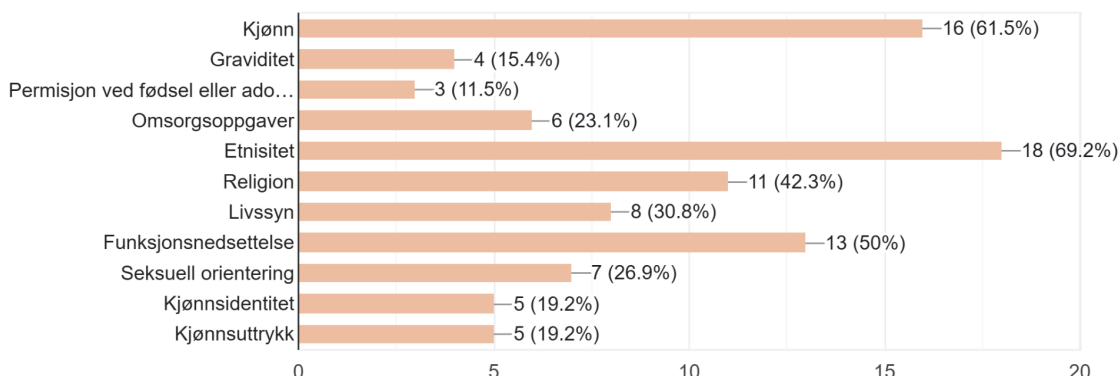
Arbeidet har blant annet bestått i tiltak for å tiltrekke oss en bredere søkermasse. Videre har kommunens rekrutteringspraksis og rekrutteringsrutiner blitt gjennomgått, inkludert kartlegging og utbedring av punkter i rutinen som utgjør risiko for diskriminering. Et viktig fokus har vært kompetanseheving, bredt ut i organisasjonen, på hvordan profesjonell rekruttering er med på å sikre rett person på rett plass og samtidig sørge for likebehandling. For å bistå enheter i gjennomføring av gode rekrutteringsprosesser, er det blant annet utviklet en egen portal for alle stegene i rekrutteringsprosessen som gir struktur og veiledning i alle ledd. Det er jobbet med ubevisste fordommer og stereotyper som kan innvirke negativt for minoriteter og personer fra underrepresenterte grupper i en rekrutteringsprosess, og det er gitt opplæring i fallgruver som kan virke diskriminerende i rekrutteringsprosesser. Hvordan skrive inkluderende stillingsannonser, øke kandidatmangfoldet, unngå tankesnarveier og utvide kompetansebegrepet har også vært fokus. Se også punkt "Trondheim kommunes mangfoldssatsing" og "Profesjonell rekruttering" for oversikt over gjennomførte tiltak og resultater på rekrutteringsområdet i 2024.

Etnisitet

Når det gjelder diskrimineringsgrunnlag, kom etnisitet ut som det området med størst risiko for diskriminering i ARP-undersøkelsen for 2023 (se årsberetning for 2023 for detaljer om undersøkelsen):

Vurder innenfor hvilke områder dere mener risikoene eller hindrene finnes (flere valg er mulig).

26 responses

Konkrete tiltak overfor dette diskrimineringsgrunnlaget er dermed prioritert. Se detaljer i handlingsplanen, samt punkt "Trondheim kommunes mangfoldssatsing" og "Flyktningløftet" for oversikt over tiltak og resultater i 2024.

Kjønn

Tabell 10.4 viser til kjønnsfordelingen og den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling i Trondheim kommune, basert på juridisk kjønn for alle ansatte totalt og innenfor hvert virksomhetsområde spesielt. Trondheim kommune hadde ved utgangen av 2024 totalt 15 095 ansatte og en kvinneandel på 74 prosent. Andelen menn var på 26 prosent. Av alle ledere (fra kommunedirektør til avdelingsledere) var 28 prosent menn, som det fremgår av tabell 10.4. Det er dermed omtrent lik kjønnsfordeling blant ledere som blant de ansatte for øvrig. Se punkt "Arbeidsmiljø" for eksempler på tiltak rettet mot kjønn som diskrimineringsgrunnlag.

Kjønnsfordeling i blant ansatte i Trondheim kommune

Tabell 10.4 Antall* ansatte og årsverk 2024 etter virksomhetsområde

Virksomhetsområde	Kvinne			Mann			Sluttsum	
	Antall	Årsverk	Andel årsverk	Antall	Årsverk	Andel årsverk	Antall	Årsverk
Byrådsleders område	36	33	63%	21	20	37%	57	53
Byrådsområde byutvikling	241	225	37%	389	377	63%	630	602
Byrådsområde finans	578	546	60%	383	368	40%	961	913
Byrådsområde helse og omsorg	3 259	2 403	82%	706	533	18%	3 965	2 936
Byrådsområde kultur, idrett og friluftsliv	274	186	58%	205	136	42%	479	321
Byrådsområde miljø, næring og samferdsel	98	94	59%	67	66	41%	165	160
Byrådsområde oppvekst og	4 269	3 873	76%	1 271	1 191	24%	5 540	5 063

utdanning								
Byrådsområde sosiale								
tjenester	2 527	2 014	76%	822	641	24%	3 349	2 655
Sluttsum	11 244	9 373	74%	3 851	3 330	26%	15 095	12 703

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

Det er en reduksjon på 51 ansatte fra 2023, og en reduksjon på 44 årsverk.

Lønnsutvikling mellom kvinner og menn

Lønnskartleggingen for 2024 viser ved tabell 10.5 en lønnsforskjell mellom juridiske kvinner og juridiske menn på 1,42 prosent, beregnet ut fra gjennomsnittlig årslønn i 2024 på tvers av tariffområde/kapittel i Hovedtariffavtalen. Kvinners årslønn var altså 98,58 prosent av menns årslønn. Ser en på lønnsforskjellene etter kapittel, ved tabell 2.3, 2.4 og 2.5 er det størst forskjell innenfor kapittel 3 som består av avdelingsledere, enhetsledere og strategisk ledelse. Her var forskjellen 4,25 prosent i 2024. Blant ledere var altså kvinners årslønn 95,75 prosent av menns årslønn.

Lønnssystemet i kommunesektoren skal ivareta kjønnslikestilling og vi har en likelønnsprofil i Trondheim kommune. Likelønn er i fokus i Trondheim kommunes lønnspolitikk og sikres i forbindelse med lokale forhandlinger og annen lønnsregulering. Fra 2023 til 2024 var det en utjevning av lønnsforskjeller på tvers av tariffområdene med 0,58 prosent. Innenfor kapittel 3 ble lønnsforskjellene redusert med 1,75 prosent.

Tabell 10.5 Gjennomsnittlig lønn og stillingsprosent for fast ansatte 2024*

	Gjennomsnittlig stillingsprosent	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinne	86%	588 222
Mann	88%	596 726
Totalt	86%	590 385

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24 med fast ansattform

Tabellene under viser gjennomsnittlig lønn fordelt mellom kvinner og menn mellom ulike stillingskategorier

Tabell 10.6 - Gjennomsnittlig lønn i 2024 fordelt på kjønn og stillingstittel, kapittel 3*

Stillingsgruppe navn	Kvinne		Mann		Totalt	
	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn
Avdelingsleder	395	811 913	149	841 564	544	820 038
Enhetsleder	143	968 742	59	1 023 864	202	984 842
Strategisk ledelse**	17	1 242 941	5	1 350 000	22	1 267 273
Sluttsum	555	865 045	213	903 414	768	875 689

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

**Kommunaldirektører og kommunalsjefer

Tabell 10.7 Gjennomsnittlig lønn i 2024 fordelt på kjønn og stillingsgruppe, kapittel 4*

Stillingsgruppe navn	Kvinne		Mann		Totalt	
	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn
Adjunkt	946	650 671	386	646 467	1332	649 464
Aktivitører	40	506 341	1	513 100	41	506 491
Ambulansearb.	3	506 150	8	522 660	11	517 943
Assistenter flere områder	1089	419 809	425	418 139	1514	419 329
Barne/ung.arb.	764	490 751	183	476 559	947	487 795
Barnepleiere	22	514 030	1	513 100	23	513 992
Barnevernspedagoger	226	603 433	37	591 605	263	601 708
Bibliotekarere	25	635 448	3	619 333	28	633 721
Dagl leder SFO	1	673 200			1	673 200
Driftsoperatører	17	487 759	71	536 376	88	527 090
Ergoterapeuter	187	589 692	37	580 061	224	588 094
Fagarbeidere	39	567 018	268	529 124	307	533 922
Fagleder o.lo.	38	749 584	9	755 889	47	750 791
Fagleder skole	2	785 000	1	740 000	3	770 000
Fysioterapeuter	120	613 289	33	609 478	153	612 478
Førskolelærere	376	563 020	82	554 154	458	561 333
Helsefagarbeidere	776	477 638	324	475 546	1100	477 025
Helsesøster	155	641 341	1	685 400	156	641 857
Hjelpepleiere	422	513 858	60	513 243	482	513 780
Kokker	27	497 100	19	494 942	46	496 209
Konsulenter	483	616 626	163	635 958	646	621 444
Lektor	543	681 024	201	672 422	744	678 732
Lærer	45	559 211	25	539 862	70	552 224
Lærlinger	209	434 952	77	430 183	286	433 673
Miljøarbeidere	234	482 610	91	485 460	325	483 428
Miljøterapeuter	420	582 349	177	576 242	597	580 578
Mus/Kult. Lærer	96	670 879	100	633 509	196	653 001
Omsorgsarbeidere	147	513 546	22	511 848	169	513 326
Pedagoger	409	620 611	33	593 738	442	618 610
Renholdere	299	490 906	58	452 924	357	484 753
Saksbehandlere merkantil	3	761 912	2	845 400	5	795 307
Sekretærer	126	529 017	17	513 324	143	527 226
Sjåfører	1	382 500	9	479 700	10	469 980
Sosionomer	258	598 601	33	604 477	291	599 258
Studenter	163	432 686	40	433 755	203	432 909
Sykepleiere	770	578 162	129	576 657	899	577 947
Tolker	6	572 667	7	620 414	13	598 377
Unge arbeidstakere	8	339 463	3	344 250	11	340 768

Vernepleiere	443	571 005	127	574 468	570	571 792
Sluttsum	9911	549 365	3241	540 559	13152	547 163

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

Tabell 10.8 Gjennomsnittlig lønn i 2024 fordelt på kjønn og stillingstittel, kapittel 5*

Stillingsgruppe navn	Kvinne		Mann		Totalt	
	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn	Ansatte	Snitt årslønn
Advokat	4	951 570	3	1 088 333	7	1 010 183
Arkitekt	46	869 534	18	805 670	64	851 572
Fagleder o.lo.	13	842 327	8	878 011	21	855 921
Ingeniør	35	746 191	66	788 614	101	773 913
Jordmor	26	747 615			26	747 615
Jurist	33	820 607	14	818 474	47	819 971
Leger	74	985 188	27	979 380	101	983 625
Naturforvalter	9	780 283	4	764 875	13	775 542
Ped/psyk rådg.	55	734 786	4	738 299	59	735 025
Psykologer	24	897 217	4	818 250	28	886 325
Rådgivere	226	839 236	134	851 380	360	843 743
Samfunnsvitere	74	762 250	22	794 463	96	769 632
Samfunnsøkonomer	8	823 750	1	770 000	9	817 778
Sivilingeniører	67	866 922	55	905 239	122	884 196
Siviløkonomer	14	811 000	10	831 608	24	819 587
Studenter	25	432 594	7	468 043	32	440 114
Sluttsum	732	821 470	377	843 175	1109	828 815

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

Ufrivillig deltid

Arbeidstaker skal som hovedregel ansettes på heltid. Dette er i tråd med politiske bestillinger i Trondheim kommune, arbeidsgiverpolitikken, hovedtariffavtalen, arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven.

Tabell 10.9 gir en oversikt over antall deltidsansatte pr 31.12.24:

Tabell 10.9 Faste og midlertidige ansatte i deltidsstillinger, fordelt på kjønn

Kjønn	Fast		Midlertidig	
	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid
Kvinne	3591	7095	4412	549
Mann	973	2596	1576	197
Sluttsum	4564	9691	5988	746

Note: Antall ansatt totalt vil være avvikende ettersom en ansatt kan ha flere forskjellige stillinger på samme tid og i løpet av året (fast, midlertidig, stillingsgruppe, virksomhetsområde, mm).

Ufrivillig deltid er når den deltidsansatte ønsker og er tilgjengelig for å jobbe mer. Hvis kartlegging viser at ansatte jobber ufrivillig deltid, skal arbeidsgiver og representanter for de ansatte undersøke årsaker, og arbeidsgiver skal iverksette tiltak for å motvirke ufrivillig

deltid (jf. Trondheim kommune sin retningslinje for heltidskultur jamfør HTA kapittel 1 § 2 punkt 2.3.1.)

For å kartlegge ufrivillig deltid i Trondheim kommune ble det i november 2024 sendt ut en spørreundersøkelse til alle faste ansatte som til sammen har under 100% stilling pr 1. november. 1 844 av 3 784 inviterte svarte på undersøkelsen, noe som utgjør en svarprosent på 49 prosent. Av respondentene oppga 76 prosent å være juridisk kvinne og 24 prosent å være juridisk mann.

Svarene på undersøkelsen fordeler seg som følger i tabell 10.10:

Tabell 10.10 Antall respondenter som oppgir å jobbe ufrivillig deltid fordelt på direktørområder

Direktørområder	Antall svar
Byutvikling	1
Finans	3
Helse og omsorg	202
Kultur, idrett og friluftsliv	48
Oppvekst og utdanning	90
Sosiale tjenester	162
Samlet	489

Noen ansatte er knyttet til flere direktørområder, som for eksempel både “helse og omsorg” og “oppvekst og utdanning”. Disse ansatte er derfor inkludert i opptelling og resultater på begge områdene, men telles kun én gang i det samlede totale antallet og i samleresultatet i tabellene.

I undersøkelsen ble det stilt spørsmål knyttet til stillingsstørrelse, arbeid ut over stillingsstørrelsen og ønske om 100% stilling. Svarene som har kommet inn vil bli analysert og fulgt opp.

Hovedtrekk fra undersøkelsen:

1. Omfang av ufrivillig deltid:
  - Totalt oppgir 26,5 prosent av respondentene å jobbe ufrivillig deltid. Dette tilsvarer anslagsvis 7 prosent av alle ansatte (ca. 1 000 personer) i Trondheim kommune, dersom vi legger til grunn at svarfordelingen er representativ for hele populasjonen.
2. Ønsker om større stilling:
  - 63,4 prosent av de ufrivillig deltidsansatte som svarte ønsker en 100 prosent stilling, og 86 prosent oppgir at de kunne jobbet mer dersom det var bedre tilrettelegging.
3. Hovedårsaker til ufrivillig deltid:
  - Den mest rapporterte årsaken er at arbeidsgiver ikke har tilbudt større stilling (63 prosent).
  - Andre viktige faktorer inkluderer behov for bedre arbeidstidsordninger,

familiesituasjon og utfordringer knyttet til turnusarbeid.

4. Tiltak for å redusere ufrivillig deltid:

- Tilrettelegging for mer fleksible arbeidstider og faste stillinger pekes ut som nøkkelløsninger.
- Det er også behov for bedre lederdialog, opplæring og utviklingsmuligheter,

Som en del av etterarbeidet av undersøkelsen og i tråd med kommunens fokus på reduksjon av ufrivillig deltid vil det, våren 2025, gjøres mer inngående analyser av årsaker etter ldl. § 26 b. Basert på resultater av dette arbeidet vil det også iverksettes tiltak for å redusere ufrivillig deltid etter ldl. § 26 c. Våren 2025 kommer en rapport etter forvaltningsrevisjon om temaet *Økte stillingsandeler og heltid*. Funnene fra denne rapporten blir sett i sammenheng med analysen av undersøkelsen fra november 2024 i for videre oppfølging.

Andel midlertidig ansatte

Arbeidstaker skal som hovedregel ansettes fast. Det er utarbeidet en egen beskrivelse av hva som defineres som lovlig midlertidige ansettelser i vår rekrutteringsportal. Andel midlertidig ansatte følges opp som et ledd i årlig drøfting med hovedtillitsvalgte i henhold til hovedtariffavtalen. I 2024 var andelen midlertidige ansatte 9 prosent, som det fremgår av tabell 10.11. Det er en nedgang i andel midlertidige ansatte fra 2023 til 2024 med 0,83 prosentpoeng.

Tabell 10.11 Andel antall midlertidig ansatte fordelt pr. kjønn*

Kjønn	Fast		Midlertidig		Sluttsum
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall
Kvinne	10 426	92%	1 011	9%	11 288
Mann	3 536	91%	408	11%	3 870
Sluttsum	13 962	91%	1 419	10%	15 158

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

Note: Antall ansatt totalt er avvikende i tabeller som summerer på forskjellige grunnlag. Årsaken er at en ansatt kan ha forskjellige stillinger (fast, midlertidig, stillingsgruppe, virksomhetsområde, mm).

Andel i foreldrepermisjon

Tabell 10.12 viser andel som var i foreldrepermisjon i 2024.

Tabell 10.12 Andel i foreldrepermisjon fordelt pr. kjønn*

Kjønn	Totalt antall ansatte	Antall i foreldreperm	Andel i foreldreperm
Kvinne	11 2885	315	2,8%
Mann	3 870	42	1,1%
Sluttsum	15 158	357	2,4%

*Grunnlag er regulativlønnede aktive årsverk pr. 12.12.24

Internkontroll

Kommuneloven stiller krav om internkontroll og nødvendig avviksregistrering, og kravet

gjelder hele kommunen som virksomhet.

Internkontroll handler om å etterleve lovverk og følge opp vedtak, gjennom blant annet gode rutiner, avvikshåndtering og risikovurderinger. I Trondheim kommune består den blant annet av styrende dokumenter, delegeringsreglement, årshjul, rapportering, avvikssystem og internkontroll på fagspesifikke områder. Gjennom delegering skal ledere på ulike nivå ha ansvar for internkontroll på sitt område.

Alle enheter i Trondheim kommune har tilgang til de samme tekniske løsningene som skal brukes i det daglige arbeidet med avviksregistrering, risikovurdering, internkontroll og rapportering. Kvaliteket er Trondheim kommune sin tekniske løsning for kvalitetssystem i arbeidet med internkontroll. Styringskraftportalen, som blant annet inneholder enhetenes egenrapportering "Orden i eget hus", gir relevant og lett tilgjengelig informasjon på enhetsnivå som kan benyttes til oppfølging av internkontroll. Disse systemene bidrar til at organisasjonen har en struktur for å kunne jobbe systematisk med internkontroll.

Kommunerevisjonen gjennomførte en revisjon på etterlevelse av internkontroll i 2024 før overgangen til parlamentarisk styreform. Revisjon pekte på viktige forhold ved internkontroll og etterlevelse på området. Den viste blant annet at internkontrollen var noe fragmentert og lite tilgjengelig på strategisk nivå.

Ved den halvårslige statusrapport i 2024 om avvikshåndtering, trekker rapporten frem utfordringer knyttet til kommunens systematiske kvalitetsarbeid og manglende forankring av det systematiske kvalitetsarbeidet. Dette inkluderer blant annet underrapportering, manglende oppdatering av prosedyrer og styrende dokumenter, og behovet for en ny teknisk løsning for kvalitetssystem tilpasset kommunens behov og organisering.

Omlegging til nytt styresett har ført til behov for nye retningslinjer, prosedyrer og rutiner hos hvert byrådsområde. I tillegg har det vist seg at deler av de tekniske løsningene som brukes i internkontroll hos enhetene, har hatt tekniske begrensninger ved omleggingen. Det er ikke mulig å tilpasse det samme systemet til den nye organisasjonsstrukturen. Det jobbes med alternative løsninger.

Gjennomgangen fra revisjonen ga et godt bilde på hvilke tiltak kommunen må gjøre for å følge opp internkontrollen i tråd med krav som stilles i kommuneloven. Basert på revisjonen utarbeides nye retningslinjer og rutiner for internkontroll. Arbeidet med internkontroll ivaretas gjennom ulike byrådsområdene, og får en større plass i styringsdialogen og rapporteringskrav som stilles. Det legges opp til å utarbeide rammeverk for helhetlig virksomhetsstyring som gir en tydelig ansvarsdeling og lik praksis på tvers av byrådsområder. Dette skal sikre blant annet bedre praksis med etterlevelse av internkontroll.

Rapportering av statlig tilsyn

Statlig tilsyn er statlige inspeksjoner som kontrollerer om kommunen følger lov og forskrift, med mål om læring og forbedring. Som en del av kravene i internkontroll skal det rapporteres om hvordan kommunen arbeider med å følge opp eventuelle avvik og

lovbrudd. Statlige tilsyn består av ulike former. Det er meldte tilsyn, som varsler kommunen hva som er hensikten med tilsynet, og uanmeldte tilsyn, som benyttes for å avdekke forhold der og da. Andre tilsyn er dokumentert tilsyn hvor dokumentasjoner etterspørres og ettersendes tilsynsmyndighetene.

Det ble i 2024 gjennomført 27 tilsyn ved ulike enheter og byrådsområder i Trondheim kommune. Alle disse tilsynene er gjennomført og lukket. 19 tilsyn ble gjennomført etter arbeidsmiljøloven av Arbeidstilsynet. Statsforvalteren gjennomførte sju tilsyn hvorav seks var dokumenttilsyn. Tre av tilsynene var etter sosialtjenesteloven, en var etter folkehelseloven, en annen var etter sivilbeskyttelsesloven, mens de to andre var etter henholdsvis opplæringsloven og krisesenterloven. Mattilsynet gjennomførte et tilsyn etter matloven med tema planter og plantevernmidler.

Tilsyns- myndighet	Enhet	Dato	Lov	Emne
Arbeidstilsynet	Trondheim Bydrift IPS	08.10.24	Arbeidsmiljøloven	Forebygge ulykker - systematisk sikkerhetsstyring
Arbeidstilsynet	Nardo Barnehage	13.09.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - kort sjekkliste - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Blomsterbyen Barnehage	13.09.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - kort sjekkliste - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Ila Barnehage	02.09.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - kort sjekkliste - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Trondheim Voksenopplærings- senter	18.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Enhet for Psykisk Helse og Rus	09.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Heimdal Bo- og Aktivitetstilbud	25.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Lerkendal Bo- og Aktivitetstilbud	04.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Trondheim Kommune Botiltak	25.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Lade Bo- og Aktivitetstilbud	04.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Lerkendal Bo- og Aktivitetstilbud	11.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn

Arbeidstilsynet	Ranheim Helse- og Velferdssenter	22.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Lade Bo- og Aktivitetstilbud	22.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Nidarvoll Hjemmetjeneste	03.04.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Heimdal Bo- og Aktivitetstilbud	21.03.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Lerkendal Bo- og Aktivitetstilbud	13.03.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Heimdal Bo- og Aktivitetstilbud	15.03.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Barne- og Familietjenesten Omsorgsenheten	19.03.24	Arbeidsmiljøloven	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn
Arbeidstilsynet	Kommunalteknikk	16.01.24	Arbeidsmiljøloven	Byggherre - stedlig tilsyn
Statsforvalteren	Trondheim Kommune	19.11.24	Sivilbeskyttelsesloven, Helseberedskapsloven	Tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap
Statsforvalteren	Flere kommuner, inkludert Trondheim	01.02.24	Folkehelsesloven	Tilsyn med kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge
Mattilsynet	Klima- og miljøenheten	01.01.24	Matloven	Kontroll med oppgaver delegert til kommunene
Statsforvalteren	Oppvekst Trondheim kommune	01.02.24	Opplæringsloven	Lærernormen
Statsforvalteren	NAV Lerkendal og Nav Falkenberg	13.04.24	Sosialtjenesteloven	Utmåling av økonomisk stønad til barnefamilier
Statsforvalteren	Nav Falkenberg	15.10.24	Sosialtjenesteloven	Krav om dokumentasjon og mangel på svar
Statsforvalteren	Nav Lerkendal	19.12.24	Sosialtjenesteloven	Helhetlig tjeneste, økonomisk stønad
Statsforvalteren	Trondheim krisesenter	03.07.24	Krisesenterloven	Fysisk sikkerhet § 3 - Forskrift om fysisk sikkerhet i krisesentertilbudet

Flere av tilsynene var stedlige tilsyn. Stedlig innebærer at tilsynsmyndighetene fysisk besøker enheter. Dette gir dem mulighet til å observere forholdene på arbeidsplassen, kontrollere dokumentasjon, rutiner og prosedyrer på stedet og gjennomføre samtaler og intervjuer med ansatte og ledere. Andre tilsyn var landsdekkende tilsyn. Landsdekkende tilsyn er prioriterte områder løftet frem av nasjonale myndigheter for å avdekke status på regelverksetterlevelse.

Resultatene fra tilsyn følges opp i sine tjenesteområder og utvalg, men det er noe fragmentert oversiktsbilde strategisk. Kommunen tar funnene fra tilsynene på alvor og arbeider kontinuerlig med å forbedre sine tjenester. Det er utarbeidet tiltaksplaner for å lukke avvik, og det er etablert systemer for bedre internkontroll og dokumentasjon. Kommunen vil fortsette å samarbeide tett med de ulike tilsynsorganene for å sikre at lov- og regelverk overholdes. Som en del av arbeidet med helhetlig virksomhetsstyring videreutvikles også byrådsområdenes prosesser for oppfølging av tilsyn og integrere dette i systemet for internkontroll.

Varslingssekretariat

Trondheim kommune har varslingsrutiner som samsvarer med kravene i arbeidsmiljøloven. Ansatte og innleide arbeidstakere har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i Trondheim kommune. Ansatte kan varsle til leder, tillitsvalgte, verneombud eller til varslingssekretariatet.

I 2024 mottok varslingssekretariatet 10 saker. Av disse var 6 ikke anonyme og 4 anonyme. Varslingssekretariatet har rutinemessig presentert sakene for kommunalsjef eller kommunaldirektør på området. Varsler velger selv kategori for varslingen. 5 saker var knyttet til utfordringer med fysisk eller psykososialt arbeidsmiljø og fare for liv og helse. En var brudd på etiske retningslinjer og fire under kategorien "annet". Alle sakene er behandlet i 2024. Alle sakene har kommet via webbløsningen. Varslingssekretariatet har også mottatt to telefoner i 2024 og innringer har fått råd om hvordan de kan ta varslingen videre.

Etisk standard

Kommunens etiske retningslinjer ble vedtatt av Bystyret 23.05.2013, sak 66/13. Punkt om Lobbyregister ble vedtatt av Bystyret 15.06.2022, sak 137/22.

Ansatte i Trondheim kommune skal opptre på en måte som gir tillit i befolkningen og som ikke skader kommunens omdømme. Kommunen forvalter samfunnets felles midler og utøver myndighet på flere områder. Det er derfor høye krav til den etiske holdningen til hver enkelt medarbeider i kommunen. Ansatte skal skrive under på at de har lest de etiske retningslinjene ved inngåelse av arbeidsforhold i kommunen. Det krever trening å bli klar over etiske dilemmaer og jevnlig trening er nødvendig for at alle ansatte arbeider i tråd med den etiske standarden. Det er også utarbeidet en egen ressurside på kommunens intranett, som inneholder veiledning og verktøy som kan brukes av enheter i arbeid med etiske refleksjoner. Noen områder legger også opp til etisk refleksjon som er særskilt knyttet til det oppgaveområdet de jobber med og har egne retningslinjer i forbindelse med

dette.

Personvern

Arbeidet med personvern skal inngå som en naturlig del av kommunens overordnede virksomhetsstyring og være forankret hos ledelsen. I takt med økende digitalisering og endret risikobilde må kommunen kontinuerlig jobbe for å ivareta innbyggernes personvern på en god og trygg måte. Kommunen har for tida ni personvernkoordinatorer, som bidrar inn i arbeidet med personvern på sitt byrådsområde.

Avviksrapportering er et virkemiddel for å avdekke svakheter, slik at kommunen kontinuerlig kan utvikle og forbedre sin praksis. Gjennom året 2024 har Trondheim kommune meldt åtte avvik som omhandler personvern og informasjonssikkerhet til Datatilsynet. Avvikene skyldes i hovedsak menneskelig svikt eller at rutiner ikke er kjent eller ikke følges.

I tillegg kommer avvik som har vært rapportert om pasientjournalssystemet Helseplattformen. Det ligger i sakens natur at det er en forutsetning for å kunne yte god og forsvarlig helsehjelp at riktige og oppdaterte helseopplysninger er tilgjengelige for helsepersonell (med tjenstlig behov). I løpet av 2024 er det registrert 98 avvik fra Helseplattformen. Trondheim kommune har vært omfattet av minst 28 av disse.